

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 11 juni 2012*§ 3 Interpellation om brandstationen i Midsommarkransen – En plats för lokal utveckling i världsklass (nr 2011:54)*

Anförande nr 1

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tackar för svaret på min interpellation. När jag skrev interpellationen var det för att få klart vad Alliansen egentligen tyckte om brandstationen. Vi som är verksamma i det här området hade Aspuddsbadet i bakgrunden när vi började diskutera hur man skulle förvalta och göra om brandstationen i Midsommarkransen.

Jag tror att det är viktigt att diskutera och få till stånd ett ordentligt beslut om hur man kommer att hantera hela ärendet med brandstationen i Midsommarkransen. Det handlar inte bara om att bygga upp ett kulturhus utan också om att väldigt noga i en framtid fundera på vad vi ska använda den här byggnaden till. Med tanke på den befolkningsutveckling som kommer att bli med fler och fler nya bostäder, fler och fler personer som flyttar till det här området kommer det att behövas nya lokaler av den här typen.

Som jag har skrivit i min interpellation och tagit upp där finns det skolor i området som i dag söker nya lokaler och mycket väl skulle kunna komma in i brandstationen och bedriva olika typer av verksamheter där mer än vad man i dag gör. I dag har man till exempel från Pilgrimskolan mycket av gymnastikundervisningen i brandstationens lokaler. Det är ett sätt att utveckla verksamheten i lokalen. Man kan också utveckla den i form av ett ungdomscenter, och man kan göra den till en plats där många generationer skulle kunna träffas och ha ett bra utbyte av varandra.

Det här är vad jag har tagit upp i min interpellation. Jag tror att det viktigaste ändå är det som vi har tagit fasta på i en skrivelse från exploateringsnämnden. Det handlar om att vi begär att exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret startar en utredning om att upplåta mark och detaljplanera för skolan mellan brandstationen i Midsommarkransen och LM-staden, som en del av den, så att ett planarbete kan startas. Då har man en grund att bygga på när det gäller framtiden.

Det finns en hel del oro ute hos dem som lever kring brandstationen om det verkligen kommer att bli någon realitet av planerna för brandstationen, inte bara prat.

Jag hänvisar till min interpellation där jag helt enkelt menar på att man måste ta i beaktande de synpunkter som finns och jobba med de lokala grupperna i Midsommarkransen.

Anförande nr 3

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Här har vi två områden, Midsommarkransen och Aspudden – ja, det finns många spännande utvecklingsområden runt i Stockholm – som är verkligen heta områden, får man säga, och som är både populära och intressanta.

Malte Sigemalm har beskrivit situationen. Vad vi nu gör är att vi har ett övergripande programarbete som tar upp en rad olika frågor som rör kulturmiljön, grönstrukturen, rekreation och idrott, platser för ny bebyggelse och behovet av förskola och skola. För att lyfta upp det senare är det så att den stora skollokalutredning som stadsledningskontoret på vårt uppdrag har gjort pekar på Midsommarkransen som ett område där staden behöver tillskapa fler skollokaler. Det är ett växande område. Det är många unga familjer som flyttar in i den äldre bebyggelsen. Här finns det stora behov av att skapa en skola. Jag tycker själv att det är en av de väldigt intressanta tankar vi kan ha när det gäller användningen av brandstationen i framtiden. Hur det exakt ska se ut måste vi låta utredas, liksom hur man för in de andra frågor som jag nämnde – kulturmiljö, grönstruktur och platser för ny bebyggelse.

Jag tror att vi är helt överens om att det här är ett område att utveckla och där vi måste se till att ta med i utvecklingen flera av de här värdena och naturligtvis tillgodose dem på det sätt som jag uppfattar att man lokalt är väldigt engagerad för. Men som sagt tror jag att frågan om skola har kommit att bli ett mycket intressant spår.

Anförande nr 4

M a l t e S i g e m a l m (S): Tack, finansborgarrådet, för svaret! När vi nu pratar om skolor finns det i det här området många friskolor. En av dem är Pilgrimsskolan, och den nyttjar brandstationen, som jag nämnde tidigare. I den skolan finns det inte några gymnastiklokaler. På många av de friskolor som finns i området har man inte några idrottslokaler, och då måste man nyttja andra typer av lokaler. Då finns brandstationen för det ändamålet. Det finns ett önskemål från området om att bygga och driva en kommunal grundskola. Jag tror att det är viktigt i en framtid att ha en bra dialog med de intressegrupper som har jobbat fram ett ganska långtgående program för brandstationen. Det är viktigt att få en bra dialog till stånd.

Anförande nr 5

M a t s B e r g l u n d (MP): Ordförande! Vi får inga riktiga svar från borgarrådet, eftersom det hänvisas till den framtida processen om hur det ska gå till. Vi får kanske vänta och se exakt vad som ska hända. Vi har i alla fall ett löfte om att brandstationen ska vara kvar, och det är positivt.

Jag skrev en motion om brandstationen i Midsommarkransen tidigare som har behandlats där jag menar att det är viktigt att den bevaras men också att man gärna kunde fylla den med kultur. Jag skulle vilja diskutera lite grann kring det. Det har kommit ett väldigt bra och genomarbetat förslag från Studieförbundet om hur man skulle kunna omvandla den här brandstationen till ett lokalt kulturhus där studieförbundet kan vara garanten för att det kommer att fungera. Det kan komma fler av den typen av förslag.

Just kulturaspekten är, vill jag mena, väldigt viktig i inte bara det här området utan i hela staden. Sten Nordin pratar om skolan, att skolförsörjningen har kommit lite i skymundan när vi bygger mycket nya lägenheter, mycket bostäder. Det är naturligtvis otroligt viktigt att försörja skolinfrastrukturen, men den kulturella infrastrukturen måste också följa med i den växande staden. Jag blir lite orolig i det avseendet.

Det här ärendet handlar egentligen inte bara, tycker jag, om Midsommarkransen, inte min motion heller, utan om hur vi ska försörja staden med kultur när den växer. Hur ska kulturen få växa med? Vi har många områden, till exempel Hagastaden, där jag inte sett några förslag på vilken kulturinfrastruktur som man kommer att bygga in där. Jag ställer gärna den frågan till borgarrådet Sten Nordin även i det här sammanhanget. Frågan kan gälla: Hur tänker ni bygga in kulturens infrastruktur i den växande staden? Exemplifiera gärna med Hagastaden, exemplifiera gärna med Midsommarkransen.

En annan fråga som jag skulle vilja ställa i det här sammanhanget handlar om själva fastigheten, inte bara huset utan hela fastigheten, och dess kulturmiljövärde. Det är trots allt en grönklassad byggnad som inte bör förvanskas. Bygger man om den till en skola ställer det mycket hårda krav på ombyggnationen. Bygger man om den till ett kulturhus klarar man det kanske lite lättare. Det är ett grönklassat hus inom ett blåklassat område. Det gäller inte bara byggnaden utan hela fastigheten.

Jag ser fram emot svar.

Anförande nr 6

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag ska försöka svara även om jag inte tänker ge mig in på en ny interpellationsdebatt, utan Mats Berglund får återkomma med en interpellation i frågan. Men eftersom kulturmiljö ändå berörs i Malte Sigemalms interpellation så gärna det. Det ingår i uppdraget när det gäller programarbetet frågan om kulturmiljö. När det gäller andra stadsbyggnadsprojekt – vi kan väl återkomma om Hagastaden eftersom jag inte har detaljerna i huvudet – satsar vi allmänt sett på bibliotek och biblioteksstruktur, som vi ju bygger ut i Stockholm, till och med i tunnelbanan. Det är ett uttryck för att kulturmiljön ska finnas med på bredden. I Norra Djurgårdsstaden har vi mycket ambitiösa planer på att bygga om en av glasklockorna till en kulturscen. Det är ett annat exempel på där kulturen kommer in.

Jag håller med om att det är viktigt att kulturen finns med. Det är inte alltid att det sker av sig självt. I Hammarby Sjöstad kom biblioteket in senare i planerna, men vi är väl alla glada över att det verkligen blev ett bibliotek där. Det är otroligt betydelsefullt, förstås, att det finns ett bibliotek i Sjöstaden.

De frågorna finns det all anledning att uppmärksamma, och det gör vi också. Kulturen och kulturinfrastrukturen ska naturligtvis finnas med i de nya stadsutvecklingsområdena.

§ 4 Interpellation om förestående brist på förskollärare, grundskole- och gymnasielärare samt yrkeslärare i Stockholm (nr 2011:56)

Anförande nr 7

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade skriftliga svaret.

Anförande nr 8

J a n V a l e s k o g (S): Jag får tacka för svaret på min interpellation som handlar om den annalkande bristen på lärare i Stockholm de närmaste åren. Bakgrunden är att länsstyrelsen nyligen har redovisat att år 2020 kommer det att vara en brist i länet på 4 000 förskollärare, 3 000 grundskollärare i de tidigare skolåren, 3 000 grundskollärare i de senare skolåren inklusive gymnasiet samt 1 200 yrkeslärare. Det är stora pensionsavgångar och krav på lärarlegitimation som bland är orsak till detta. En annan är också att den borgerliga utbildningspolitiken inneburit allt färre lärarstudier, och även lärarnas relativt sett försämrade löner och arbetsförhållanden spelar naturligtvis in.

Mina frågor handlar om vad den borgerliga kommunledningen avser att göra själv eller gentemot regeringen för att motverka de katastrofscenarier som finns i nuläget när det gäller personalförsörjningen i skolan framöver.

Borgarrådet anser tydligt att utbildningssatsningen på att internutbilda barnskötare är tillräcklig för skolorna, det menar vi att det inte är. Vi måste öka antalet utbildningsplatser på universitetet för lärarutbildningen i Stockholm. I motsats till andra lärarutbildningar finns det många sökande till förskollärarytbildningen, och efterfrågan finns på förskollärare.

Hur ska kommunledningen agera så att regeringen verkligen bygger ut förskollärarytbildningen i Stockholm? Det är en viktig fråga.

En strategi måste också tas fram när det gäller övriga lärarkategorier med tanke på den stora framtida efterfrågan. Det är nödvändigt att göra. Då är det naturligtvis ett problem att den svenska skolan under många år har blivit misskrediterad, ofta med stora överdrifter, inte minst har den nuvarande skolministern byggt sin politiska karriär på att misskreditera den svenska skolan. Samtidigt ser vi att den svenska skolan under hans styrning har tappat på kvalitetslistor, och likvärdigheten i skolorna har försämrats på ett upprörande sätt under de senaste åren. Det har blivit mycket svårare att vara lärare på många skolor på grund av dagens skolmarknad och ökade segregering.

Den borgerliga politiken och skolpolitiken är viktiga orsaker till den här bristen på sökande till lärarutbildningar.

En tredje orsak är lärarlönerna. Lärarna är egentligen den akademiska grupp bland kommunalanställda som inte fått någon särskilt bra lokal löneutveckling; inte ens Sveriges största kommun har klarat av att ha en lönepolitisk strategi för lärarna. Den lokala löneglidningen för lärarna i Stockholm är i praktiken noll, medan andra

akademikergrupper i Stockholm har haft en mer gynnsam utveckling de senaste fem åren.

För det här har ni naturligtvis ett ansvar. Frågan som hänger i luften är: När ska ni utforma en lönestrategi för anställda i staden och för lärarna?

Borgarrådet måste tycka att vi i Stockholm kan ta initiativ som gör att vi klarar den framtida rekryteringen. Det gäller lönerna, det gäller lärarnas arbetsförhållanden och att få fram de sökande till lärarutbildningarna. Men det gäller också att i sin politik ta ett ansvar och agera för en ökad likvärdighet i skolan som gör att lärarna får en mindre segregerad skola att arbeta och verka i.

Trots borgarrådets försök att svara på interpellationen tycker jag att svaren hänger i luften. Vad är man beredd att göra för att motverka den förestående krisen när det gäller tillgången på lärarna? Att bara hoppas på den nya lärarutbildningen eller att internutbilda barnskötare kan väl ändå inte räcka? Det vore väldigt bra om borgarrådet i sitt svar ändå kunde ha ett perspektiv som har mer realism när det gäller att rekrytera lärare som vi så väl behöver.

Anförande nr 9

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Det är lite olika tidsperspektiv i frågan. När det gäller förskollärare skulle jag säga att vi har ett bekymmer redan i dag. Det bekymret beror naturligtvis på att vi har få förskollärare i förhållande till den enorma befolkningsökning som vi ser i Stockholmsregionen i dag. Det är inte så att vi har färre förskollärare i dag än vad vi hade för några år sedan, utan vi har väldigt många fler barn helt enkelt. Det är väldigt roligt, och därför driver vi i Stockholm olika projekt där barnskötare kan vidareutbilda sig till förskollärare till exempel. Problemet under senare år har varit att universitetet har haft svårt att uppfylla de avtal som har funnits. Det har varit stopp under ett år för vidareutbildning, och det är tråkigt. Det beror på att man har haft kapacitetsproblem efter det att man tog över den gamla lärarutbildningen.

Icke desto mindre ser vi nu en ljusning i tunneln. Den gamla lärarutbildningen, den som Jan Valeskogs partikamrater var ansvariga för, ledde till att vi hade väldigt få sökande till våra lärarutbildningar. Nu ser vi en förändring. I dag går det ungefär tio sökande på en plats till förskollärarytbildningen, och när det gäller grundskollärarytbildningen för de yngsta åldrarna såg jag en siffra häromdagen från Stockholms universitet att man i dag har mer än tre sökande per plats. Det är siffror som det är väldigt länge sedan vi såg i Sverige och i Stockholm framför allt.

Min tro och förhoppning är att Stockholms universitet främst och även Södertörns högskola kommer att kunna öka sin attraktionskraft på ett sådant sätt att man får avsevärt fler sökanden än vad det finns platser och att man så småningom vågar bygga ut. När vi för den här diskussionen med Stockholms universitet – det gör jag också – säger de att de inte vill bygga ut på ett sådant sätt att de återigen riskerar kvaliteten i utbildningen, utan man vill se till att ha ett sådant antal platser att man får tillräckligt med bra sökande och att man inte riskerar att kvaliteten försämras. Det

tycker jag egentligen är en sund insikt. Det räcker nog inte bara med att man vågar sig på att utöka antalet platser, men så sikt måste det ske.

När det gäller lärarutbildningen och lärarrekruteringen i dag i Stockholm har vi inte några stora problem, annat än att på vissa punkter. Men på sikt kommer vi att ha ett stort rekryteringsproblem om våra mest attraktiva utbildningar inte byggs ut.

Anförande nr 10

J a n V a l e s k o g (S): Den här interpellationen handlar om lärarutbildningen i närtid och även, vilket egentligen är allvarigare, lärarnas arbetsförhållanden och rekryteringen de närmaste åren. Jag delar borgarrådets uppfattning att det är gott om sökande till förskollärarytbildning, det är alldeles utmärkt. Och det är gott om jobb också. Det handlar det om hur vi ska få regeringen att verkligen utöka platserna för förskollärarytbildningen. Där har vi inte sett någonting, inte ens någon reaktion efter propåer som varit i debatten, vilket jag tycker är illa. Där tycker jag ändå att borgarrådet har ansvar att agera och se till att vi verkligen får fler utbildningsplatser.

Behovet finns, sökande finns, precis som borgarrådet beskrev. Det är betydligt värre när det gäller de övriga lärarutbildningarna. Tre sökande per plats låter förvisso som ett framsteg trots allt, men det är inte speciellt många med tanke på att många hoppar av. Det är egentligen inte så höga siffror jämfört med många andra viktiga akademiska utbildningar.

Det är verkligen viktigt att inte bara öka utbildningsplatser för lärarutbildningar och se till att det blir bra utbildningar som får ett bra rykte, utan den stora frågan, som jag tycker att borgarrådet helt hoppar över i sitt svar, är vilka arbetsförhållanden som lärarna har, viljan att bli lärare på den skolmarknad som vi har och där segregeringen ökar otroligt kraftigt i skolan. Vi ser att likvärdigheten mellan skolorna blir allt sämre, vilket gör att många arbetsplatser blir otroligt tuffa för både de lärare som finns i yrkeslivet i dag och för dem som utexamineras i framtiden. Det handlar lika mycket om vilka arbetsförhållanden dessa lärare har, inte bara exakt hur lärarutbildningen kommer att se ut åren framöver.

Den tredje faktorn berörde borgarrådet inte heller, inte ens i princip utan att behöva gå in i en djupare diskussion, nämligen stadens ansvar för att få en lokal lönebildning som bidrar till att göra det här arbetet mer populärt. Jag tycker att det är en viktig punkt men som borgarrådet hoppar över.

Jag vidhåller nog att det svar som borgarrådet gav till mig på dessa frågor lite grann missar målet. Läget är allvarligt, med stora brister de närmaste åren. Man blir inte utbildad på ett par år, utan det tar några år innan man blir utbildad. Vi har jättestora pensionsavgångar, som jag nämnde förut, de lärarna måste ersättas och lärarna måste få en bättre arbetsmiljö.

Anförande nr 11

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag anser att Jan Valeskog har helt rätt, att arbetsvillkoren för lärarna är en mycket viktig faktor när man väljer att söka till lärarutbildningen eller inte. Men lärarutbildningens kvalitet i sig är också en viktig faktor. Efter

de åtgärder för att förändra lärarutbildning som vi nu ser är det betydligt fler sökande än det har varit de senaste åren, och det tycker jag är bra. Det pekar sannolikt också på att arbetsvillkoren inte är lika usla som Jan Valeskog vill framställa dem som.

Vi jobbar mycket i Stockholm med lönebildning för att se till att det ska vara lönsamt att vara kvar som lärare, att man ska ha olika typer av karriärtjänster till exempel i Stockholms skolor, att de karriärtjänsterna ska bygga på hur skicklig man är i undervisning och inte på att man tar på sig flera administrativa uppgifter, som det har varit tidigare. Jan Valeskog vet att utbildningsnämnden jobbar mycket med dessa frågor. Det är klart att vi bryter ganska ny mark när vi gör detta. Det har inte varit så, vi har haft en platt lönestruktur i lärarkåren i hela landet under väldigt många år. Det är ganska märkligt, tycker jag. När det tidigare lönesystemet avskaffades gjorde man det för att man skulle sätta mer individuella löner. Följden blev att löneskillnaderna minskade under en tid i stället för att öka, och det vill vi göra någonting åt. Det arbetet står lite på vänt så att säga in till dess det nya avtalet mellan Sveriges Kommuner och Landsting och lärarorganisationerna. Jan Valeskog vet väl mer om löneförhandlingarna just nu än vad jag vet eftersom han sitter i SKL:s förhandlingsdelegation.

Som sagt är arbetsvillkoren enormt viktiga för om vi ska få ungdomar till att bli lärare, men lärarutbildningens kvalitet är också viktig. På Stockholms universitet och Södertörns högskola gör man stora satsningar, men hela tiden har man en diskussion om: Kan vi upprätthålla kvaliteten om vi kraftigt utökar antalet platser? Stockholms universitet nådde inte upp till sitt takbelopp, alltså de pengar man får av staten för att bedriva undervisning, utan lämnade tillbaka pengar till staten eftersom man inte ville utöka antalet platser på förskollärarutbildningen därför att man var orolig för bland annat kvaliteten. I grund och botten är det en sund uppfattning, även om jag tycker att man nu måste börja utöka antalet platser eftersom Stockholmsregionen växer så kraftigt.

Anförande nr 12

J a n V a l e s k o g (S): Om lärarnas arbetsförhållanden är vi säkert överens, däremot tror jag inte om hur allvarligt läget är och framför allt vart vi är på väg när vi ser hur likvärdigheten mellan skolorna har minskat i hela landet och inte minst här i Stockholm. Den blir allt sämre, och vi har en kraftigt ökad segregation, vilket innebär att en hel del skolor i vår stad är en allt tuffare arbetsmiljö för lärare, oavsett om de har jobbat länge som lärare eller är nyutexaminerade.

Det här är allvarligt, inte minst när vi ser att väldigt många inte klarar av att få behörighet för att gå vidare. Det är ett tecken på kvalitetsproblemen och att det är svåra arbetsförhållanden för lärare på många skolor. Det här bör man inte tona ned, för det är ett stort problem, även om det självklart finns skolor som fungerar exemplariskt där alla i princip är nöjda.

När det gäller karriärtjänster är det lite grann av symbolhandlingar än så länge. Vi är helt överens om att det är jättebra och nödvändigt att man får möjlighet att göra karriär som lärare. Det gäller inte bara på lärarsidan där lönestrukturen är ganska tillplattad, men det är stora lönenivåskillnader mellan landstingen och kommunerna.

Med symbolhandlingar menar jag att borgarrådet pekat ut fyra skolor som får ha högre löner, men de får inga pengar för att kunna finansiera detta. Karriärtjänsterna, 800 miljoner på fyra år i hela landet, är möjligtvis som signal av värde, men reellt sett är det väldigt lite pengar och kommer inte att ge någon effekt. Det kommer naturligtvis att krävas mycket mer för att få upp lönerna rent allmänt för lärarna men också för att ge möjlighet till lönekarriär på ett annat sätt än i dag.

Då kan man inte göra som den borgerliga majoriteten har gjort i Stockholm, att göra symbolhandlingar som jag menar det är att peka ut fyra skolor med sedan inte ge några pengar. Det blir inte mycket värt. Ska vi få ett sådant system måste resurserna finnas, och som grundprincip måste cheferna, ytterst rektorerna, få ett ökat mandat och möjlighet att styra de här frågorna. Annars blir det otroligt svårt.

Anförande nr 13

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Det är klart att det är en tuff arbetsmiljö på många skolor, precis som Jan Valeskog är inne på. Det är därför som vi har en väldigt stark socioekonomisk fördelning i Stockholm, mycket starkare än i många andra skolor. Den skola som får minst socioekonomisk fördelning i Stockholm får ungefär 1 300 kronor per elev och år. Den skola som får mest får mer än 50 000 kronor per elev och år. De pengarna ska naturligtvis användas till exempel till att ha mindre klasser, något som kan göra att arbetsmiljön förbättras både för lärare och för elever framför allt. De används också på det sättet. Det tycker jag är bra.

Sedan kan man alltid diskutera vad som är symbolhandlingar eller inte. Jag förstår att oppositionen tycker att det är symbolhandlingar, men jag ser det som en inledning till ett viktigt arbete. De fyra skolor som får gå före och sätta högre löner gör det utifrån att de har väldigt goda resultat. Tanken är att det arbetet naturligtvis ska fortsätta. Men det är lite satt på vänt medan vi väntar på avtalet mellan Sveriges Kommuner och Landsting och lärarorganisationerna. Det hoppas jag att Jan Valeskog har respekt för. Vi behöver både höja den generella nivån på lärarlönerna och se till att vi får olika typer av karriärtjänster, framför allt att det blir mer lönsamt, att det märks mer i plånboken för de lärare som är riktigt skickliga just på undervisning, inte på att ta på sig en rad administrativa ytterligare uppdrag.

§ 5 Interpellation om parker och kulturskatter i Västerort (nr 2011:52)

Anförande nr 14

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 15

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Den här interpellationen handlar egentligen om två frågor. Den ena är hur vi sköter våra fornminnen och hur vi fördelar resurser till parker, alltså resursfördelningen för parkskötsel. Till saken hör att för en tid sedan hade Stockholm en fornminnesgrupp som fanns i Spånga-Tensta. År 2007 tog man tillbaka den gemensamma resursen för hela staden och centraliserade verksamheten. Efter en tid lade man ned den och flyttade ansvaret tillbaka till stadsdelarna, fast man inte skickade med några pengar.

Konsekvensen har blivit att fornminnen och naturmark har vuxit igen. Jag ska ta ett exempel. Gravfältet eller bopplatsen, ett av Stockholms första fornminnen, som ligger i Spånga har man inte skött på länge. Stadsdelen kan inte göra det därför att det inte finns några pengar fast man har ansvar för det. Det är ett gravfält som är mycket värdefullt. Jag tycker personligen att det är jätteviktigt att vi sköter det. Det handlar om minnet av människor som levde i vår stad för länge sedan. Det är värdefullt att vårda det minnet.

På den fråga som jag har ställt till borgarrådet har jag fått svaret att borgarrådet bara har ansvaret för Järvafältet. Då har jag en fråga borgarrådet Hamilton: Om inte du tar ansvaret för att sköta fornminnen, vem är det då i staden som gör det? Om du slår ifrån dig ansvaret, vem tycker du ska ha det ansvaret?

Enligt länsstyrelsen ska fornminnena skötas av den kommun som äger marken. För mig är det otvivelaktigt vem som har ansvaret. Att man inte har något tydligt ansvar för det här innebär att man kommer att förlora den kompetens som fanns när det gäller att sköta fornminnen fram till 2007. Det krävs en speciell kunskap för att sköta kulturlandskap. Jag tycker att borgarrådet är skyldig att ge svar i denna fråga.

Den andra delen i interpellationen handlar om hur vi fördelar resurser till parkskötsel. Det är två olika saker. De gällande fördelningsnycklarna för parkskötsel är orättvisa och väldigt skeva och gör att många stadsdelar, framför allt i Västerort, är förfördelade. Vad man dessutom gjort är att man har minskat resurserna till parkskötsel år från år – 2007, 2008, 2009. Resurserna har krympt.

Återigen: Det finns inte tillräckligt med pengar i systemet, och borgarrådet säger: Vi tilldelar tillräckligt med pengar. Resultatet talar för sig självt. Man har minskat resurserna från år till år. Jag ska ta en stadsdel som exempel, Hässelby-Vällingby. Budgeten har minskat med 2 miljoner mellan 2008, 2009 och 2010, och det genomgående.

Jag tycker att man för det första borde fundera över fördelningsnycklarna och se hur de slår. Det finns i dag ingen som har koll på hur fördelningsnycklarna fungerar. För det andra krävs att man tillskjuter mer pengar i systemet.

Anförande nr 16

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Fördelningsnycklar och den typen av frågeställningar är det inte jag som är ansvarig för, utan det är finansborgarrådet. Du får ställa frågan om budgeten överlag till finansborgarrådet. Han har säkert koll på hur den fördelningen sker, det är jag helt övertygad om.

När det däremot handlar om arbetsfördelningen, ansvarsfördelningen snarare, mellan trafikkontoret och stadsdelsnämnderna tycker jag att det är olyckligt att vi har den uppdelning som vi har i dag, och jag skulle gärna se att alla pengar låg centralt på trafikkontoret så att vi kunde få en effektivare hantering av parkskötseln än vad vi i dag har. Jag tror att man får mer för pengarna om man har en central pott och sedan hanterar upphandlingarna, skötseln och sådant i ett centralt perspektiv än så som vi har i dag där man delar ut pengarna och det kan se väldigt olika ut. När man tittar på hur trafikkontoret hanterar de ansvarsområden som de har i dag tycker jag att de gör ett alldeles utmärkt jobb. De har fått många positiva reaktioner på de blomplanteringar som har varit under våren. Vi har i dag återinvigt Berzelii park som är en fantastisk oas i dag och som jag verkligen kan rekommendera alla att besöka. Det är otroligt fint där just nu.

När det sedan gäller Järvafältet är det trafikkontoret som har ansvaret för det, men detaljerna kring området och det som är stadsdelsnämndens ansvar kan inte jag uttala mig om, för det är inte mitt ansvarsområde. Så enkelt är det.

Fornminnesgruppen: Om du hade skrivit en tydligare interpellation specifikt med fornminnesgruppen som måltavla hade jag kunnat svara mycket bättre, men nu är jag inte uppdaterad på hur fornminnesgruppen arbetar och vad som har hänt där sedan några år tillbaka. Jag kan tyvärr inte svara på detaljerna i den delen.

Anförande nr 17

A w a d H e r s i (MP): När det gäller grönområden är en del av problemet att ansvaret är uppdelat i många olika nämnder, centrala nämnder, facknämnder och stadsdelen, det vill säga att det inte finns någon som har det övergripande ansvaret. Stadsdelarna har en del av ansvaret, trafikkontoret har en del av ansvaret, exploateringsnämnden har ett visst ansvar, stadsbyggnadsnämnden har ett annat ansvar. Så det finns inte en holistisk lösning, och det är det som krävs. Det innebär att parkskötseln lider. De som kan det här och jobbar med det här är eniga om en sak: Det finns helt enkelt för lite pengar i systemet. Man kan se hur budgetarna har varit de senaste åren. Oavsett vem som har det formella ansvaret, om det är finansborgarrådet eller Hamilton, är det ändå Alliansen gemensamt som har det ansvaret. Jag tror inte att det går att skylla ifrån sig.

Jag tror att ni är skyldiga att ge stockholmarna ett svar på varför ni inte avsätter tillräckligt med pengar för parkskötsel.

Det finns ett antal stadsdelar som har låtit bli att sköta sin naturmark på grund av att de inte har några pengar alls. Hässelby är en sådan stadsdel, Rinkeby, Kista, Spånga-Tensta. De är helt enkelt förfördelade i det gällande systemet. De förlorar miljoner på att vi har den här ordningen. Om man frågar dem får man svaret att de vill se en annan ordning.

Frågan till borgarrådet är: Kommer du att ta initiativ för att se till att förändra den ordning som gäller i dag?

Anförande nr 18

A n n M a r i E n g e l (V): Fullmäktige! Den här interpellationen handlar om segregationen på ett område. Vi kan se i dag att segregationen i vår stad ökar på alla områden – det gäller bostäder, det gäller skolor, det gäller kommersiell service, kultur och fritid. Här är ytterligare ett område, parkskötsel och naturområden, där ytterstaden missgynnas gentemot innerstaden. Det är underligt att staden har olika organ där den ena handen inte vet vad den andra gör. Samtidigt som man har ett stort Järvalyft har man inte resurser för att underhålla Järvafältet tillräckligt.

Ulla väljer att tala om hur otroligt fint det har blivit i Berzelii park. Jag vet inte riktigt varför hon väljer att lyfta fram det när frågan här handlar om varför man har ett system som gör att det inte finns resurser nog för att underhålla Västerort och Järvafältet, som är ett otroligt viktigt rekreativområde för många människor och har många kulturskatter.

Jag tycker att det inte duger att säga att det är någon annan som har ansvaret för systemet och att det är si och så, utan majoriteten i staden måste samverka för att se till att det inte blir så att på nästan alla områden missgynnar ni ytterstaden, särskilt norra delen av staden och särskilt Järvafältet. I stället filar ni på ytterligare i innerstaden. Det är väldigt trevligt med Berzelii park, men det är inte många människor som är beroende av att få tillbringa sin fritid där jämfört med hur det är på Järvafältet.

Kan man inte tänka sig, Ulla, att ni börjar samverka lite bättre i den här frågan så att den ena inte behöver skylla på den andra utan att man faktiskt tar rejäla tag? Kan inte Järvalyftet innefatta naturområdena?

Anförande nr 19

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! För det första vill jag bara påpeka att jag inte har vidimerat den verklighetsbild som Awad Hersi beskriver att Järvafältet omfattas av. Det är precis som Ann Mari Engel säger att det jobbas inom ramen för Järvalyftet med utseendemässiga saker. Samtidigt är det, som alla vet, mycket av en byggarbetsplats just nu på grund av E18-området. Men det är inte så som det beskrivs här, att det inte satsas på olika områden i staden. Den park som invigdes för ungefär ett år sedan i Skärholmen till exempel har uppmärksammats vida långt utanför Sveriges gränser som en fantastisk satsning som staden har gjort tillsammans med bostadsbolagen. Det finns många andra ytterligare exempel på sådant.

Vi jobbar med Södersatsningen, som också handlar om utomhusmiljöerna. Är det någonting den här majoriteten har gjort är det att fokusera på utomhusmiljön och hur viktigt det är i ett växande Stockholm med grönska och parker. Vi håller på att jobba fram ett parkprogram.

Jag håller med Awad Hersi när han säger att han inte är nöjd med tingens ordning när det är uppdelat på så många händer. Det instämmer jag i, och jag skulle välkomna att Miljöpartiet anslöt sig till att vi ska kraftsamla centralt på det här området. Jag tror att vi kan få mycket mer ut av pengarna, i stället för att fördela pengarna på det sätt som sker i dag till de olika stadsdelsnämnderna. Vi kunde ha en central kompetens och jobba mycket bättre med pengarna om trafikkontoret fick ta hela ansvaret på det här området. Så ser det inte ut i dag. Jag skulle gärna se en förändring på det området.

Anförande nr 20

A w a d H e r s i (MP): Vi välkomnar ett samlat grepp när det gäller hur vi förvaltar våra grönområden. Det kan diskuteras om det ska vara centraliserat eller decentraliserat. Men viktigt är att vi får en bättre samordning än i dag.

När det gäller Järvalyftet kan jag bara bekräfta att det inte finns någon genomtänkt planering för hur man sköter grönområdena. I stället handlar det mycket mer om hur man ska exploatera grönområdena. Jag tycker ändå att man borde ha en viss större varsamhet när det gäller grönområdena, för de har ett visst värde. Den del av Stockholm som Järvalyftet avser är den del av Stockholm som redan har en hög exploateringsgrad.

Jag vill återgå till hur resurserna har minskat när det gäller parkskötsel, och det gäller inte bara ytterstaden utan över hela staden. Det kan handla om Kungsholmen där man för 2011 hade 11 miljoner och för 2010 11,2 miljoner – förvisso en marginell minskning, men det är genomgående. Det finns brist på resurser i systemet. Det är vad det handlar om.

Man kan inte förklara de skillnader som finns mellan olika stadsdelar med hänvisning till olika slitage i olika områden, det vill säga skillnaden mellan dag- och nattbefolkning. Även om man justerar för det större slitage som man har i innerstaden är det ändå en fördelning som är osaklig, och jag skulle vilja att man ändrar den osakliga resursfördelningen i staden. Det handlar om hur man fördelar och hur mycket resurser man tillför i systemet.

Anförande nr 21

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Då rekommenderar jag Awad att skriva en interpellation till finansborgarrådet om fördelningsnycklarna, för det är han som har det ansvaret, inte jag.

§ 6 Interpellation om den kraftiga överkapaciteten på gymnasieskolorna i Stockholms län (nr 2011:57)

Anförande nr 22

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det skriftliga utdelade svaret.

Anförande nr 23

J a n V a l e s k o g (S): Jag får tacka för svaret på interpellationen, som alltså handlar om hur den allvarliga situation som många gymnasieskolor i länet befinner sig i, med ett kraftigt minskat elevantal. Åren framöver blir det ännu värre. År 2015 kommer exempelvis antalet 16-åringar i länet att ha minskat med hela 5 000 elever, eller 5 ½ procent, jämfört med förra året. I Stockholms stad kommer antalet elever att ha minskat något mindre men ändå med hela 4,6 procent. Därutöver ser vi allt fler elever som inte fullgör sin gymnasieutbildning, var femte skolelev fullföljer inte sin gymnasieutbildning, de första tre åren. När det dessutom gäller andelen 20-åringar i Stockholms län som inte har någon gymnasieutbildning ligger man i botten tillsammans med två andra län i landet.

Situationen är alltså allvarlig i både staden och länet när det gäller hur framgångsrika vi är att få ungdomar att fullfölja en gymnasieutbildning och upprätthålla standarden på många gymnasieskolor. Halvfulla skolor urholkar ekonomin och gör att skolorna tvingas spara med större klasser och minskade lärarresurser. Det underlättar verkligen inte för de många elever som har det jobbigt under tonåren att klara sin gymnasieutbildning. En viktig sak att se till är den gemensamma intagningen till gymnasium som vi har i dag och som kommunerna i Stockholms län har varit starkt pådrivande för. Konsekvensen av det är å ena sidan att eleverna har fler skolor att välja på, vilket är väldigt positivt, och å andra sidan att eleverna i Stockholms kommun får det svårare att komma in på attraktiva skolor i Stockholm. Många av skolorna i innerstaden har närmare 50 procent av eleverna från andra kommuner.

En fortsatt ökad segregation är också en uppenbar risk, med konsekvensen att allt fler elever klarar sig sämre vad gäller både resultaten i skolan och att över huvud taget ta sig igenom gymnasieskolan. Det fria skolvalet har generellt sett gjort att Sverige har rasat kvalitetsmässigt samtidigt som kostnaderna för skolan ökat kraftigt. Ett skäl till att skolkostnaderna har ökat är att möjligheten att planera skolutbudet för kommunerna har minskat. Skolinspektionen gör bedömningen och inte kommunerna själva över utbudet. I Stockholms län samarbetar kommunerna om antagningen till gymnasieskolan men inte i utbudsfrågan.

Om man vill kan man säga att det i praktiken råder anarki när det gäller att planera och styra över skoletableringen. I princip kan vem som helst var som helst starta en grundskola eller gymnasieskola, samtidigt som kommunerna saknar inflytande över besluten.

Borgarrådet tycker i sitt svar att det är bra att kommunerna verkar var för sig eller tillsammans i länet för att påverka skolutbudet. Det är den fria skolmarknaden som nu bidrar till halvfulla skolor, både enskilt och kommunalt drivna, och förorsakar att

tusentals elever får en undermålig undervisning och i mycket stor omfattning hoppar av. Det är resultatet.

Elevunderlaget har minskat med 5 000 i Stockholms län. De närmaste 14 månaderna kommer att vara väldigt dramatiska när det gäller vad som kommer att ske, nämligen att många gymnasieskolor får läggas ned i länet. Enskilt drivna gymnasieskolor som går i konkurs kan snabbt och effektivt försvinna, men skattebetalarna får stå för uppsopningen, liksom för de stora kostnader som halvfulla kommunala gymnasieskolor eller nedlagda kommunala gymnasieskolor innebär.

Samtidigt ansöker fler friskolor om att få starta verksamhet, och i de populära kommunala gymnasieskolorna i innerstaden planeras nya platser, kanske upp 2 000 till. Men ingen vet hur denna skolanarki kommer att sluta. Det finns ingen kommunal planering, det är försämrade resultat, allt fler elever utan gymnasieutbildning, kraftigt ökade kostnader för kommunerna, tomma skollokaler, övertaliga gymnasielärare, försämrat konsumentskydd för eleverna och unga som efter eget fritt val i många fall givetvis får pendla veckovis under ett år i stället för att använda tiden mer effektivt för studier.

Likvärdigheten i vårt skolsystem håller alltså på att urholkas. Kvalitetsskillnaderna har aldrig varit större. Det gäller även gymnasieskolorna i staden. Dagens styrelse för Skolverket kan inte hantera denna stora svacka i elevantalet på ett ansvarsfullt sätt, menar jag.

Enligt interpellationssvaret ser inte borgarrådet den här situationen som något problem. Man kan undra varför. Jag hoppas att borgarrådet kan utveckla det i sitt muntliga svar här.

Anförande nr 24

K a r i n R å g s j ö (V): Det är någon som bankar här. Det kanske är någon elev som är sur.

Jag tänker bara väldigt kort beröra den marknadsföring som görs av de olika gymnasierna. Tror du inte att det kan bli en marknadsföring som kantrar? Det kan man se när man tittar på reklam för olika skolor. Det finns en risk att elever tittar på sådant som att plugga halvdag. Det kan vara spännande och härligt att få sova halva dagen. Det lovas körkort, det lovas små resor kanske, eller varför inte en laptop. Det blir en marknadsföring av gymnasieskolorna som om de var en handelsvara. Den marknadsföringen i sig kan kännas lite skakig och vilseförande. Det finns ganska mycket pengar att hämta in för de här skolorna.

Nu har Jan Valeskog varit väldigt värtalig och tagit upp de många problem som det innebär när man får ett mindre elevantal. Det man kan undra över är om de kommunala skolorna får stöd när det gäller att ta emot elever som måste vända sig någon annanstans när deras friskolor läggs ned. Har man tittat på problemen och vet vad som kommer så att det inte blir eleverna som drabbas?

Anförande nr 25

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Tack för denna mycket intressanta interpellation! Interpellanten Jan Valeskog driver två linjer samtidigt. Å ena sidan är det ett enormt problem med överkapaciteten, å andra sidan får massor av elever inte det val som de vill ha. Min fråga är till Jan Valeskog är om han tror att det är bra eller dåligt för eleverna att få sitt förstahandsval när det gäller gymnasieskolan. Personligen är jag helt övertygad om att det är bättre att så många gymnasieelever som det bara går får sitt förstahandsval än att många elever känner att de inte får det valet. Det är väldigt tråkigt att Socialdemokraterna inte tycks instämma i det och inte tycker att de mest populära gymnasieskolorna ska få möjlighet att bygga ut. Det tycker nämligen jag.

Jag tycker att det är viktigt att vi försöker bygga ut de gymnasieskolor som är populära. Det rör absolut inte enbart våra fristående skolor eller våra kommunala skolor i innerstaden. Vi har ett antal kommunala skolor i ytterstaden som är väldigt populära – Blackebergs gymnasium till exempel, Kärrtorps gymnasium. Bromma är en sådan gymnasieskola där söktrycket på senare tid har ökat avsevärt, Spånga gymnasium också. Det är bra kommunala skolor som många elever söker sig till. Jag tycker att det är viktigt att de skolorna får en möjlighet att utöka, och jag tycker att det är tråkigt att Socialdemokraterna inte instämmer i den synen.

Förhoppningsvis kommer vi nästa höst att starta en ny kommunal gymnasieskola i Stockholm, i Kista. Den är starkt efterfrågad av näringslivet i Kista. Min förhoppning är att många elever som är särskilt intresserade av matematik, naturvetenskap och teknik ska söka sig dit. Jag tycker att det vore tråkigt om Socialdemokraterna säger nej till den gymnasieskolan bara för att man är orolig för att den konkurrerar ut några andra gymnasieskolor.

Vi behöver bra gymnasieskolor med hög kvalitet, oavsett om de är fristående eller kommunalt drivna. Därför är jag naturligtvis beredd att försöka se till att utöka platserna på de gymnasieskolor som är mycket eftersökta.

Så några ord till Karin Rågsjö. Varför elever söker olika utbildningar får man veta när man frågar eleverna vad som är det viktigaste när de väljer. Är det att man kan plugga halvdag? Nej. Är det att man kan få körkort? Nej. Är det att man får en resa? Nej. Är det att man får en laptop? Nej. Det viktigaste för elever när de söker gymnasieskola är – vet ni vad? – samtalet med föräldrarna. Som tonårsförälder blir man lite varm om hjärtat när man hör detta, att föräldrarna faktiskt är det viktigaste vid elevernas gymnasieval. Alla de här konstiga faktorerna är inte särskilt avgörande för elevernas val, och det kanske man ska vara glad för.

Anförande nr 26

J a n V a l e s k o g (S): Jag kanske har varit lite otydlig. Kärnfrågan i min interpellation handlar ju om huruvida kommunerna, antingen var för sig eller tillsammans, i Stockholms län till exempel ska kunna få påverka utbudet och ha möjlighet att planera, eller om det ska råda anarki, mer när det gäller enskilt drivna skolor, då det är enbart Skolinspektionen som har det avgörande ordet. Vi ser då, även om borgarrådet nämnde andra skolor, att det är i Stockholms innerstad som man

vill gå. Vi kommer inte att vara mot någon utbyggnad av platserna, men det är ändå principiellt av betydelse i detta system att det troligtvis kommer att läggas ned fler gymnasieskolor i Stockholms län inom 14 månader. Det innebär naturligtvis att de som gör sina förstahandsval i dag troligen inte kommer att kunna få dem. De kommer att få resa väldigt långt.

Vi ser också problem med de dyrare yrkesutbildningarna, som kostar en hel del att anordna, där kommunerna i länet, och för all del också i huvudstaden, ändå är väldigt försiktiga med att göra stora investeringar därför att man inte vet hur det kommer att se ut med efterfrågan och annat eftersom vi inte har någon gemensam planering, och vi har inte sista ordet.

Jag vet att det finns borgerliga skolpolitiker som tycker att det här är perfekt, att vi i praktiken helst ska ha enbart enskilt drivna skolor och att kommunerna inte ska ha så mycket med den här planeringen att göra. Det är dit vi är på väg, men priset är väldigt högt. Det är inget som motsäger att man bygger nya, attraktiva gymnasieskolor med spännande inriktning där kommunerna får ett inflytande över planeringen i stad och län. Men nu finns det ingen planering och ingen styrning alls av utbudet eftersom man inte får göra detta.

Det kommer att få allvarliga konsekvenser. Det finns en nedsida, och den nedsidan är fortsättningen på den förra interpellationen som vi pratade om, med försämrad likvärdighet i skolsystemet, ökad segregation och sämre resultat. Även om de bästa har blivit duktigare har genomsnittet bevisligen blivit sämre de senaste åren. Det kan man inte bara blunda för, som jag trots allt tycker att borgarrådet gör i sitt svar.

Anförande nr 27

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jan Valeskog hävdar att det inte finns någon planering på gymnasiesidan i Stockholms län. Självklart finns det en planering. Det finns en planering inom ramen för Kommunförbundet i Stockholms län, och det finns en planering inom Stockholms stad. Jag tycker att det är viktigt att man stärker den planeringen de kommande åren. När det till exempel gäller dyra utbildningar är det inte rimligt att de finns i alla kommuner.

Men frågan är om Stockholms stad ska vara ansvarig för sin egen gymnasieskola eller om man ska överlåta det ansvaret på andra kommuner i länet. Om vi vill starta en högkvalitativ teknisk utbildning i Kista, ska andra kommuner runt om i Stockholms län då säga: Nej, det får ni inte, för vi vill skydda vår egen gymnasieskola. Jag tycker inte att det är rimligt.

Jag tycker på samma sätt att det inte är rimligt att de som bedriver gymnasieskola de facto är de som har sista ordet när det gäller etablering av nya friskolor eller nya kommunala skolor. Det bör vara Skolinspektionen som ser över hur utbudet och efterfrågan ser ut i en region. Och där är det så att när det kommer nya ansökningar lämnar Stockholms stads utbildningsnämnd varje år en rapport till Skolinspektionen om hur marknaden ser ut, hur mycket elever det finns, hur de söker och så vidare. Det är naturligtvis en viktig del för Skolinspektionen när man sedan fattar sina beslut.

Till syvende och sist tycker jag att det är viktigt för mig som skolborgarråd i Stockholms stad att försöka se till att så många ungdomar som möjligt kan få sitt förstahandsval tillgodosett när de söker gymnasieskola. Jag tycker att det är lite synd att Socialdemokraterna inte instämmer i den ambitionen.

Anförande nr 28

J a n V a l e s k o g (S): Då måste jag ha varit otydlig. Det är självklart att det är ett egenvärde att eleverna får sitt förstahandsval. Men det som kommer att hända när vi lägger ned en massa gymnasieskolor i stad och län är att den möjligheten inte längre finns. Samtidigt ser vi den bild av ökad segregering som jag beskrev.

Borgarrådet påstår att det finns en planering. Ja, det är klart att det finns någon sorts planering, men det finns ju inget inflytande och ingen beslutskraft på regional nivå i de här skolfrågorna. När det gäller antagningen finns det, men det är det enda som vi har gemensamma tag i – inte när det gäller planering i övrigt. Då blir det precis så som jag tyckte att borgarrådet antydde, att kommunerna hukar. Man är försiktig med att göra stora investeringar. Vilka blir det då? Det kanske blir någon enskild som provar lyckan och startar. I en del fall blir det bra resultat och i andra fall inte.

Det här systemet innebär ändå att det är anarki. Kommunen har i praktiken inget inflytande, varken i Stockholm eller i länet, att tala om. Det behövs en förändring. Konsekvensen av det som sker nu kommer att märkas om 14 månader. Det kommer att vara stora rubriker i tidningarna om vad som händer, med ett kraftigt minskat elevantal samtidigt som vi bygger attraktiva skolor i Stockholm. Det är klart att det får effekter för många kommuner i länet och i ett par förorter i vår kommun.

Här sitter vi och diskuterar detta, men vi har inte tillräcklig beslutskraft. Jag tycker att det är beklagligt. Det borde vi ha när det gäller både kommunala skolor och enskilt drivna skolor.

Anförande nr 29

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Men om många elever söker till en skola, om många elever tycker att det är en fantastiskt bra skola, är det då inte ett politiskt uppdrag att försöka se till att så många elever som möjligt får plats på den skolan? Jag tycker att det är det. Jag säger inte alls att det är enkelt. Vi har i dag i innerstaden stora problem med att hitta skolplatser till de elever som skulle vilja gå i våra innerstadsskolor. Men även till några av våra förortsskolor är det betydligt många fler sökande än det finns platser. Är det då inte rimligt att man försöker bygga ut där?

Om vi tittar på hur elever söker och varför de väljer att gå kvar i skolan respektive väljer att hoppa av skolan tror jag att om man själv känner att man har haft ett ansvar för och ett inflytande över vilken skola man hamnar i är sannolikheten också större att man kommer att klara sin utbildning.

Sedan är det naturligtvis ett kommunalt ansvar om skolor läggs ned. Det spelar ingen roll om det är kommunala eller fristående verksamheter. Stockholms stad har ett ansvar för sina egna elever och för att se till att de kan fullgöra sin utbildning utifrån

den utbildning som de har valt från början. Jag tycker att det är självklart. Det gör vi också. De senaste åren har vi också lagt ned ett antal kommunala utbildningar därför att söktrycket helt enkelt har varit för litet. Det måste vi sannolikt fortsätta att jobba med.

Men det hindrar inte att vi ska försöka se till att så många elever som möjligt får sina förstahandsval tillgodosedda och att vi ska våga satsa på nya kommunala gymnasieutbildningar, som till exempel den i Kista, som vi hoppas kommer att attrahera en del elever, många från Stockholm men sannolikt också en och annan elev från kranskommuner. Jag tycker inte att någon annan kranskommun ska kunna säga till Stockholms stad: Nej, ni får inte starta den här gymnasieutbildningen, för vi har en annan utbildning som konkurrerar med den men som eleverna sannolikt inte upplever som lika bra.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Socialtjänsten*

Anförande nr 30

Borgarrådet **M o g e r t** (S): Herr ordförande! Jag har en fråga angående en skrivelse från socialtjänsten i Rinkeby som trillade in för ett tag sedan, och den är egentligen: Vad tänker socialborgarrådet göra?

Det är en ganska alarmerande skrivelse som visar svart på vitt hur de sociala problemen breder ut sig i förorterna, hur utvecklingen ganska snabbt går åt fel håll, från att man har haft ett inflöde på 45 barn i månaden som man måste jobba med till runt 90 i månaden. En hårt belastad socialtjänst, som har osthyvlats ett antal år och fått mindre och mindre resurser och mer och mer att göra, säger att man inte klarar av att ge det fundamentala stöd och den hjälp som man förväntas ge enligt lagstiftningen.

Skrivelsen är ett ganska tydligt rop på hjälp, och även om jag förstår att du inte tänker förhandla budget med mig här och nu är min fråga: Du måste väl ändå se att det behövs mer resurser till områden som Rinkeby?

Anförande nr 31

Borgarrådet **K ö n i g J e r l m y r** (M): Herr ordförande! Jag har tagit del av rapporten, och precis som Roger Mogert beskriver är det en problematisk bild som man målar upp. Men vi känner också igen den från utsatta stadsdelar i andra storstäder i Sverige. Både Malmö och Göteborg har en liknande problematik, där många med utländsk bakgrund har kommit till Sverige från fattiga förhållanden och har dålig skolunderbyggnad. De hade i sina hemländer låg tilltro till myndigheter och fortsätter att ha det i Sverige. Det visar att det kan vara ganska svårt att nå fram till föräldrarna och sätta in föräldrastöd när föräldraansvaret brister.

Det är en komplex bild som målas upp och som innehåller betydligt fler delar än enbart socialtjänsten. Det har också att göra med: Hur kan vi utveckla metoder för att nå fler föräldrar och kunna stärka deras omsorgsförmåga? Hur ska vi kunna jobba med de barn som är så pass svårplacerade att vanliga familjehem kanske inte klarar av dem? Samverkan med landstinget skulle behöva stärkas där så att vi hittar fler typer av institutionsplatser eller liknande för just de barn som har grava beteendestörningar. En del kan säkert handla om hur man fördelar resurser internt men också hur det ser ut över lag. Vi har sagt att vi inte vill föregripa de diskussionerna.

Mycket handlar också om andra delar. Hur kan samverkan med landstinget stärkas? Hur kan vi fortsätta att hitta sätt att jobba med de föräldrar som i dag brister i sin förmåga att handskas med barn med olika typer av beteendestörningar och som är i starten av en kriminell karriär? Det är sådant som vi också får titta på.

Det jag har signalerat är att vi har gjort stora satsningar på föräldrastöd. Vi gör också satsningar tillsammans med skola, polis, socialtjänst och andra, och vi jobbar i

sociala insatsgrupper med barn som är på väg att hamna i kriminalitet och som har stor risk att hamna där. Det sker alltså en del tidiga insatser. Jag tror att vi måste jobba ännu mer för att nå dessa barn och föräldrarna så tidigt som möjligt innan problemen eskalerar.

Anförande nr 32

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag noterar att borgarrådet trots att hon hade dubbla tiden inte riktigt svarade på frågan. Min fråga var enkel: När du ser allt detta, ser du att det behövs mer resurser? Man kan naturligtvis välja att göra det till en komplex bild – det är många aktörer, och det är många saker som spelar in. Men man kan också uttrycka det ganska enkelt.

Stockholmarna i den här stadsdelen har sämst hälsa, sämst tandhälsa och sämst psykisk hälsa jämfört med alla andra i staden. Och vi i staden väljer att skära ned på dessa verksamheter. Är det en rimlig slutsats? Är det en rimlig analys? Det är min fråga.

Nu såg jag i månadsrapporten från Vantör, som är den andra stadsdelen som nämns i DN-reportaget, att de ska skära ytterligare 5 miljoner på individ- och familjeomsorg för att få sin budget i balans. I Rinkeby är förslaget om fördelningsnycklarna nu ute på remiss, och det föreslås att vi ska skära ytterligare 5 miljoner från Rinkeby därför att fastighetsvärdena i Kista har ökat. Är det rimligt?

Anförande nr 33

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag uppfattade ändå att frågan från Roger Mogert var vad vi ska göra åt detta, och inte att det bara handlar om resurser. Jag tycker att frågan förtjänar att hanteras seriöst. Det handlar om mycket mer än bara resurser. Det är också en komplex problematik, som det kommer att ta lång tid att göra någonting åt. Det handlar om hur vi jobbar med skolan och samverkar med landstinget och annat för att vi verkligen ska komma åt de föräldrar som brister i ansvar. Hur ska vi kunna hantera de äldre tonåringar som har en så svår problematik att familjehemmen inte riktigt klarar av att ha dem placerade hos sig?

Jag skulle vilja återgå till budgetfrågan, och där kan jag bara konstatera att det har gjorts satsningar. Det gick 25 miljoner till barn och ungdomar till stadsdelarna 2011. Vi har i år via EU-medel avsatt 19 miljoner till barn och ungdomar och till metodutvecklare som ska jobba med barn och unga. Vi fortsätter också att satsa på sociala insatsgrupper. Vi satsar på barnahus och annat, som är tidiga insatser. Också på föräldrastöd gör vi en rekordstor satsning. Det är detta som är satsningar.

Anförande nr 34

Borgarrådet M o g e r t (S): Då förstod jag svaret, och jag tackar så mycket. Din slutsats är alltså att ni har gjort fantastiska satsningar på socialtjänsten i Rinkeby, att resurserna är tillräckliga och att de som arbetar i socialtjänsten helt enkelt inte har förstått hur mycket resurser de har. Då får jag tacka för svaret.

Anförande nr 35

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Roger Mogert väljer att tolka mig på sitt sätt. Det jag kan konstatera är att vi fortsatt har ett stort utvecklingsarbete framöver, och därför ska socialtjänstinspektörerna titta på barn- och ungdomsverksamheten, inte bara i Rinkeby och Kista utan i hela Stockholm.

Med denna gråsvarta bild som målas upp vill jag bara nyansera det hela genom att säga att det sker en del förebyggande satsningar från socialnämndens sida, som Roger Mogert också är medveten om. Det är klart att vi tar till oss utmaningarna, och vi fortsätter att se hur vi kan utveckla arbetet vidare så att vi når fler föräldrar och fler barn så tidigt som möjligt, så att de inte hamnar i den problematik som beskrivs.

Fråga nr 2. Har du några synpunkter på hur man kan minska hälsoriskerna för trafikanterna i tunnelarna om Förbifart Stockholm blir verklighet?

Anförande nr 36

Å k e A s k e n s t e n (MP): Bakgrunden till frågan är de stora hälsorisker som är förknippade med detta tämligen gigantiska tunnelsystem. Det handlar om 17 kilometer, det vill säga fyra gånger så mycket som Södra Länken, vars problem vi känner till.

Trafikverket har, liksom Alliansen, varit ganska återhållsamt med information just om hälsoriskerna, och man kan undra varför. Nu har i alla fall Trafikverket fått medge att Förbifarten kommer att orsaka 20–30 dödsfall per år på grund av sjukdomsfall. Men till detta kommer ett okänt antal andra sjukdomsfall, främst hjärtsjukdomar och sjukdomar i andningsorganen.

Detta är en allvarlig fråga, och jag undrar vilka tankar borgarrådet har om detta.

Anförande nr 37

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Tack så mycket för frågan, Åke!

Jag tror att väldigt många av de tusentals människor som i går satt i kö från Södertälje eller längre bort för att komma in till Stockholm gärna hade valt Förbifarten i stället. Tyvärr illustrerar den gångna helgens trafikchaos på detta område mycket väl hur sårbart Stockholm är och hur viktigt det är att vi får Förbifarten på plats. Jag tror att det är många stockholmare som håller med mig i den frågan, även om inte Åke Askensten tillhör just den kategorin.

När det sedan gäller Förbifarten är det självklart, Åke Askensten, att Trafikverket inte kommer att bygga en tunnel som inte lever upp till de krav som finns på miljö, hälsa och säkerhet. Det ingår i deras uppdrag att klara detta. Det är därför som man gör den här typen av analyser, som motståndarna älskar att lyfta fram som stora skräckexempel och som skäl för att inte bygga de olika projekten. I själva verket gör man denna analys för att ta reda på vad det är man behöver göra för att säkerställa att det blir ett så bra projekt som möjligt som just uppfyller miljö-, hälso- och säkerhetskraven.

Jag har fullt förtroende för Trafikverkets experter i de här delarna. Vi har löpande kontakter med Trafikverket för att hålla oss informerade om hur arbetet går vidare. Jag ser ingen som helst anledning att ha någon annan uppfattning än att det ska bli en välsignelse den dagen som Förbifarten äntligen öppnas och vi slipper de otroligt stora risker och den sårbarhet som vi har i trafiken i Stockholm i dag. Jag tror att jag har många stockholmare med mig på det området.

Anförande nr 38

Åke Askén (MP): Jag tror ju inte att de 20–30 personer som dör varje år på grund av Förbifarten och deras anhöriga kommer att tycka att detta är en välsignelse. Snarare är det tvärtom.

Det är inga små halter det handlar om. Det är många gånger högre avgashalter än på Hornsgatan, och vi vet alla hur det är på Hornsgatan. Vi vet också mycket väl att det är oerhört farliga cancerframkallande ämnen i avgaserna. Men det verkar som att detta inte spelar någon roll – det ordnar sig alltid på något sätt. Frågan är om det verkligen gör det. Jag tvivlar starkt på det.

Värst blir det naturligtvis för dem som kör frekvent i de 17 kilometer långa tunnlarna. Det är till exempel busschaufförer, de som kör budbilar och taxichaufförer. Det är mycket allvarligt för dem. De hamnar i giftzonen, i gifttunnlarna, alldeles för lång tid.

Anförande nr 39

Borgarrådet Hamilton (M): Jag tror inte att det finns någonting över huvud taget som skulle kunna få Åke Askén att erkänna att Förbifarten är någonting positivt. Det kommer alltid att finnas saker och ting som oroar.

Men det är också viktigt att titta på jämförelsen. Vad händer med de tiotusentals människor som hela tiden står i kö på Essingeleden när det inte finns något alternativ och när det förorsakar så många problem i Stockholmstrafiken över lag? Vi har i dag en situation där vi har ett enormt stort behov av att minska riskerna och sårbarheten i Stockholmstrafiken. Förbifarten är en bra lösning. Den är lagd i tunnel på grund av att man inte har velat påverka miljön så mycket som man skulle göra om man byggde en bro och vägar på marken. Nu är den lagd i tunnel. Det brukar Miljöpartiet kräva i andra sammanhang, men nu är det fel och brister med det. Oavsett vad man gör kommer ni att säga att ni inte vill ha det.

Anförande nr 40

Åke Askén (MP): Det blir ju inga separerade körfält för bussar i tunnlarna, och då kan man fråga sig vilka bussförare som vill utsätta sig för detta. Det kanske inte blir någon busstrafik alls genom tunnlarna. Det här är faktiskt illa.

En annan intressant fråga är om det blir tillåtet med dubbdäck i tunnlarna, för i så fall blir situationen etter värre. Det vore bra om Ulla kunde säga något om det. Blir dubbdäck tillåtna?

I övrigt tycker vi inte att det är rimligt att satsa miljard efter miljard på tunnlar som kommer att innehålla dessa dödsbringande höga halter av avgaser. Vad hände egentligen med allt ert fagra tal om kollektivtrafiken? Det verkar vara ganska lite värt i sammanhanget. Ni vill lägga 27 ½ miljarder, 30 miljarder eller vad det kan vara på någonting som ökar biltrafiken i regionen med åtminstone 4 procent.

Anförande nr 41

Borgarrådet **H a m i l t o n** (M): Åke Askensten vet mycket väl att det kommer att gå bussar på Förbifarten, och jag hoppas att det kommer att gå många bussar som är Bus Rapid Transport-varianter, som gör att man snabbt kan komma till exempel från Huddinge till Arlanda, till Uppsala och till andra områden. Jag är inte ett dugg orolig i den delen, utan det är självklart att det kommer att gå kollektivtrafik i tunneln.

När det sedan gäller dubbdäcksfrågan – jag misstänker att Stellan kom och tipsade om det på en liten lapp – jobbar Trafikverket med den. Jag har inget svar i den delen om var man kommer att landa. Men det är en sådan analys som hela tiden görs. Det är också den analysen som man har kommit fram till kring just det som Åke Askensten har initierat frågan utifrån, detta med föroreningar i tunneln. Arbetet pågår ju för att man ska hitta bra lösningar på de frågorna. Jag är helt övertygad om att man kommer att hitta bra lösningar på de frågorna.

Vi behöver Förbifarten med det snaraste.

Fråga nr 3. När blir det möjligt med "tidiga insatser"?

Anförande nr 42

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande! Det är så här, Anna, att Rinkebys socialarbetare har skickat in en rapport till socialtjänstförvaltningen om hur det ser ut i Rinkeby. Men det handlar inte bara om Rinkeby. Socialtjänsten blöder i ytterstaden. Det var precis det som Roger Mogert pratade om.

Det handlar om rättssäkerhet för de barn som far illa. Rinkeby har fått 45 procent fler anmälningar sedan oktober, och det handlar om barn 0–12 år. Tittar vi i Hässelby–Vällingby ser vi att de exempelvis har ett extremt underskott när det gäller individ- och familjeomsorg på 10,9 miljoner.

Någonting håller på att gå alldeles åt fanders, kan man säga. Det finns ett stort behov, och det leder till små ekonomiska ramar och en ökad tolerans när man ser barn som far illa. Det är precis det de säger själva. Det handlar om det ökade antalet misshandlade barn, mer narkotika, en skola som inte levererar den utbildning som den ska leverera och en arbetslöshet som tickar på. De hade 19 miljoner från EU.

Jag undrar: Hur tänker du när det gäller det förebyggande arbetet?

Anförande nr 43

Borgarrådet **K ö n i g J e r l m y r** (M): Herr ordförande! När det handlar om de 19 miljonerna är det snarare fråga om metodutveckling. Det är också någonting som man efterfrågar i rapporten, och därför tyckte jag att det var relevant att berätta om det arbetet. Det är riktat till barn och unga just därför att man märker en svår

problematik. Jag vill inte sticka under stol med att Rinkeby, Kista och andra stadsdelar har många familjer med utländsk bakgrund, som har kommit till Sverige och inte etablerat sig vare sig på arbetsmarknaden eller på bostadsmarknaden.

Arbetslöshet i sig skapar grogrund för psykisk ohälsa. Trångboddhet kan omöjliggöra för barn och unga att klara läsläsning och så vidare. Det skapar problem, och det är också sådant vi måste jobba mot.

Det handlar om att socialtjänsten upplever att man ibland kommer in för sent, och därför måste vi fortsätta att arbeta med metodutveckling så att man kan komma in så tidigt som möjligt i stadsdelarna. Jag tycker att vi har signalerat från politiskt håll att vi tror på föräldrastödsinsatser så tidigt som möjligt, och det gör att våra stadsdelar ute i Stockholm nu har möjlighet att få betalt. Det är inte längre avgiftsfritt att rekrytera till föräldrastödsgrupper, utan man får en viss ersättning för varje förälder som ingår i de här grupperna. Det är en sådan satsning.

När det handlar om misshandlade barn kommer vi också att etablera ett barnahus tillsammans med polis, landsting och andra, och där kommer vi att säkerställa att de barn som blir misshandlade eller utsatta för andra övergrepp får möjlighet till krisstöd och annan professionell hjälp, och att de får hjälp under ett och samma tak. Detta görs också för att stärka upp arbetet i stadsdelar där vi ser att det i dag sker en ökning av antalet våldsutsatta barn och unga, vilket vi tar på stort allvar. Därför tror vi också på en ökad kompetensutveckling om vi möjliggör ett barnahus i Stockholms stad.

Det är några satsningar. En satsning är kompetenscenter för unga människor som har utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck. En annan sådan satsning är att man kan komma in tidigt och få det stöd man behöver. Visst sker det också insatser för att möta de problem och komplexa behov som vi ser.

Anförande nr 44

K a r i n R å g s j ö (V): Det som skulle behövas är snarare en Marshallplan, tycker vi, i Rinkeby, Skärholmen, Vantör, Farsta, Hässelby–Vällingby och Skarpnäck. De blöder – det håller på att hända någonting, och det har börjat bli gränslöst. Det behövs också ett starkare samarbete mellan skola, förskola och fritid. Allt detta måste limmas ihop igen, för nu lever alla sitt eget liv. Det kan inte vara socialtjänstens sak att lappa och klistra och dutta, utan man måste göra någonting mer rejält mellan de olika enheter som finns i dessa förorter. Där kan man se att det har glidit isär under er majoritet.

Alla barn som bor i Stockholm ska ha samma möjligheter till hjälp efter de behov de har, och så är det inte i dag. I de stadsdelar som har exempelvis extrema underskott när det gäller försörjningsstöd och på den sociala sidan får inte barn och ungdomar samma möjligheter till hjälp som exempelvis i innerstaden, där man har en bättre ekonomi. Det saknas helt enkelt ett helhetstänk från er sida, tycker vi.

Anförande nr 45

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag tycker ändå att många stadsdelar har insatser som just visar på en god samverkan lokalt med skola, förskola eller psykiatri som man kan lära av. Därför är det också viktigt att man nu tar in socialtjänstinspektörerna som får titta på barn- och ungdomsarbetet, inte bara i Rinkeby och Kista utan i hela Stockholms stad, och får möjlighet att se vad som skulle kunna göras bättre.

När det sedan gäller samverkan med förskola och skola delar jag din uppfattning fullt ut, för jag tycker också att den behöver stärkas. Där har vi nu ett stödmaterial som är på väg fram med utbildningar just för hur socialtjänsten kan knytas närmare förskola och skola. Man har sett att det behövs en ökad kommunikation och förståelse för varandras roller. Det finns också riktlinjer på området. Det sker en utveckling även där.

Det här är en svår problematik, som någonstans bottnar i att fler människor ska få möjlighet att komma in på arbetsmarknaden så att den psykiska ohälsan kan minska. På så sätt kan man hjälpa fler unga att klara av skolan och få de bästa förutsättningarna för framtiden. Där är vi ense om att det är mycket mer än bara socialtjänstens uppgift.

Anförande nr 46

K a r i n R å g s j ö (V): Nej, det är verkligen inte bara socialtjänsten som kan fixa allting, exempelvis dropouts, utan mycket ligger på utbildning, på förskolor och så vidare. Här behöver man ha ett helhetstänk. Vi har ett antal motioner som ligger, både från V och från Socialdemokraterna, om att man måste titta på hela situationen i dessa förorter i ytterstaden. Annars kommer vi att få samma situation som exempelvis i Frankrike. Det är bara en tidsfråga – vi har sett embryon till det. Vi är extremt oroadade över det här.

Du talar om den sociala insatsstyrkan. Jag vet att de gör ett jättebra jobb, exempelvis i Södertälje, men de riktar sina insatser till de utagerande killarna på torget. Ungarna som sitter hemma och får illa av föräldrar som mår dåligt på grund av arbetslöshet och annat når man inte på det sättet.

Ska man göra någonting rejält i de här förorterna i ytterstaden, där det verkligen brinner, där människor känner sig ganska trist behandlade och saknar ganska mycket hopp om sin egen framtid, måste man nog se på alla enheter som kan jobba tillsammans. Det handlar om bostadspolitik, utbildningspolitik, arbetsmarknadspolitik och socialpolitik.

Anförande nr 47

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Avslutningsvis: Jag tror väldigt mycket på det sätt som man jobbar med sociala insatsgrupper, där skola, socialtjänst, polis och andra verkligen jobbar runt det enskilda barnet och bryter de vattentäta skott som har funnits. Men det är klart att det också sker insatser, inte minst mot Järvaområdet. Alla barn som söker sommarjobb och har möjlighet att få det ska bli garanterade detta i sommar. Nyligen kommunicerade man också en

satsning på 6 miljoner kronor för ökade aktiviteter under sommaren för just de barn som kanske har föräldrar som har ett långvarigt beroende av försörjningsstöd.

Det görs insatser. Jag tror att sommarjobb är en viktig nyckel, kanske för att få in en fot på arbetsmarknaden för de unga i familjer som inte har erfarenhet av att gå till ett arbete. Det kan möjliggöra för fler att bli motiverade att söka sig till arbetsmarknaden, få bra betyg och klara skolan på bästa sätt. Men det behövs insatser från många olika håll, och det tycker jag att vi jobbar med.

Fråga nr 4. Koppargården

Anförande nr 48

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Jag var på besök på Koppargården för knappt en vecka sedan, och jag träffade stora delar av den omvårdnadspersonal som är kvar i huset. Det som jag fick beskrivet för mig av personalgruppen var en ohyggligt dålig psykosocial arbetsmiljö just nu. Det finns en upplevd informationsbrist och många rykten som florerar. Jag ska ta ett axplock av det som har hänt.

Man har infört intagningsstopp, boende flyttas och personalgrupper flyttas ihop. Men ingen vet varför, för man får ingen förklaring. Inte ens ledningen vet egentligen vad som kommer att hända med Koppargården.

Stadsdelsförvaltningen hänvisar till Stadshuset. Jag förmodar att det är du som är ansvarig, Joakim.

Det ryktas om övertalighet på 60 personer, men man får inga besked före sommaren. Man har uppfattat läget som att det inte sker någonting före sommaren så det är ingen som sticker före semestrarna.

Någonstans är det någonting som har gått fruktansvärt fel sedan ni tog över. Hur ser Koppargårdens framtid ut? De anställda måste få veta detta, Joakim.

Anförande nr 49

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Tack, Mirja, för frågan!

Jo, det är helt riktigt att de anställda måste få veta det i de fall det sker förändringar på Koppargården, i den mån man ser över tomställda ytor och så vidare. Om personal kommer att drabbas av förändringar, som du uttrycker det, eller är med om förändringar är det självklart att de anställda måste få veta det. De äldre måste också få veta vad det är som pågår i fastigheten.

Till syvende och sist är det stadsdelsförvaltningen som vet bäst var man är i diskussionen. Det som har diskuterats, vet jag, är ett boende som man har letat lokaler till i området och som man avser att flytta till Koppargården. Det är stadsdelen som har identifierat ett boende som man har velat få in i verksamheten. Det har också diskuterats ett av Arbetsmiljöverket utdömt boende, Riddargården, för att se om de behöver nya lokaler under den period som det byggs om efter de kriterier som

Arbetsmiljöverket kräver. Där har man också sett på möjligheten att flytta till Koppargården.

Var man är i diskussionen i detta läge är det naturligtvis stadsdelen som vet allra bäst. Självklart måste stadsdelen informera sina anställda i den mån som de berörs av detta, vilket de troligtvis gör i fråga om ett par avdelningar.

Anförande nr 50

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Det är inte riktigt så i Hässelby just nu. Ett ärende har varit på väg till stadsdelsnämnden både i april och i maj, och man har dragit tillbaka ärendet precis innan det skulle komma till nämnden. Inte ens personalorganisationerna där uppe vet hur det kommer att bli på Koppargården. Förvaltningen säger: Vi vet inte – det är bara Stadshuset som vet.

Sedan är det givetvis oro om Liviagården ska flytta in. Det har man berättat, det är riktigt, i Hässelby. Men om nu Riddargården flyttar dit från Kungsholmen följer ju personal med, och det är då det uppstår oro om antalet övertaliga inom verksamheten. När jag var där var det 11 personal på 22 boende, och jag tänkte: Men herre Gud vilken lyxtillvaro ni har, med två per skalle när ni jobbar! Men det känns inte som någon lyxtillvaro när de inte vet hur det blir i fortsättningen och när det känns som att de är på väg till ett svart hål på grund av informationsbristerna.

Alla säger att de inte vet och att det bara är Stadshuset som vet. Det är därför jag ställer frågan till dig. Du måste ju veta.

Anförande nr 51

Borgarrådet L a r s s o n (M): Om det var så enkelt att jag visste allting skulle jag inte stå här och säga något annat.

Det är så att den fastighet som Riddargården finns i har blivit utdömd av Arbetsmiljöverket. Där har man tittat på möjliga lösningar, bland annat på Koppargården där det finns tomma platser. Det är mycket möjligt att det skulle gå att inrymma dem på Koppargården. Det är ett spår som stadsdelsförvaltningen har haft diskussioner om med stadsdelsförvaltningen i Hässelby–Vällingby, och även Micasa, självklart. Det känner jag till. Sedan har man inte landat i den frågan, därför att lokalt i stadsdelen fanns det också diskussioner om Liviahemmet, som är ett boende som har varit i undermåliga lokaler och som man har försökt hitta lösningar för. Mig veterligen har nämnden velat att förvaltningen ska ge ett uppdrag att reda ut turerna.

Självklart måste de anställda få veta vad det de facto blir av dessa två boenden.

Anförande nr 52

M i r j a R ä i h ä (S): På Liviagården är det klart: Där har man information och mer acceptans, och man vet det här. Men det gäller resten. Det är fortfarande intagningsstopp, och när det blir få på ett våningsplan flyttas de boende till nästa våningsplan. Personalen får hänga med. Ingen vet varför.

Det är så, Joakim, att man kan ta även svåra besked om sitt arbetsliv bara man vet om det och inte behöver sväva i ovisshet.

Då får väl våra nämndledamöter ställa frågan i stadsdelsförvaltningen, för nu säger du att stadsdelsförvaltningen ska veta. De har hittills sagt att de inte vet.

Ska Stockholm vara en stad i världsklass måste vi kunna vara en arbetsgivare i världsklass. De två övertaganden som har skett inom äldreomsorgen, både Dianagården och nu Koppargården, visar inte att staden är en arbetsgivare i världsklass just nu.

Anförande nr 53

Borgarrådet *L a r s s o n* (M): Huruvida Riddargården ska flytta in i just Koppargården eller inte när man av arbetsmiljöskäl ska bygga om den fastighet man nu besitter är en fråga där det tas kontakter mellan stadsdelsförvaltningarna. När avtal skrivs där är det rimligt att stadsdelsförvaltningarna redovisar var man är i processen, om man har kommit överens eller inte. Det är det ena.

Det andra är självklart en fråga om att man från stadsdelsförvaltningens och nämndens sida säkerligen vill se en lösning före sommaren, alltså där man ska veta vilka datum som gäller. Nu är det inte så pass bråttom att alltihop måste vara löst före midsommar, utan jag har uppfattat att det finns en viss tidsutsträckning i detta. Om stadsdelsförvaltningen kan redogöra för de anställda hur man tänker i varje steg kanske man bringar någon klarhet, åtminstone så att de får reda på när beslut fattas.

Fråga nr 5. Bostadsbolagens medlemskap i SABO

Anförande nr 54

A n n *M a r i E n g e l* (V): Jag har förstått, Joakim, att våra tre kommunala bostadsbolag nu tänker söka medlemskap i Fastighetsägarna. De var fram till maktskiftet i Stadshuset medlemmar i SABO, och du har nu uttalat dig om att man vill gå in i Fastighetsägarna för att få vara med och skriva remissvar och delta i den gemensamma debatten. Då undrar jag: Varför kan ni inte återinträda i SABO?

Anförande nr 55

Borgarrådet *L a r s s o n* (M): Till att börja med är det inte en fråga som du och jag avgör här, utan det är någonting som bolagen måste ta ställning till i varje enskilt fall. Man lämnade SABO 2007, mig veterligen, och på det har man sparat ungefär 17 miljoner, som det annars hade kostat att vara med i SABO. Det var i och för sig en splittring i politiken, kanske föga förvånande, men man ansåg inte från Alliansens sida att man fick ut särskilt mycket av att vara med i SABO under de förhållanden som då rådde.

Faktum är snarare, enligt min uppfattning, att bolagen själva måste avgöra var det är lämpligt att organisera sig i den mån man ska göra det. Våra bolag har meddelat att de ser fördelar med att engagera sig i dessa frågor när det gäller Fastighetsägarna, av det enkla skälet att Fastighetsägarna har bättre lokalkännedom än vad möjligen SABO har, alltså kännedom om Stockholms speciella förutsättningar. Det är det ena.

Det andra är att vi har, tycker jag – det vittnar möjligen frågeställningen om – lite väl mycket politiserat diskussionen om man ska vara med i SABO eller i någon annan

typ av organisation. Fastighetsägarna vänder sig i dag till kommunala bolag också. Man gjorde om stadgarna för ett antal år sedan. Mig veterligen är Lidingöhem med. Socialdemokratiskt styrda Örebro är med i den lokala fastighetsägarföreningen där.

Man ser möjligen annorlunda på den här saken i dag än vad man gjorde tidigare, och jag tycker att frågan torde kunna vara lite mindre politiskt laddad än vad möjligen frågeställaren tycker att den ska vara.

Anförande nr 56

A n n M a r i E n g e l (V): För det första ska du inte inbilla mig att bostadsbolagen bestämmer det här helt självständigt. Det är väl klart att de rådgör med den politiska majoriteten. Jag skulle bli väldigt förvånad om ett av bolagen valde att i stället gå in i SABO.

SABO har 300 kommunala bostadsbolag. De är specialister på just kommunala bostadsbolag. Fastighetsägarna har både bostadsrättsföreningar och fastighetsägare som medlemmar. Fastighetsägarnas politiska projekt, skriver de själva på sin hemsida, syftar till att skapa bättre förutsättningar för fastighetsägarna. Frågan är om det är det som är de kommunala bostadsföretagens främsta målsättning, att skapa bättre förutsättningar för fastighetsägarna, att arbeta för mer individualiserad hyressättning och så vidare.

Trots den nya lagstiftningen är det väl så att allmännyttan ska ha ett allmännyttigt syfte. Varför ska man då inte gå in i den organisation som har ett allmännyttigt syfte i stället för i den som bara har fastighetsägarnas privata intressen för ögonen?

Anförande nr 57

Borgarrådet L a r s s o n (M): Du och jag kanske inte ser på Fastighetsägarna riktigt på samma sätt. Men jag kan konstatera att just SABO har varit ganska tydliga med att de också arbetar för fastighetsbolagens intresse även om det är allmännyttan. Det tydligaste exemplet är väl att Fastighetsägarna har en bättre lokalkännedom i Stockholm och Stockholmsregionen än vad SABO har. Det var ett av de skäl som man lyfte upp när man lämnade SABO och slapp betala de 3 miljoner kronor per år som det kostade att vara med i den organisationen. Man ansåg inte att man fick ut tillräckligt mycket av det medlemskapet, och då lämnade man SABO. Jag har själv pratat med SABO under resans gång, och jag vet att de har arbetat hårt för att få stora finansiärer till Stockholm igen.

I själva verket finns det uppenbarligen flera organisationer, och då tycker jag att det är bra att man ställer sig frågan vad som är bäst för våra bolag.

Anförande nr 58

A n n M a r i E n g e l (V): Jag ser det här som ytterligare ett stort kliv bort från allmännyttan. När man lämnade SABO motiverade man det med att det var politiserat, och att det var politiserat på grund av att det var en vänstermajoritet – det var ju S-majoritet i SABO då. Det är det faktiskt fortfarande, och jag kan inte se annat än att det är det som hindrar er från att gå in i SABO. Det är däremot inte

politiserade diskussioner, och det är ingen politiserad verksamhet. Det kanske var det under någon period, men det är inte så nu.

Jag tycker fortfarande att du kan tala om för mig vad det kostar att vara med i Fastighetsägarna. Jag tycker att detta att SABO inte har någon kännedom om Stockholm är ett svepskäl. De hade det så länge Stockholmsbolagen var med, och de har bolag i andra storstäder som medlemmar. Det måste väl ändå vara så att man har mer gemensamt med andra kommunala bostadsbolag, som man har gemensamma utbildningar med, än vad man har med fastighetsägare och bostadsrättsföreningar, som har ett annat syfte med sin verksamhet. Kan du säga vad det kostar att vara med i Fastighetsägarna?

Anförande nr 59

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tar den sista frågan först. Jag vill minnas att det i det ärende som det resoneras om i Svenska Bostäder rörde sig om ungefär en tredjedel av kostnaden. Det motsvarade ungefär vad bolagen fick betala för tvistelösningen bara genom SABO. Visst är det en skillnad i pris. Men nu kanske inte detta är en prisfråga i första hand, utan det handlar om vad man får ut av detta. Uppenbarligen har vi lite olika uppfattningar.

Jag tror att Fastighetsägarna är en organisation som våra bolag kommer att kunna ha nytta av. Vi sitter vid förhandlingsborden tillsammans och diskuterar Stockholmsmodellen med Hyresgästföreningen, och hur vi ska hitta en framtida modell – vilket vi är överens om är nödvändigt för Stockholm. Vi är överens med Hyresgästföreningen om att det är viktigt att vi hittar en modell för Stockholm. Då är det bättre att vara med i en organisation som är Stockholmsanknuten. Det är vår uppfattning.

Fråga nr 6. Allmännyttans medlemskap i intresseorganisationer

Anförande nr 60

Borgarrådet R u d i n (S): Jag ska spinna vidare på den förra diskussionen. Jag tycker att den var väldigt klargörande på några punkter.

Min första fråga till dig, Joakim, är: Kommer allmännyttans bolag i Stockholm som går med i Fastighetsägarna att ha inflytande i proportion till sin storlek i Fastighetsägarnas organisation?

Du sade att det baserar sig på ett medlemskap beroende på antalet kvadratmeter eller den summa pengar som man betalar in. Kommer vi att få motsvarande inflytande i förhållande till den storlek som våra allmännyttiga bolag har i förhållande till de små fastighetsägare som finns inom Fastighetsägarna?

Anförande nr 61

Borgarrådet L a r s s o n (M): För att kunna svara om själva inflytandemodellen skulle jag behöva ta fram stadgar och sådant. Det redovisas säkerligen i ärendena. Jag vet inte om du sitter i något av bolagen, men de som har fått ärendena är Stockholmshem och Svenska Bostäder. Där redovisas säkerligen hur inflytandeprocessen går till, antal röster och så vidare.

Det skulle förvåna mig om man hade en modell som innebar att Fastighetsägarna styrdes av Stockholms stads tre kommunala bolag, vilket skulle vara fallet om man tittar enbart på antalet lägenheter, eftersom våra bostadsbolag är störst i Sverige och är enorma jämfört med många av dem som är medlemmar i Fastighetsägarna. Det finns säkerligen en annan modell där som man har räknat ut, och den går det säkert att ta del av. Jag har inte den i huvudet.

Anförande nr 62

Borgarrådet R u d i n (S): Det är det som är så intressant. Vår storlek berättigar oss till ett inflytande. I SABO-modellen beräknas inflytandet i förhållande till antalet kvadratmetrar. I Fastighetsägarna borde det gälla detsamma. Men då får det den konsekvens som du är inne på, att allmännyttan i Stockholm kommer att bli dominerande medlem i Fastighetsägarna, och det tror jag inte att Fastighetsägarna är så intresserade av. Troligtvis har man gjort som du beskriver, att man har förhandlat bort en del av det inflytande som allmännyttans storlek i Stockholm hade berättigat.

Då ska vi jämföra två olika typer av medlemskap. Det ena är i SABO, där vi skulle ha fått medlemskap fullt ut och inflytande i förhållande till vår storlek. Det andra är medlemskap i Fastighetsägarna, där vi får ett mindre inflytande i förhållande till vår storlek. Då undrar jag hur begåvat det är att gå med i en organisation där vi får mindre inflytande än vad vi annars skulle ha kunnat ha.

Anförande nr 63

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag är övertygad om, Tomas Rudin, att även om vi fick hela inflytandet i Fastighetsägarna och bestämde allt från politiskt håll skulle du ändå aldrig någonsin förorda att vi var med i Fastighetsägarna. Du förordar att vi ska gå med i SABO och tycker att vi ska vara med i en organisation som i praktiken inte har fokus på Stockholm utan har fokus på ett annat sätt och också styrs på ett annat sätt. Det är väldigt stor skillnad i politisering, om jag uttrycker mig milt.

Om det är någonting som Stockholm skulle behöva är det att avpolitisera synen på hur man ska organisera sig beroende på vilken färg man har på skjortan eller vilken partibeteckning man har. Jag tycker att det är olyckligt för stockholmarna att vi har den här diskussionen om vilken organisation som våra bolag ska vara med i. Man ska vara med i det som ger mest utdelning för Stockholm.

I detta fall har vi tre bolag som i den mån de ansöker säkerligen kommer att reda ut en rad av de frågeställningar som jag kanske inte kan svara på just i dag.

Anförande nr 64

Borgarrådet R u d i n (S): Då tar vi den lilla meningen som du sade som jag tycker låter rätt rimlig: Vi ska vara med i den branschorganisation som ger oss mest inflytande och mest nytta för Stockholm.

Då säger jag: Vilket är klokast, att gå med i en organisation där vi får fullt inflytande i förhållande till vår storlek eller att gå med i en organisation där vi får ett bortförhandlat inflytande, som i Fastighetsägarna? Det måste väl rimligen vara så att om vi betalar en medlemsavgift för att vara med i en branschorganisation får vi

inflytande i förhållande till vår storlek. Allt annat är ju att devalvera sin egen styrkeposition.

Politiseringen av den här frågan började i och med att ni hävdade att SABO var något socialistiskt påfund och lämnade SABO. Det har vi aldrig hävdad. Vi har hävdad att man ska ha inflytande i förhållande till antalet kvadratmetrar i förhållande till kommuners storlek.

Detta att du säger att det är politiserat är snarast en förvärrad situation, att ni har dragit det så långt, och det kan leda till att vi kanske måste ompröva detta beslut längre fram när vi har återtagit makten i Stockholm.

Anförande nr 65

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Det skulle vara mig helt främmande att tro att ni inte vill ompröva detta beslut, eftersom det är så politiserat i just Stockholms stad. Men innan ni vinner ett val, i den mån ni någon gång gör det, skulle det vara intressant om ni ringde till era vänner i Örebro, som styrs av Socialdemokraterna, och frågade varför socialdemokratiskt styrda Örebrohem har valt att gå med i Fastighetsägarna. Där ansåg man att man hade bättre inflytande över Örebro och bättre lokal kännedom. Om nu detta var skälet i socialdemokratiska Örebro kanske du skulle höra med dina kamrater där vad som var skälet till att man valde just den modellen.

Vi tror att det här är bra. Jag tycker att det är riktigt av bolagen att göra den här typen av ansökan, i den mån de nu kommer fram till det.

*§ 16 Detaljplan för ny bussterminal för Nacka- och Värmdöbussarna vid Slussen i stadsdelen Södermalm, Dp 2011-01580-54
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 28 maj 2012 (utl. 2012:88)*

Anförande nr 66

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det här ärendet hade vi uppe i kommunfullmäktige för inte så länge sedan. Det återremitterades då. Ni kanske undrar hur det kan komma sig att det kommer tillbaka så fort. Det beror på att oppositionen var mycket tydlig redan i kommunstyrelsen, för att inte säga redan i borgarrådsberedningen, med att man vill återremittera detta. Det gjorde att vi kunde förbereda svaren på de frågor som man hade redan på ett tidigt stadium.

Det här är ett viktigt ärende. Det handlar om hur vi ska få en bra logistik i regionen. 30 000 resande per dag kommer från Nacka och Värmdö med bussar till den här terminalen. Det kommer att behövas en terminal oavsett om vi får en tunnelbana till Nacka, vilket vi hoppas, eller inte. Det visar SL:s analyser på det här området. SL räknar med en 45-procentig ökning av bussresandet. 50 procent av busstrafiken behöver angöra Slussen oavsett tunnelbanan.

Den lösning som terminalen i berget innebär gör att vi har en mycket större möjlighet att använda den öppna ytan på Slussenområdet till andra saker än en bussterminal. Jag tycker att det är lite förvånande att oppositionen föredrar att ha en terminal på markytan på det sätt som de föreslår. Det gäller dock inte Vänsterpartiet. Vänsterpartiet har en mycket klok inställning till den här frågan om bussterminalen.

Slussen kommer att vara klar ungefär 2020, och vi räknar med att bussterminalen kommer att vara klar 2018. Har vi inte terminalen på plats har minst 30 000 resenärer per dag inte någon bussterminal att gå till. Om dessa personer inte ska bli helt strandsatta måste man ordna ett provisorium. Därför är den här terminallösningen en mycket bra lösning där vi kan utnyttja berget och se till att bussarna kommer undan på alldeles utmärkt sätt.

Det har framförts kritik om att det blir för långa gångavstånd från bussterminalen till tunnelbanan. Jag kan konstatera att vi i dag har betydligt längre gångavstånd för till exempel de pendeltågsresenärer som kommer till Centralen och vill byta till tunnelbanan. Det kommer att vara svårt att hitta lösningar som innebär att man har den otroliga närhet som finns vid Slussen i dag av det enkla skälet att Stockholm växer, och då behöver vi också ta större yta i anspråk.

Den lösning som finns på fullmäktiges bord i dag är en utmärkt lösning. Vi kommer att kunna tillgodose SL:s bussbehov. Vi kommer möjligen också att kunna tillgodose en del av turistbussarna behov om det även finns plats för dem. Vi vet att det finns stora brister i Stockholm i dag när det gäller turistbussarna. Det är ett jätteproblem att turistbussarna inte har någonstans att ta vägen. I sitt yttrande över detaljplanen har hamnen framfört att det också skulle vara intressant om man kunde ha Birkas bussar i bussterminalen. Det skulle också innebära en närhet och en mindre påfrestning på kajområdet i anslutning till Birkaterminalen.

Med detta, fru ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 67

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande, fullmäktige, medborgare, åhörare och lyssnare! Vänsterpartiet har avstyrkt planen för Slussen. Vi är emot trafiklösningen. Vi är emot de byggnader som skymmer utblickar och utsikter från och mot Gamla stan samt mot Mälaren och Saltsjön. Men vi är inte emot att människor får ökad tillgång till kajer och närhet till vattenrummen. Vi är för att Södermalmstorg återgår till att vara på dagens nivå. Som ni minns låg Ryssgården och Södermalmstorg fyra meter högre i ett tidigare förslag år 2010. De låg fyra meter högre för att en terminal skulle få plats därunder. Vi är emot en stor galleria. Vi vill i stället ha möjlighet till handel och stor och bra matbutik. Vi vill att kulturen och barnverksamheter ska rymmas i Slussenplanen. Detta gäller fortfarande.

Dagens ärende handlar om att bevilja en detaljplan för en bussterminal i Katarinaberget. Det är ett detaljplaneförslag, inte ett genomförandeförslag. Det här är en plan som talar om hur markanvändningen ska se ut. Vi i Vänsterpartiet menar att stadsbyggnadskontorets förslag till detaljplan mycket väl går att förena med vårt nej till detaljplanen för Slussen. Skulle ett överklagande vinna gehör anser vi att en terminal fortfarande kan vara ett bra alternativ till att ha trafik på kajerna. I och med den nya planen för terminalen tillkommer ytor för kollektivtrafiken. För oss vänsterpartister i kommunen och landstinget och även vänsterpartister i Nacka och Värmdö är denna fråga avgörande. Kollektivtrafiken måste öka. Motorfordonstrafiken måste minska. Vi vill inte trafikera kajerna. Där ska människor flanera, cyklister fara och den kollektiva båttrafiken ska full access. Många städer i Europa bygger bort de barriärer som utgörs av biltrafik. Den läggs i tunnlar eller byggs över med parkmark som till exempel i Paris. Barriärer måste bort.

Därför är det bra att den nya terminalen ligger på ny mark i Katarinaberget och frigör ytor på kajen. Terminalen blir också en bra trafikseparerad plats där resenärer inte behöver riskera livet som i dag eller stå ute och vänta en timme på den sena bussen när man missat bussen mot Sollenkroka. Det blir en resenärsvänlig plats för väntan, ankomst och avgång med kafé och kiosk som i Cityterminalen. När bussen körs fram öppnas glasdörrarna och man stiger in i bussen och slipper avgaserna.

Däremot har vi inte i den här återremissen fått svar på frågan om finansieringen när planen väl genomförs. Det hade varit intressant för oss att se hur SL och kommunen ska dela på de här kostnaderna och om staten ska gå in. Vi vill gärna höra borgarrådet nämna någonting om detta. Något borde ha hänt från den 19 april när vi fattade beslut i stadsbyggnadsnämnden och fram till nu. Det vore intressant att höra.

I övrigt yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 68

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu tar vi ytterligare ett steg för att lösa den stora Slussenfrågan. Maria Hannäs har värtaligt framhållit hur bra den här bussterminalen kommer att kunna bli. När jag ändå talar

om det som Maria nyss nämnde vill jag ta upp ytterligare en punkt där vi ändå är ganska nära att tycka samma sak. Det gäller de här handelsytorna. När vi nu fastställer detaljplanen reglerar stadsbyggnadsnämnden och fullmäktige att de bland annat ska vara för handelsändamål. Det är ingen som säger att det ska vara en galleria med de vanliga affärerna. Det kan vara en saluhallsliknande konstruktion, vilket jag vet att oppositionen faktiskt föreslog för ett antal år sedan där man ville ha den liggande på Skeppsbron. Det är möjligt att det skulle kunna bli ett sådant allmänt ändamål i stället för att vi lägger bussterminalen där.

Bussterminalen sprängs in i Katarinaberget för en säker befordran av trafikanterna från Nacka-Värmdö-bussarna över till tunnelbanesystemet och så småningom också till spårvagnarna som vi hoppas ska gå både till Slussen och till Katarinavägen.

Jag har fått många meddelanden via e-post och talat med människor som inte tycker att detta är bra. En invändning som jag vill ta reda på lite mer om handlar om säkerheten. Vad händer om bussar hamnar på snedden, om det är halt och kö och om etanoldrivna bussar plötsligt börjar brinna. Jag har fått tillräckliga försäkringar om att det bygge av en bussterminal i Katarinaberget som vi nu föreslår är mycket säkert. Vägarna in, både backen upp och övriga vägar som ansluter under Stadsgården, kommer att vara eluppvärmda så att det inte ska vara halt utan säkert för bussarna, chaufförerna och passagerarna.

Sammanfattningsvis är det här ett bra förslag för stockholmarna och Nacka-Värmdöborna, och terminalen behövs även när tunnelbanan kommer. Folkpartiet har arbetat för tunnelbanan till Nacka i många år, och nu är beslut fattat. Den kommer.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 69

Borgarrådet Rudin (S): Det här ärendet följs av så många olika turer. De som är intressenter runt nya Slussen försöker också hänga med i den här debatten. Nu sade du något mycket intressant, Björn, och det var att den här handelsytan kunde bli något annat än en galleria. De fastighetsägare som har fått markanvisningen har fått en viss mängd handelsyta där de ska planera för en galleria. Flera av de ritningarna är ju framritade av bland annat av Foster. Jag har själv sett de ritningarna. Gäller inte de längre?

Anförande nr 70

Björn Ljung (FP): Fullmäktige, åhörare och Tomas Rudin! Jag har inte sett dem. Jag vet inte vilka överenskommelser som finns mellan arkitekter och fastighetsägare. De kan finnas, men jag säger att jag inte har sett dem. Det vi reglerar här är inte om det ska bli en galleria eller ej. Det vi reglerar här är vad den här ytan ska användas till, det vill säga vad detaljplanen säger att den ska användas till, och det är bland annat till handelsändamål men också till allmänna ändamål för gångtrafikanter, rulltrappor och hissar som vi har pratat om tidigare.

Anförande nr 71

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Det här ärendet handlar om kollektivtrafik, och kollektivtrafik ligger oss varmt om hjärtat. Här ser vi ett förslag till en bussterminal i Katarinaberget. Tillsammans med andra partier begärde vi en återremiss för att få lite bättre underlag när det gäller behovet av det här garaget. Vi har som prioritet ett att kollektivtrafiken ska komma fram. Det ska finnas plats för bussar, tunnelbana och allt det som vi behöver.

Men det finns ett problem när man håller på med samhällsplanering, och det är att det måste finnas pengar till det. Vi har inte hur mycket pengar som helst. Vi måste prioritera. Det är lite intressant att Sten Nordin tycker att man kan bygga förbifarten och en massa tunnelbanor. Det verkar helt ologiskt för mig.

I det här fallet finns det helt plötsligt en enighet om att det ska byggas en tunnelbana till Nacka. Det finns en politisk enighet om detta. Vi vet inte riktigt när den byggs, men det påverkar det här garaget. Som det mycket riktigt står i underlaget planeras det för en 45 procentig ökning av busstrafiken från Nacka och Värmdö. Men enligt en uppgift från SL – det är mycket viktigt att det är en *uppgift* – behövs bara hälften av detta om tunnelbanan byggs. Det är alltså mindre än vad som behövs i dag. Då är frågan ska man spränga in ett berggrum i Katarinaberget om det inte behövs? Ska vi göra det? Ska vi inte ta de pengarna i stället och lägga dem på tunnelbanor där vi verkligen måste spränga för att komma fram och för att folk ska kunna ta sig fram?

I det här underlaget står det så här när det gäller beräkningarna: Enligt uppgift från SL. Det finns inget annat under för hur mycket trafik som det egentligen kommer att bli. Där skulle man för det första vilja ha ett lite bättre underlag. Vi har en fullmäktigeledamot som inte verkar vara här just nu, Christer G Wennerholm, som kunde ha beskrivit hur det ligger till eftersom det inte finns i underlaget. Vi har efterfrågat just detta underlag.

Vi begärde en återremiss. Vad får vi tillbaka? Jo, det sägs att de redan visste att det skulle bli en återremiss och därför hade de redan tittat på vad som skulle stå i svaret. Det står i princip ingenting. Det står att allting redan finns i handlingarna, vilket det inte gör. Dessutom säger man att turistbussar ska in i det här garaget. Helt plötsligt ska vi spränga in ett bussgarage för kanske 2 miljarder så att turistbussarna kan stå där. Det är inte ens planerat för att de ska köra in den vägen. Svaret på frågan om det finns utrymme för tillfälliga uppställningsplatser är: Det är inte samhällsekonomiskt försvarbart. Det finns inte en enda uppgift om vad detta betyder. Det är inte att behandla en återremiss på ett riktigt sätt. Därför begär vi en återremiss igen och i andra hand ett avslag.

Anförande nr 72

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det råder en viss förvirring om olika beslutsprocesser i det här ärendet. Jag vet inte om det är avsiktligt eller oavsiktligt från oppositionens sida. Vi har fattat ett inriktningsbeslut som innebär en ram på 8 miljarder kronor i investering för Slussenombyggnaden. I det ingår också en bussterminal. Då var lokaliseringen en annan, men man har gjort den

bedömningen att lokaliseringen i garaget blir ungefär lika kostsam som utfyllnaden och det jobb som krävdes när det gäller den andra placeringen av terminalen.

Kära fullmäktigeledamöter! Det är faktiskt så att vi aldrig fattar några rampeningsbeslut när det gäller detaljplaner, vilket också Maria Hannäs påpekade i sitt anförande. I dag har vi ett ärende om Norra Djurgårdsstaden. Det är ett investeringsbeslut för vissa delar men inte för helheten. Det finns inga pengar anslagna för helheten när det gäller den detaljplanen heller. Vi fattade inte heller något beslut om några investeringskostnaden när det gäller detaljplanen för Slussen i decemberbeslutet.

Anförande nr 73

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Visst kan man prata om rampengar hit och dit. Det tar tid att planera ett bygge. Det bör man göra i rätt tid, och det är nu som i så fall ska göra det och titta på vad som behövs. Om vi klubbar igenom det här och sedan ska gå vidare och ändra tar det en massa tid och kostar en massa pengar.

Även om det ligger 8 miljarder i den här budgeten, och om den nu skulle hålla, blir det en mindre kostnad om man bygger hälften så mycket. Då kan vi lägga pengarna där de behövs, det vill säga på tunnelbanan.

Anförande nr 74

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Låt mig börja med att säga att detaljplanen tillåter en minskning av själva bussterminalen.

Centerpartiet gick till val på en utbyggnad av tunnelbanan till Nacka och en ny sluss. Jag blir personligen mycket varm i hjärtat av små och stora beslut som centerpolitiker har varit med om att genomföra och som man kan se blir verklighet. Tunnelbanans utbyggnad är ett varm-i-hjärtat-beslut. Det är visserligen långt kvar, och mycket kan hända på vägen, men jag tror att den blåa linjen till Nacka kommer att bli verklighet. Utbyggnaden kommer att göra att det väldigt mycket lättare för nackabor att ställa bilen. Det tycker jag är jätteviktigt.

Den nya Slussenterminalen är också ett varm-i-hjärtat-beslut som kommer att göra det tryggare, bekvämare och miljösammare för pendlare människor som ska till och från jobbet, skolan och shopping i stan. Omstigningen mellan tunnelbana, buss, spårvagn och kollektivtrafik på vatten kommer att vara enkel vid nya Slussen.

Busshållplatsen vid Slussen behövs tillsammans med tunnelbanan. Enligt SL:s prognoser kommer behovet av terminalen att fortsätta att vara stort. Det vet alla. Men vi vet också av erfarenhet att befolkningsprognoser sällan stämmer. Verkligheten brukar inte gå åt det minskade hållet, utan det brukar alltid krävas större och mer, förutom när det gäller bilar. Vi dimensionerade Slussen för 100 000 bilar. I en framtid kommer den endast att vara dimensionerad för 30 000, som vi alla känner till. Min gissning är att både bussterminalen och tunnelbanan kommer att fylla sina behov.

Jag som centerpartist tror på en Stockholmsframtid där fler väljer att åka kollektivt, gå och cykla. Jag vet att många utanför och i den här församlingen delar den visionen. Tror ni inte då att både buss och tunnelbana är ett måste för att kunna se en miljösmartare framtid an och få fler kort- och långpendlare att ställa bilen? Det är ju detta det handlar om. I framtiden vill vi att folk ska åka mer kollektivt, och då behöver bilen stå hemma.

Jag tror att vi med den här bussterminalen bygger en kollektivtrafik i världsklass. Vi brukar ofta använda ordet "världsklass" i den här församlingen. Jag tror att det är det vi gör.

Bifall till Alliansens förslag till beslut!

Anförande nr 75

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Det här är en speciell eftermiddag, och det är ett speciellt beslut som vi fattar när vi beslutar om detta nya komplex inne i Katarinaberget. De som har förberett det här beslutet är beredda att fatta ett beslut där vi inte vet vilka konsekvenserna kommer att bli. Vi vet inte vad den här bussterminalen i Katarinaberget kommer att kosta. Vi vet inte om någon annan part kommer att vilja vara med och betala. Vi vet inte om den här komplexa anläggningen kommer att behövas efter det att tunnelbanan har byggts. Vi inte heller med säkerhet hur säkerheten kommer att skötas i den här anläggningen i framtiden, till exempel vid bussbränder. Det kan mycket väl inträffa bussbränder här. En buss på hundra brinner numera i Stockholm, och dessa bussar ska nu gå inne i berget.

Ändå fattas det här beslutet i dag. Trots att man inte vet de här sakerna som jag räknade upp finns det en sak som vi med säkerhet vet, och det är att det blir sämre och längre att gå för bussresenärerna vid bytet mellan buss och tunnelbana än vad det är i dag. Det blir 200–400 meter längre att gå beroende på vilken buss man ska ta. Varje morgon och varje kväll ska man alltså promenera mellan ½ och 1 kilometer extra. Det tar tid, och argumentet för denna konstruktion är enligt Ulla Hamilton att det är längre att gå på andra omställningspunkter i Stockholm. Om man satsar så här mycket pengar som det här är fråga om – det rör sig om 1 ½–3 miljarder kronor – tycker jag att det är en rimlig samhällsekonomisk princip att man ser till att det blir bättre, att vi når effektiviseringar och att vi får nytta för de pengar vi satsar. I det här fallet vet vi inte om det här garaget ens kommer att kunna vara en bussterminal i framtiden efter det att tunnelbanan har byggts. Det finns än så länge ingen privat aktör som har sagt att man är beredd att ta över det här garaget när tunnelbanan har byggts till Nacka.

Vi inte heller några garantier för att staten eller landstinget kommer att gå in med några bidrag. Risker är att Stockholm får stå med hela notan. De frågor om ekonomin som ställs här är i högsta grad relevanta eftersom vi inte har obegränsat med pengar, och det här rör sig om mycket stora summor. Det är rimligt att oppositionen ställer de här frågorna, och det är också högsta grad rimligt att man får svar på frågorna och inte slentrianmässiga skrivningar, vilket majoriteten har presterat i dag. Det är svagt att man inte har klarat av att reda ut de här sakerna. Det

är oroväckande att man fattar beslut om de här stora omgörningarna av ett enda skäl, nämligen att möjliggöra för en galleria att få det bästa läget, det som bussterminalen borde ha, nämligen det som ligger närmast tunnelbanan.

Anförande nr 76

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Ibland undrar man om borgarrådet Rudin har den här inte-se-inte-höra-attityden. Som jag sade tidigare inbegriper inriktningsbeslutet om 8 miljarder kronor investeringen i bussterminalen. Vi har visst kunnat konstatera att den här behövs. Säkerhetsfrågorna är väl hanterade i det här sammanhanget. Jag tycker inte att det är speciellt lämpligt att skrämmas på det sätt som du gör. Du hotar med att många bussar brinner i bussgaragen. Detta blir någonting som kommer att vara många till nytta eftersom det blir en bussterminal som får en ökad kapacitet och därmed en mycket bättre funktionalitet än den som vi har i dag. Vi behöver en ny bussterminal. Vi behöver en bättre kapacitet. Jag är helt övertygad om att det finns många privata intressenter som skulle vara intresserade av att vara med i det här projektet.

Anförande nr 77

Borgarrådet R u d i n (S): För det första är det ett faktum att det brinner en buss på hundra i dag i SL:s busstrafik med de nya bränslena. Här ska ni ringla in de här bussarna som en orm in i berget. Det säger sig självt att det innebär stora säkerhetsproblem.

Dessutom är det så att de 8 miljarder kronor som angivits som ram kalkylerades innan Katarinaberget över huvud taget kom på tal. Vi har frågat om kostnaden för att lägga terminalen i Katarinaberget, och vi har inte fått svar på den frågan. Det rör sig någonstans mellan 1 ½ och 3 miljarder. Har ni den svajvolymen i er budget på 8 miljarder att ni kan svaja mellan 1 ½ och 3 miljarder? Det tror inte jag. Jag tror att det här är ett ekonomiskt högriskprojekt, och att ni inte har svaren i dag beror på att ni inte vet. SL har redan meddelat er att de inte tänker vara med och betala, och det är därför du säger att det ryms inom ramen eftersom det är det enda svar du kan ge här i dag.

Stockholmarna får ta hela den ekonomiska risken, bussresenärerna får längre att gå och den framtida brandrisken viftar du bara med genom att säga att jag vill skrämmas. Det är ett faktum att var hundra buss brinner i Stockholm i dag.

Anförande nr 78

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande! Ibland klagar man på vädret och ibland på bussterminaler. Så kan det vara. Det var intressant att höra Björn Ljung från Folkpartiet framträda här nästan som en expert på bränder, explosioner och sådant. Jag har en fråga till honom om han har fått det här mejlet från organisationen Bevara Slussen. De är bekymrade just över de frågorna. De ifrågasätter säkerhetsstrategin för det här garaget. De påpekar att dagens biogasbussar kan explodera med ett häftigt brandförlopp som inte går att förutse. De utrymningsvägar som föreslagits är de rulltrappor som förbinder de olika nivåerna. Vid en explosion stiger rökgaserna uppåt tillsammans med den hetta som explosionen ger. Det blir som en skorsten. Bevara Slussen menar att detta kan innebära en dödsfälla för människor som befinner sig i

området. Det riktiga vore att utrymma nedåt. Det skulle vara intressant att höra en kommentar till detta från någon på allianssidan.

Sedan kan man fråga sig: Vad är egentligen poängen med en återremiss? Jo, det är ju att man ska reda ut ett antal oklarheter och få svar på ett antal frågor. Nu säger Alliansen att de frågor vi hade förra gången är besvarade, men det är de inte. Om ni anser att de är det, föreslår jag att ni kommer upp i talarstolen och besvarar dem här. Det handlar bland annat om vilken betydelse tunnelbanebygget till Nacka har för terminalen. Hur är det med befolkningsutvecklingen i den östra sektorn? Vi frågade också efter synpunkter på ändrade trafikflöden. Dessutom har vi detta med kostnaderna. Svaret blir väl att man kan detaljplanera utan att veta vad det kommer att kosta. Det är klart att man kan göra det, men det känns inte särskilt ansvarsfullt att hantera medborgarnas pengar på det sättet. Det kan alltså bli en väldigt dyr detaljplanneprocess här som resulterar i en förgävesplanering, och det vore inte så trevligt. Ni får gärna svara på de här frågorna.

Sedan undrar jag var SL:s ordförande, Christer G Wennerholm, befinner sig. Han är faktiskt ledamot här. Han kanske är här någonstans i lokalen. Det vore intressant att få upp honom i talarstolen.

Anförande nr 79

Borgarrådet **H a m i l t o n** (M): Jag har bara en lite undran. Eftersom bussarna uppenbarligen är så brandfarliga undrar jag varför Miljöpartiet och de andra partierna har föreslagit att man ska förbjuda bussar att köra i tunnlar i Stockholm. Det finns ju uppenbarligen ett stort hot när det gäller säkerheten här. Er argumentation hänger inte ihop. Ni griper efter halmstrån i det här sammanhanget.

Det kommer att ta lång tid att få tunnelbanan till Nacka klar. Vi vet att beslutsprocesser nästan är oändliga i olika sammanhang. Den fråga som vi diskuterar just nu, Slussenfrågan, började diskuteras 1991. Och detta är ändå ett projekt som ligger inom ramen för Stockholms stad, som är ganska lätthanterligt och där det finns ett befintligt projekt som man ska bygga om. En tunnelbana är oerhört mycket mer komplicerad. Det finns en uppenbar risk att detta kommer att ta väldigt lång tid. Under tiden, fram till dess att Slussen är ombyggd och fram till dess att tunnelbanan är på plats, måste alla de resenärer som kommer från Nacka och Värmdö ha någonstans att gå av bussarna.

Anförande nr 80

Å k e A s k e n s t e n (MP): Tidigare i dag hade Ulla Hamilton och jag en debatt om hur det kommer att vara i tunnlarna i förbifarten. Hon tyckte inte heller att det var något större problem. Hon var så säker på att det skulle ordna sig. Där handlar det framför allt om bussförarnas problem när de ska köra där fram och tillbaka en hel dag i alla dessa avgaser.

Nu tycker hon att det inte är något problem med bussarna här heller. Men det är klart att det blir ett problem om de smäller. Vi får verkligen hoppas att det inte sker några olyckor. Det är ju farligare att ha ett garage inneslutet i berg. Det blir en helt annan

explosionseffekt än om det står ute på fria ytor. Vi håller tummarna. Det är synd att vi inte får några svar i övrigt, till exempel om finansieringen.

Anförande nr 81

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det beslut vi fattar här i dag är en förutsättning för hela nya Slussen. Ett nej i dag skulle innebära att vi behöver riva upp hela det beslut om nya Slussen som vi fattade tidigare. Det är ett beslut som inte jag, eller någon annan hoppas jag, vill medverka till.

Jag minns när jag förra året fick information i stadsbyggnadsnämnden om att man planerade att spränga in bussterminalen i Katarinaberget. Jag blev mycket positivt överraskad av det beskedet. Det innebar att vi kunde ta bort det som kallades för en brant vägg mellan Slussen och övriga Södermalm och som skulle skapas enligt det första plansamrådet vi hade om nya Slussen. I och med att vi kan göra Katarinaberget till en bussterminal kan vi bli av med ett skikt i den nya Slussen och anlägga den här sluttande parken som går över Skeppsbron. Det är mycket positivt. Den här parken är mycket viktig för att öka trivseln på Slussen. Då var jag mycket positivt överraskad över att man kunde få en sådan här lösning, och i dag är jag lika positiv till att vi anlägger en bussterminal inne i Katarinaberget.

De fördelar jag ser är framför allt att det ökar kollektivtrafikens kapacitet. Det är viktigt i ett växande Stockholm. Som jag sade kan vi då anlägga en helt ny stadspark. Det kommer att bli den närmaste parken för 10 000 södermalmsbor. Den blir möjlig genom att vi spränger in bussterminalen i Katarinaberget. Det kommer också att göra Slussen till en mer trivsamt plats än den är i dag. Det kommer också att ge en helt ny reseanläggning som blir tryggare för människor att vistas i. Det blir framför allt en trivsammare plats att vänta på bussen på, att stiga om på och att stiga av bussarna på. Man kan kanske stå ut med några hundra meter extra när byter till tunnelbanan eftersom det ökar trivseln jämfört med hur det ser ut där i dag.

Detta har väldigt många fördelar, och för mig och Kristdemokraterna är det självklart att vi röstar ja till detta i dag.

Anförande nr 82

Borgarrådet R u d i n (S): Jag blev så full i skratt över argumentationen. Det var något i stil med att man kan stå ut med att få gå 200–400 meter längre eftersom man vet att det finns en så fin park ovanför uppe i luften. Då kan man gå där nere i gångarna och känna att där uppe är det i alla fall finare. Du vet väl att den stadspark som du anger som ett skäl till att vara för detta lutar? Det är en mycket kraftig lutning. Det lutar så in i helskotta att om du lägger dig där på en handduk glider du av. Det blir den lutande parken vid Slussen. Du säger att vi ska gå som råttor i marken 200–400 meter längre än vad vi gör i dag, och det gör vi i den sanna glädjen av att veta att det finns en lutande park där uppe i luften som man inte kan ligga och sola i. Jag noterar bara att logiken är märklig.

Anförande nr 83

E r i k S l o t t n e r (KD): Det är ett absurd debatterande som Tomas Rudin ägnar sig åt. För det första var det inte parken som skulle göra det mer trivsamt att vara där

neri i bussterminalen, utan det skulle bli trivsammare att vänta på en buss. Där kommer det att finnas kaféer och butiker. Det kommer att vara en inomhusmiljö som kommer att upplevas som ny och fräsch till skillnad från den ruffiga betongutomhusmiljö som bussresenärerna tvingas åka till i dag för att byta till tunnelbanan. Det är en helt annan miljö som kollektivtrafikresenärerna kommer att befinna sig i. Det har ingenting med parkanläggningen att göra.

Jag sade att detta dessutom har den fördelen att den här bussterminalen gör att nivåkillnaderna kan minska och bli så pass små, trots det kuperade området, att vi kan anlägga en park som må vara sluttande. Du verkar ha provlegat i olika sluttningar i Stockholm och halkat ned. Jag tvivlar på att Tomas verkligen har gjort det. Jag tror att det är ytterligare ett vulgärargument i denna debatt som inte tjänar mycket till. Det här kommer att vara till gagn för Stockholm.

Anförande nr 84

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Ordförande! Jag vill se framåt i den här frågan. Jag tycker att det är en politisk plikt att göra det. Så klarar vi klimatet och en mer rättvis stad. Här är trafiken ett avgörande politikområde. Bussterminalens funktion handlar om att öka andelen kollektivtrafikresenärer. Det är så man löser morgondagens problem. Därför är kapaciteten A och O i den här frågan. Vilka siffror har vi då att luta oss emot? Andelen kollektivtrafikresenärer sjunker proportionsmässigt. Det kommer en efterlängtd tunnelbana som Vänsterpartiet har slagits för länge. Den löser inte alla problem för dem som kommer från Värmdö.

Vänsterpartiet vill öka andelen kollektivtrafikresenärer från 70 procent till 80 procent till 2020, det vill säga på åtta år. Det är vår ambition. Det är vad jag måste hålla mig till. Sedan har vi detta med att den föreslagna tunnelbaneutbyggnaden tar ut ökningen av kollektivtrafiken på 45 procent och den variabel som kanske ligger kvar hela tiden där vi har en ökning av befolkningen. Allt jag nämner ligger inom beräkningsperioden 2020–2030. Den bussterminal som föreslås här i dag har en beräknad livslängd på 100 år. Alla de här siffrorna som vi laborerar med ligger väldigt tidigt i den här bussterminalens livslängd. Vi behöver en ökad kapacitet. Var vill vi vara 2050 och 2070?

Låt oss anta att befolkningsökning fortsätter och att vi vill öka andelen kollektivtrafikresenärer. Då måste jag luta mig mot en ideologisk kompass. Jag vill konkurrera ut bilen. Jag vill möjliggöra för nya hållbara resor. Politiken måste ligga före. Därför måste vi bygga kapacitet så att vi kan börja öka andelen kollektivtrafikresenärer. Den ökade kapaciteten behövs.

Anförande nr 85

K a j s a S t e n f e l t (V): Fru ordförande, fullmäktige! Vänsterpartiet har avstyrkt detaljplanen för Slussen. Vi tycker att den bör omarbetas helt. Vi tycker att trafiklösningen är helt oacceptabel. Vi anser däremot att beslutet om bussterminalen brådskar eftersom situationen för trafikanterna mot Nacka och Värmdö är helt förfärlig i dag. Vänsterpartiet vill på alla sätt öka andelen kollektivtrafikanter på bekostnad av bilresandet. Det ställer stora krav på kollektivtrafikens utformning. Vi ser med glädje att majoriteten nu vill utreda en tunnelbana till Nacka. Det är en fråga

som Vänsterpartiet drivit under lång tid. När tunnelbanan är klar om 15–20 år kommer en del av bussresenärerna att flytta över till tunnelbanan, men i samma takt kommer antalet invånare och bussresande från Nacka och Värmdö att öka. Då behövs en rejäl terminal om man har samma ambition som vi har, nämligen att öka kollektivtrafikresandet.

Tillgänglighetsfrågorna i den här terminalen har tillgodosetts på ett bättre sätt än i tidigare förslag, men vi vill se en kompletterande detaljplan med hiss till Hökens gata och Götgatan. Det är ett krav från vår sida i ett kommande planarbete. Vi tycker också att det är viktigt att staden tillsammans med SL och Nacka och Värmdö kommuner utarbetar en plan som minimerar störningarna för resenärerna under ombyggnadstiden. Vi anser att en så stor kollektivtrafikknutpunkt som Slussen behöver en stor bussterminal liknande Cityterminalen i storlek. Vi anser att en bussterminal i Katarinaberget går att kombinera med en bättre lösning för själva Slussen.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 86

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag är inte van vid att krama vänsterpartister, men i det här fallet kan jag faktiskt inte låta bli. Jag tycker att ni gör en väldigt klok analys av situationen. Du nämnde en hiss, och jag tycker att det vore mycket bra om man gjorde en analys av det också. Det är viktigt med tillgängligheten till bussterminalen. Jag stöder gärna detta.

Anförande nr 87

K a j s a S t e n f e l t (V): Det tackar vi för.

Anförande nr 88

M a t s B e r g l u n d (MP): Fru ordförande! Sällan har man sett ärende som antas med så många okända faktorer kvar att belysa. Det är ett stort ärende. Det är så stort att handlingarna i ärenden förra gången vi tog upp det kunde bindas ihop till en hel volym. I dag är handlingarna lite mindre. Den bok som vi fick förra gången ger inte så många svar. Det har flera pratat om tidigare. Däremot ställer den en rad frågor, och det är framför allt i remissvaren som vi får ett antal frågor som vi i Miljöpartiet gärna vill ha belysta innan vi tycker att det är ansvarsfullt att fatta ett beslut i det här ärendet. Det är till exempel inte ansvarsfullt att sätta i gång ett sådant här bygge utan att ha full koll på kostnaderna. Borgarrådet Hamilton säger att det ingår i de 8 miljarder som Slussenbygget ska kosta, men det finns stora osäkerhetsfaktorer. Och vad kostar till exempel driften av den här nya anläggningen med alla de pumpar och fläktar som krävs för att hålla grundvatteninträngningen borta?

Ni har bestämt att vi ska bygga en tunnelbana till Nacka. Varför ska vi bygga det här bussgaraget? Det blir överflödigt när tunnelbanan är byggd. Ni säger att det tar lång tid innan tunnelbanan kommer på plats. Det är självklart, men byggtiden för detta är också ganska lång och innebär stora avbräck för många stockholmare. Det blir trafikchaos på hela Södermalm. Hela Södermalm ska hjälpa till att ta hand om den trafik som Slussen inte kan klara av att svälja. Vi kommer att få ett stort antal

transporter med schaktmassor och sprängsten under byggtiden. Vi kunde läsa i Södermalmsnytt häromdagen att antalet lastbilar måste minska på Södermalm. Det här kommer att öka antalet lastbilar med mellan 60 och 100 transporter per dag.

Det finns stora risker för kulturvärden under sprängningsarbetena. Det är oklart om det kommer att bli en grundvattensänkning eller en grundvatteninträngning i det här bergrummet. Flera remissinstanser pekar på brister i miljökonsekvensbeskrivningen, bland annat Naturskyddsföreningen.

Anförande nr 89

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande! Jag vill återgå till ekonomin lite grann. Jag fick inget svar av Ulla Hamilton. Det pratas om en summa, men vår fråga handlade om fördelning mellan SL och kommunen och hur man ska lösa det och om staten ska gå in. Det var vår fråga.

I övrigt hade jag tänkt prata lite mer om tillgängligheten. Som före detta ordförande i kommunstyrelsens handikappråd ligger den mig varmt om hjärtat. Jag jobbar ju med det i mitt vanliga jobb också. Jag tycker att stadsbyggnadskontoret har gjort ett bra jobb utifrån de påtryckningar som vi politiker har gjort. Handikapprådet har nu accepterat den här lösningen. Det blir längre avstånd för de flesta. Alla har inte svårt att gå. Något som också blir bättre i den är terminalen är överblickbarheten. Man kommer alltså att kunna orientera sig mycket bättre. Det finns också fördelar ur funktionshindersynpunkt. Det är viktigt att komma ihåg.

Jag får fortfarande en del mejl om detta. För övrigt tycker jag att det har varit ganska få mejl i den här frågan. Jag får fler mejl om Vättersberget och andra viktiga frågor. Det är viktigt att man ser till att det blir rulltrappor och hissar. Det blir tre utgångar. Det har varit en av de saker som jag som resenär har sett. Det är med livet som insats man tar sig upp för de här trapporna. Det är mycket bra att sprida de olika vägar man kan ta sig. Det gäller inte minst hiss och rulltrappa i den södra uppgången.

Vi vill också att det ska komma en tilläggsplan som ordnar en hiss upp till Hökens gata och Götgatan. Det tycker vi är mycket viktigt. Det är en av de saker som skiljer majoritetens förslag till beslut från vårt förslag till beslut. Det finns andra saker också.

Tidigare nämndes gallerian. Björn Ljung sade att vi var väldigt överens, men det vill inte jag påstå. Jag tycker tvärtom. Vi har inte gått med på den här stora gallerian. Vi är emot den. Jag vill påtala det igen. Däremot vill vi ha någon form av handel. Det är självklart. Det finns det i dag, och det är trevligt för människor som bor där att kunna handla sin mat. Det tycker vi är mycket viktigt.

Jag vill också komma till oron för brand. Säkerhetsforum pågår med projektledning, räddningstjänst och länsstyrelsen. Jag förstår att människor är oroliga för vad som kan hända i bergrum och i tunnlar. Olyckor kan hända. Det kan ingen komma ifrån. I den här planen måste allt göras för att undvika olyckor. Det finns flera utrymningsvägar. Det är ingen som har nämnt det här. Jag tycker att

stadsbyggnadskontoret har gjort ett bra arbete för att visa hur man ska klara utrymning i en sådan här terminal.

Anförande nr 90

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Du nämnde mitt namn två gånger, så det är väl bäst att jag säger någonting. För det första instämmer jag i det som Ulla Hamilton sade om den tilläggsplan som gäller hissarna. Jag tycker att du och jag borde ha tänkt på det i redan i stadsbyggnadsnämnden med tanke på att vi båda är varma anhängare av tillgänglighet för funktionshindrade.

I dag reglerar vi vad olika ytor ska användas till. Jag skulle till exempel gärna se en saluhall. Många talar om en stor galleria. Jag skulle gärna se en saluhall, precis som jag sade i mitt förra anförande. Nu reglerar vi användningen av ytan, till exempel x-områden där vi ska gå för att ta oss till hissar och rulltrappor och ytor för handel. Det är det vi reglerar med beslutet om detaljplanen här i fullmäktige i dag.

Sedan vill jag berömma Vänsterpartiet som är ett mycket konstruktivt oppositionsparti i den här frågan. Jättebra jobbat, Maria.

Anförande nr 91

M a r i a H a n n ä s (V): Du skulle ha läst våra papper mycket noggrannare den 19 april, Björn Ljung. Där skrev vi om just om det här med hissar, Götgatan och så vidare. Om du hade tittat riktigt noga hade du kunnat rösta på vårt förslag redan då.

Anförande nr 92

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Det råder inget tvivel om att det behövs en bra och funktionell bussterminal vid Slussen. Det är avgörande för stockholmarna att vi bygger ut kollektivtrafiken både för stadens funktionalitet och för klimatutmaningarna. Men här i dag diskuterar vi om det här detaljplaneförslaget till en ny bussterminal insprängd i berget är det bästa för det. Är detta det bästa sättet att använda pengarna. Det är ett omfattande byggprojekt att spränga ut sådana våldsamma massor. Det kostar flera miljarder.

Sedan det här förslaget togs fram har en avgörande sak hänt, och det är det vi pekar på. Moderaterna har öppnat för en tunnelbana till Nacka, och i ett slag har förutsättningarna förändrats. Det snabbväxande Nacka har mycket mindre behov av en gigantisk bussterminal. Den här terminalen ska öka kapaciteten med 50 procent samtidigt som antalet bussresenärer kommer att minska radikalt när tunnelbanan finns på plats.

Vi menar att förslaget bör ses över i grunden och att man ska redovisa konsekvenser och alternativa lösningar till det här förslaget. Det behövs en bra, funktionell och fräsch bussterminal vid Slussen. Därför är det synd att den föreslagna och mycket dyra lösning har brister. Som fler har varit inne på är det väldigt långa avstånd. Det är oklart hur mycket terminalen kommer att kosta. Det har vi inte fått några riktigt bra svar på, och framför allt undrar vi vem som ska betala. Vi behöver titta på en alternativ användning av pengarna. Vad skulle vi i stället kunna göra för att förbättra funktionalitet för trafiken i Stockholm med en billigare lösning för bussterminalen?

Det är lite oroväckande för Stockholms skattebetalare att Moderaterna inte vill ta i kostnadsfrågan. Det är inte okomplicerat att spränga ut så mycket i Katarinaberget. Det finns sättningar och okända förhållanden. Ska man lägga ut alla de här pengarna och ta de risker det medför måste det verkligen vara utrett i grunden vad vi får och att behoven verkligen möts.

Vi socialdemokrater vill att det här förslaget tas tillbaka och återremitteras för att få ett sammantaget bättre underlag, inklusive en redovisning av hur det skulle kunna göras bättre.

Anförande nr 93

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Man har talat lite grann om alternativet till detta garage i Katarinaberget. När jag konstaterar att det blir längre att gå för alla bussresenärer som kommer att få denna nya lösning och att de dessutom kommer till en bussterminal som direkt efter det att tunnelbanan är byggd kommer att vara obsolet är det också relevant att ställa frågan: Varför lägga så här mycket pengar på något sådant? Kunde man inte göra någonting annat i stället?

Ärendet hänger ihop med hela den stora Slussenfrågan, som så riktigt har påpekats här tidigare. Dagens bussterminallösning är vedervärdig i form av hur smutsigt det är på platsen och hur eftersatt underhållet är. Men som bussterminallösning är den helt fantastisk. Varje morgon matar denna plats 30 000 personer till tunnelbanan i rusningstrafik. Omstigningstiden är minimal. Buss efter buss kommer och släpper av resenärer som går direkt till tunnelbanan och tar sig direkt till sina arbeten. Det är en oerhört effektiv omstigningspunkt. Den kommer i fortsättningen i stället att leda till stora samhällsekonomiska kostnader i form av förlängd omställningstid.

Här i salen diskuterar man att denna förlängda omställningstid ska användas till att gå på kaféer, titta i skyltfönster och allt sådant där. Men om ni ställer er där nere vid omstigningen till Nackabussarna och tittar och upplever den stress, den hets och den enorma mängd med människor som är på väg att stiga om vid den här punkten inser ni att det inte är fråga om något flanerande i ett skyltfönsterparadis. Det är fråga om att snabbt ställa om från ett trafikslag till ett annat för att ta sig till jobbet så fort som möjligt. Med beslutet i kväll förlänger vi restiden för en väldig massa resenärer varje morgon och varje kväll för evig tid framöver – åtminstone fram till dess att tunnelbanan har kommit, och då kommer de att ta den vägen in till jobbet i stället. Då står vi där med en bussterminal som har hela sitt in- och utlopp i östlig riktning. Det gör att en buss som ska ta sig i nordlig eller sydlig riktning måste åka runt hela Södermalm för att ta sig därifrån.

Vårt alternativ är naturligtvis att man borde ha använt det läge som gallerian nu har fått till en modern bussanläggning. Utifrån omstigningspunkten och det kollektivtrafikbehov som finns på platsen skulle man sedan ha skapat en ny lösning för Slussen. Detta borde ha varit utgångspunkten. Nu när man har beslutat att tunnelbanan till Nacka ska bli av förändras hela grundförutsättningen för denna plan. Därför menar vi att detta bör återremitteras. Man bör göra ett omtag, och man bör planera utifrån de behov som den här platsen kommer att ha efter det att en tunnelbana har blivit byggd.

Fram till dess ska vi städa upp på Slussen. Det tycker jag att Sten Nordin, Ulla Hamilton, Joakim Larsson med flera kan ta itu med redan i morgon. Städa upp Snuskslussen! Vi behöver inte ha det så smutsigt där längre. Ni har redan bevisat att ni är i majoritet.

Anförande nr 94

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Hur man kan närmast heligförklara en sådan äcklig, snuskig, illaluktande och otrygg plats som omstigningen mellan Nacka-Värmdö-bussarna och tunnelbanan är en fullständig gåta för mig. Även om vi lägger ned mer än 13 miljoner kronor – vilket är vad jag har hört från finansledningen i Stadshuset – om året för att justera vid Slussen är det fullständigt bortkastade pengar därför att vi inte har byggt om den tidigare. Och Tomas Rudin hyllar denna myllrande plats av människor!

Också jag har använt mig av denna omstigning i rusningstid, både eftermiddag och morgon. Det är hetsigt, trångt och obehagligt. Det är så trångt att det är en stor kapacitetsbrist. Det vi föreslår nu är något helt annat – en modern bussterminal som liknar Cityterminalen och terminalen i Liljeholmen. Och vi bygger den ganska snabbt. Tomas Rudin vill dra detta i långbänk. Han vill ha kvar denna äckliga plats ännu längre som omstigningsplats för Stockholmarna. Det är sanningen.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 95

Borgarrådet R u d i n (S): Stockholm står i stor skuld till Slussen i form av eftersatt underhåll. Det är det jag säger: Ni kan sluta nu med att hålla på och bevisa att den här platsen mår så dåligt! Ni är i majoritet. Ni får igenom ert beslut i kväll. Städa upp Slussen i morgon! Snuskslussen har varit ett faktum hur länge som helst. Jag gillar inte heller det. Jag tycker inte om att det luktar urin, att det är ostädat och att det ligger skräp kvar på marken. Jag har bedrivit kampanjer just där nere vid omstigningspunkten på morgnarna och jobbat med Tummen upp för ett renare Slussen därför att jag tycker att ni har skött det så dåligt. Men efter den här kvällen kan ni väl fixa det – snälla! Kan ni inte göra det? Ta dit några städare och ordna till det så fort som möjligt!

Vad jag säger är att platsen som omstigningspunkt är fantastisk. Det är korta omstigningstider. Det är bara en trappa upp in i tunnelbanan, och sedan till jobbet. Det är precis som det är för mig vid Gullmarsplan. Det är ingen vacker plats, men det är en fantastisk omstigningspunkt. Jag kommer med bussen, jag går en trappa ned och tar tunnelbanan till jobbet.

I framtiden blir det med ert förslag i stället buss in och så långa korridorer bland en massa kaféer och skyltfönster och en saluhall. Sedan ska man gå 200–400 meter till tunnelbanan varje morgon och varje kväll. Det är en ineffektiv lösning för väldigt mycket pengar.

Anförande nr 96

Ch r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Nu blev det jätteroligt, Tomas! Vi skickar upp några ombudsmän och butlers för att städa upp vid Slussen! Efter klockan åtta i kväll kommer de att stå där i givakt. De kan ta hem din kemtvätt också när du passerar med tunnelbanan på väg ut till Sköndal, eller vad det nu är.

Men jag tror inte på dig, Tomas. Jag tror inte heller att du tror på dig själv. Det finns där i din ton; man vet när du menar allvar. Och du menar inte allvar nu, Tomas. Du vill fälla Slussen; det vet alla om. Men bussterminalen gillar du. Du tycker att det här är bra. Jag tror inte på det du säger. Du skojar om Eriks inlägg. Det är det enda du hittar. Det är den lucka som du kan hitta. Du talar om en helt fantastisk bussterminal som den ser ut i dag. Du kan inte mena allvar, Tomas! Det är helt fantastiskt att min sambo inte kommer hem därför att hon kan få betong i huvudet. Då kan man tala om underhåll. Men du kan inte säga att platsen är fantastisk. Skärp dig nu! Tänk efter! Du vet att det här är en bra lösning.

Anförande nr 97

B o r g a r r å d e t R u d i n (S): Det enda argument jag har fått här i kväll mot att det blir 200–400 meter längre att gå för bussresenärerna är att det är ännu längre att gå för pendeltågsresenärerna på Centralen. Jag tyckte inte att det var något bra motargument. Jag hävdar att det är dumt att lägga så här mycket pengar – miljardbelopp – på att förlänga avståndet för bussresenärer som har bråttom på morgon och kväll för att komma till jobbet och komma hem.

Jag har själv bedrivit kampanjer mot att ni har skött denna plats så dåligt. Tummen upp för ett renare Slussen, kallar vi det för. Men i morgon blir det till att börja städa vid ditt Snuskslussen, Christer Mellstrand – försök inte säga något annat! Jag väntar på era ombudsmän och allt vad det var ni skulle skicka ut.

I vilket fall som helst är inte den här platsen vacker eller trevlig, men den är effektiv. Det ni gör med pengarna nu är att ni plöjer ned dem i ett mörkt bergrum i syfte att skapa en galleria och förlänga restiden för de resenärer som kommer att åka till och från Slussen. Det är det som är så korkat.

Anförande nr 98

M a r i a H a n n ä s (V): Alla vet att vi i Vänsterpartiet vill ha en bra kollektivtrafik och att vi vill att den ska vara gemensam. Det finns också någonting annat som vi tycker ska vara gemensamt i ärendet. Det är accesserna till och från detta område. En av de saker som inte har nämnts här är Katarinahissen. Varje dag frågar folk mig: Hur sjutton ska man ta sig upp och ned? Inte minst gäller detta turister. Jag bor själv uppe på Katarinaberget, en bit bortanför Mosebacke vid Katarina kyrka. Jag går ofta den här vägen. Jag tar mig ned till Hökens gata eller tar bron över och knallar in på Gondolenvägen och tar mig ned med den hissen. Men den vet inte turisterna om, och den är inte alltid öppen.

Jag tycker att majoriteten måste ta ett grabbatag i frågan. Vi har haft den uppe många gånger i talarstolen här, men jag tycker att den blir ännu viktigare när vi talar om de frågor som rör Slussen. Detta kan inte vänta. Vi kan inte vänta på vare sig busstermi-

nal, Slussen eller vilket Slussenförslag det än må bli. Vi kan inte vänta med Katarinahissen. Det är en enormt attraktiv sak att åka upp och få se utsikten, inte minst för turisterna och framför allt för de äldre som bor uppe på Katarinaberget.

När det gäller tunnelbanan och om och när den byggs ut måste kapaciteten öka. Därför tror vi, som även har sagts tidigare, att både en bussterminal och tunnelbana kommer att vara nödvändig för den sektor som ligger ute i ost. Det kommer att byggas många, många fler bostäder där ute och det är bra att det finns både och. Vi kanske får se andra trafikslag, som vi inte känner till i dag, i en framtid. Men det vet vi inte någonting om. Kapaciteten måste absolut öka.

Jag tycker att det är oroväckande när företrädare tar upp detta och säger att det är ett mörkt bergrum som vi ska ha där inne i terminalen. Det är precis tvärtom. Det är ett ljusst och fint rum, precis som i Cityterminalen. Jag tycker att det är viktigt att denna skrämselfpropaganda stoppas. Jag tycker också att det är viktigt att inte säga att det är smidigt och lätt att i rusningstrafik ta sig fram vid den nuvarande Slussen. Man gör det med livet som insats och med risk för att bli nedsprungen, inte minst när man har funktionshinder och inte kan gå så fort eller ser dåligt. Det är livsfarligt i dag. Därför är det bra att öppna en ny utgång i den södra delen med hissar och rulltrappor för att komma in i den nya terminalen. Det är en mycket bra lösning. Det finns tre ut- och ingångar, och det tycker vi i Vänsterpartiet är bra.

Anförande nr 99

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Det handlar om prioriteringar. Vi står här och diskuterar vad vi ska göra vid Katarinaberget och vad vi ska göra med de pengar som vi har eller inte har. Där är vi tillbaka, och jag tycker att det är det viktigaste i denna fråga. Vi har ett beslutsunderlag som är undermåligt. Jag vet att vi ska ha en avslutningsfest i dag för fullmäktige, men jag vill ändå säga att det är oansvarigt att fatta ett sådant här beslut på detta sätt.

Vi får en sida med text som förklarar hur man har tittat på allting igen, och det har inte tillfört någonting. Om vi ska fatta så här stora beslut och om vi ska se framåt måste vi ha beslutsunderlag. Vi måste veta vad som gäller för den befolkningstillväxt vi får. Vi vet att det är en stor befolkningstillväxt. Vi måste också veta vad det får för konsekvenser för kollektivtrafiken. Vi har inte det underlaget här. Vi har inte fått det. Jag ser fortfarande inte SL:s ordförande här.

Man laborerar med en massa olika saker här. Jag vill återkomma till det lilla trevliga projektet i den andra änden av staden, nämligen Förbifarten. Det finns en massa människor som konstigt nog vill bygga den. Man plöjer ned en massa pengar i tunnlar för att bilar ska köra där när man i stället kan lägga pengarna på kollektivtrafik. Vi måste lägga pengarna på kollektivtrafik och inte hålla på att bygga saker som vi kanske inte behöver. När vi fattar ett sådant här beslut ska vi ha ett bra underlag. Det saknar jag.

Därför vidhåller vi vårt yrkande på återremiss.

Anförande nr 100

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Hej Daniel! Vi talar om tunnelbana och bussterminal. Du och jag vill att vi ska ställa om från biltrafik till kollektivtrafik. Där är vi helt överens, tror jag. Men vad kostar framtiden? Vad kostar det här? Är det inte rimligt att vi bygger ut en infrastruktur för kollektivtrafiken som är överdimensionerad och välfungerande? Vi får tunnelbana, och vi får buss.

Du säger att du vill ha ett pris på det här. Men vad kostar framtiden? Vad kostar det här? Vad är du beredd att betala för en miljövänlig framtid? Det här är ett beslut som du borde älska! Vi ökar busskapaciteten, och vi ökar tunnelbanekapaciteten. Jag förstår faktiskt inte riktigt kritiken.

Anförande nr 101

B o r g a r r å d e t H e l l d é n (MP): Man måste vara realist och se att pengarna inte räcker till allt. Det är det som är själva poängen med den kritik som vi framför. Vi måste se om storleken på projektet är nödvändig. Om den inte är det ska vi lägga pengarna där de behövs, i en annan del av kollektivtrafiken. Om vi bygger en tunnelbana och om den ersätter en del av bussarna, vilket också sägs i underlaget även om det inte finns någonting som egentligen talar om att det är så här, och om det finns en uppgift från SL kan vi krympa projektet och lägga pengarna på kollektivtrafiken.

Framtiden kostar pengar. 30 miljarder på en Förbifart – där har vi tydligen framtiden! Lägg det i stället på kollektivtrafiken! Där kan vi göra nytta.

§ 17 Ändrade skoltaxor för planhyror 2012 – idrottshallar och fotbollsplaner (utl. 2012:89)

Anförande nr 102

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Detta är ett ärende som har sitt ursprung i ett uppdrag från budgetfullmäktige, där fullmäktige gav idrottsroteln i uppdrag att titta över skoltaxorna, bland annat, när det gäller planhyrorna.

Det som föreslås i ärendet är att man ska minska subventionerna av vuxnas idrottsutövande. Man konstaterar att detta är något som alla egentligen borde vara överens om. Det ska vara självkostnad när det gäller denna typ av idrottsutövning för vuxna. Ärendet innebär inte fullt ut självkostnad för vuxna, men det är ett steg i rätt riktning. Det som vi vill är att när man ska jobba med subventionering ska det vara för barn och unga.

I detta ärende innebär det att skoltaxorna justeras med hänsyn till självkostnadspris. Det innebär bland annat att subventionering av kostnad för planhyror upphör. Det är samma kostnad oavsett om det är en kommunal eller en fristående skola som hyr hallarna. Det är en ganska viktig princip som jag tycker att alla borde vara överens om. Det ska råda likställighet på området.

Det är utbildningsförvaltningen som står för timhyreskostnaderna och som betalar till idrottsförvaltningen. Utbildningsförvaltningen har redan tagit höjd för detta i sin budget, vilket framgår av ärendet. De har ingenting att invända mot förslaget till nya taxor.

Det viktiga i sammanhanget är att det nya förslaget till kostnader förhoppningsvis innebär att man inte bokar utan att faktiskt också använda lokalerna. Vi har brist på halltider i Stockholm, och det finns ett visst bokande utan att hallarna används. När det är så stor efterfrågan på hallarna är det viktigt att man ser till att de som bokar också utnyttjar dem. Annars är det många som drabbas av att man inte kommer till i hallarna. Med denna justering av taxan hoppas vi att vi ska kunna komma till rätta också med den problematiken. Det innebär också att det blir ett bättre tidsutnyttjande och ett effektivare utnyttjande över huvud taget när det gäller de idrottslokaler som finns i Stockholms stad.

Med detta, fru ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 103

J a n V a l e s k o g (S): Våra invändningar handlar egentligen mest om att vi tycker att man borde ha tittat på konsekvenserna av dessa förändringar innan man gör dem. De får ändå effekter för både ungas och äldres idrottande. Det är intressant att titta på storstaden Stockholm och jämföra den med de flesta städer runt om i landet. Jag vågar säga att vi är sämst i landet när det gäller barns och ungas möjligheter till idrott och fysisk verksamhet. Det gäller både inomhuslokaler för idrott och anläggningar för idrott utomhus. Det beror naturligtvis på att vi har stor befolkning men

även på att andra kommuner i landet har större utbud. De subventionerar också verksamheten rent generellt mer väsentligt.

Vi känner till problemen i dag med barn och ungdomar som sitter i skolbänken hela dagarna och sedan kanske vid datorn hela kvällarna. Det blir problem med övervikt, inte minst i socialt utsatta områden.

Det är lite grann mot denna bakgrund – att vi tycker att det är ett problem att barn och unga rör sig för lite och allt mindre – som vi tycker att det är viktigt att man vidtar åtgärder och studerar vilka effekter detta får. Oavsett om det är marknadspris eller självkostnadspris vet vi att detta kan vara ett stort hinder för föreningar och även för skolor när det gäller att kunna aktivera dagens unga. Skolornas ekonomi är i många fall tuff, som vi vet. Vi vet också att idrottsföreningarna har det tufft i många fall. Vi har dessa invändningar, och det är en synpunkt som vi också har deklarerat tidigare i nämnderna när detta har tagits upp.

Mot denna bakgrund yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 104

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag tror att Socialdemokraternas motstånd delvis beror på en missuppfattning – att det är skolorna som betalar dessa hyror. Det är i själva verket utbildningsförvaltningen som gör detta centralt. I årets budget har vi också tagit höjd för detta. Bakgrunden är att vi vill få en rättvisa mellan skolor som hyr sina lokaler antingen helt fritt, av Sisab eller av idrottsförvaltningen. Det ska bli samma kostnader. I grund och botten är det också en rättvisefråga mellan fristående och kommunala skolor. Pengarna för detta finns i dag på utbildningsförvaltningen inom det som inte är peng och som går direkt till skolorna, utan inom det som går till bland annat hyror. Det har vi tagit höjd för i budgeten för 2012.

Anförande nr 105

J a n V a l e s k o g (S): Vi har det mycket enkla sambandet att om man ökar kostnaden för en verksamhet eller en nyttighet av något slag så kommer efterfrågan att minska. Här är frågan vilka effekter det här får just för ungas och barns idrottande. Vi tycker att man ska ha en uppfattning om detta innan man vidtar en sådan åtgärd och inte bara agera ryggmärgsmässigt.

Anförande nr 106

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Risken finns, om detta förslag tas i dag, att man försämrar ytterligare för de grupper som alla i denna församling säger sig värna. Alla vill att de ska röra sig mer och motionera mer. Problemet i dag är inte att det idrottas för mycket bland skolbarn och skolungdomar, utan att det idrottas för lite. Om man höjer taxorna kommer det förmodligen att innebära ytterligare försämringar för idrott, motion och gymnastik för barn och ungdomar.

Man har massor med olika skäl till att justera upp taxorna och avgifterna. Man säger att man inte ska snedvrیدا konkurrensen och att människor bokar för mycket när det är billigt utan att nyttja lokalerna. Man menar att detta inte är bra på grund av hallbrist och det system för bokningstider som i dag råder i Stockholm.

Faktum är att skälet till att högeralliansen väljer att höja taxor och avgifter är att finansiera det budgetunderskott som råder. Beräkningar som finns visar att detta ska generera närmare 40 miljoner mer i intäkter. Det visar också att idrottsnämnden behöver dessa pengar för att rusta upp och renovera. Det handlar om eftersatta behov som nu har funnits i några år.

Med Vänsterpartiets budgetförslag hade vi inte behövt höja taxor och avgifter för barn och ungdomar.

Anförande nr 107

B i l l y Ö s t h (M): Fru ordförande och fullmäktigeledamöter! Vi är alla överens om att det är viktigt med fysisk aktivitet. Men när man hör andra som Jan Valeskog säga att vi är sämst i landet och när man läser Vänsterns reservation om att det är nedskärningar i budget, förfall och allt möjligt undrar man om vi befinner oss i samma värld och samma verklighet. Mehdi talar om budgetunderskott. Jag minns att det var ett ganska stort överskott i förra årets bokslut.

I motsats till vad ni säger sker en gigantisk satsning inom idrottsverksamheten. Man har byggt 60 konstgräshallar på en tioårsperiod, drygt. Man har rustat simhallar för mycket pengar. Bara i Farsta är det 230 miljoner, och i morgon i idrottsnämnden ska vi fatta ett beslut om att rusta Vanadisbadet så att vi kan öppna det igen om två år för 53 miljoner. Vi gör också mycket annat. Det finns massor med anläggningar som utökas hela tiden, och det gör att det finns kraftigt ökade möjligheter till idrottsaktiviteter.

Vi talar nu om skoltaxor. Vi har fortfarande nolltaxa när det gäller barn och unga. Vi ser nu till att justera taxorna. I de flesta fall är det mycket modesta höjningar och inflationsanpassning. Taxan för planhyrorna har legat stilla sedan 2006. Vi ska ha lite ordning och reda i taxestrukturen.

Vi gör också andra satsningar, till exempel en satsning på att öka föreningsbidragen med 7 miljoner i år. Vi har infört en särskild idrottsbonus på 2 miljoner kronor. På idrottsnämnden i morgon ska åtminstone alliansmajoriteten göra så att Friskluft Coaching, IK Bolton och Älvsjö AIK fritidsförening får pengar till sina verksamheter. Det handlar om nybörjarsatsningar riktade mot högstadieelever och aktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning. Det tycker vi är viktigt. Det är viktigt att vi har ordning och reda i våra taxor. Vad som skiljer Alliansen från oppositionen är att vi tror att all politik – även all idrottspolitik – måste bedrivas på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt gentemot skattebetalarna. Det är viktigt för oss.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 108

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Under tre minuter hörde vi om hela högeralliansens idrottspolitik av Billy Östh. Men, Billy Östh, faktum är att det kommer att få stora konsekvenser för barn och ungdomar när ni höjer taxorna. De besparingar som ni gör och de intäkter som ni får kommer att vara hundra gånger mer kostsamma för samhället om det här innebär att barn och ungdomar blir mindre

aktiva och mer inaktiva. Det kommer att innebära massor med framtida problem med hälsa, leder, hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes etcetera etcetera. Därför tycker vi inte att det är strategiskt rätt att höja hyrorna. I stället borde man eftersträva att göra den ekonomiska tröskeln så låg som möjlig för att möjliggöra för barn och ungdomar att motionera mer.

Anförande nr 109

Billy Östh (M): Jag tror inte ett ögonblick på vad du säger. Jag tror inte att idrottsutövandet kommer att minska på något sätt. Vi gör som jag nyss sade en hel del andra förändringar som innebär andra satsningar.

Det är intressant att Vänsterpartiet är för att vi ska gynna friskolorna mer än andra skolor.

Anförande nr 110

Jan Valeskog (S): Detta är en ganska intressant frågeställning. Är vi sämst i landet eller inte? Jag hävdar nog att vi är sämst bland städerna. Det är ingenting som har kommit nu, utan det har vi varit länge. Det beror naturligtvis på att vi har en stor befolkning, men även med tanke på den kraftiga befolkningsökning som vi har haft. Vi har byggt en hel del, men man har byggt en del i övriga landet också. Jag vill nog hävda att vi ligger väldigt långt bak.

Föreningarna har jätteproblem med att hitta lokaler och utrymmen. I många delar av staden har vi gymnastikhallar i skolorna som är små och svåra att använda. Det är jättebra att vi har fått konstgräs, men det förslår inte långt med tanke på hur många barn och unga som vi har och hur många som vill idrotta. Om vi ska jämföra oss hävdar jag bestämt att det är fel att detta inte skulle vara ett problem. I så fall skulle jag vilja höra vilken stad i landet som är sämre än Stockholm när det gäller utbud i förhållande till befolkningen.

Anförande nr 111

Billy Östh (M): Jag hävdar med bestämdhet att vi står oss bra i förhållande till stora delar av landet. Redan detta att vi har byggt ut från 5 till 60 konstgräsplaner sedan 1999 tror jag står sig mycket väl i förhållande till övriga landet. Det är ett exempel. Vi bygger massor, och det byggs så det knakar överallt i staden. Jag tycker att vi ska vara rätt stolta över den utbyggnad som vi har genomfört. Ni var inte dåliga på den punkten när ni hade majoritet heller – det erkänner jag gärna. Men utbyggnadstakten har varit ungefär densamma från 1999, när Affe var idrottsborgarråd, när Py var idrottsborgarråd, när Madde var idrottsborgarråd och nu när Regina är idrottsborgarråd.

Anförande nr 112

Emilia Bjuggren (S): Det känns lite främmande att du står här och talar om att vi inte förstår verkligheten. När du talar om de kraftiga satsningar som görs på idrotten kan man tänka att det här är första gången som föreningsbidragen höjs sedan ni tog över majoriteten, vilket i praktiken – eftersom vi har haft den inflation som du talar om – innebär att de har sänkts år för år. De facto försökte ni sänka dem men misslyckades som tur var med det också.

Om ni hade fått bestämma hade vi nu också höjt taxorna kraftigt, förmodligen med långt över 100 procent, för hyrorna för stadens ridhus. Det hade ytterligare försvårat möjligheterna till idrott och motion. När du talar om de modesta höjningar som skulle ha någonting med inflationen att göra – innebär det då att du menar att inflationen har varit på över 100 procent, vilket är vad många av taxorna höjs med? Också detta känns ganska långt från verkligheten.

Anförande nr 113

Billy Östh (M): De flesta taxor höjs med väldigt modesta procenttal. Det finns några undantag för att man ska ha lite ordning och reda i taxestrukturen, vilket jag trodde att ni socialdemokrater var för. Men så verkar inte vara fallet.

När det gäller ridanläggningarna vill ni inte höja och göra så att bolagen ska få bättre vinster. Det är det som nu blir fallet med det beslut som fattades.

Anförande nr 114

Åsa Jernberg (MP): Hej Billy! Vi sitter i samma nämnd, men jag måste nästan ställa frågan om vilken verklighet du lever i. Vi har ju gått på samma nämndmöten. I de möten som jag har gått på ser jag en oerhört pressad idrottsförvaltning när det gäller ekonomin. Du nämnde att förvaltningen har gått med överskott. Det var tydligt och klart för alla i nämnden att det berodde just på att förvaltningen inte vågade spendera. De sade öppet att de höll igen. Jag tycker att det är beklagligt när det finns så stora behov.

Vi har ett idrottspolitiskt program på remiss just nu. Där har vi över partigränserna enats om att folkhälsa är centralt i den idrottspolitik som bedrivs i staden. Det tycker jag är positivt. Jag hoppas att det idrottspolitiska programmet kommer att komma i mål på ett bra sätt.

Min fråga till dig är: På vilket sätt gynnar skoltaxehöjningarna folkhälsan? Föreningar och stockholmare får ökade taxor och skolor riskerar att minska användningen av hallar. På vilket sätt gynnar det folkhälsan?

Anförande nr 115

Billy Östh (M): Ni vill gynna friskolorna mer än de andra skolorna. Detta kanske är ett mycket speciellt sätt att gynna dem. Vi har en politik som inte på något sätt kommer att minska utnyttjandet av någon idrottsanläggning över huvud taget. Vi gör många andra satsningar, till exempel idrottsbonusen som gör att många unga som inte tidigare har kunnat idrotta kommer att kunna göra det på ett bra sätt. Vi tror att detta sammantaget är ett mycket bra förslag.

Anförande nr 116

Emilia Bjuggren (S): Om detta vore en ren budgetteknisk justering där man bara flyttar budgetposten från en förvaltning till en annan vore det självfallet inga större problem att justera kostnaderna. Det argument som framförs både i handlingarna och nu i vissa varianter också härifrån talarstolen har varit att hallarna inte ska bokas i onödan och att de inte ska överutnyttjas, utan att överutnyttjandet ska

minska. Det är det som är skrämmande. Det finns fog att tro att det finns ekonomiska incitament att minska hallutnyttjandet.

Sambandet mellan fysisk aktivitet och barns prestationsförmåga är tydligt belagt på samma sätt som att vi vet att det finns ett direkt samband mellan föräldrars inkomstnivå och huruvida barn motionerar eller inte. Det enklaste sättet att se till att så många barn som möjligt rör sig så mycket som möjligt är att erbjuda dem fysisk aktivitet i skolan. Att då införa kostnader som på något sätt ska göra att skolor ska behöva tänka efter en gång till eller väga idrott mot annan verksamhet verkar direkt kontraproduktivt i mina och våra ögon.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 117

Borgarrådet Hamilton (M): För det första kan vi konstatera att utbildningsförvaltningen har tagit höjd för detta, som jag sade redan tidigare. De har redan tagit med det i sin budget. Det är utbildningsförvaltningen som står för kostnaderna. För det andra kan vi konstatera att trots att man vet om att ärendet är på gång ser bokningsläget bra ut när det gäller antalet bokningar under hösten. För det tredje kan vi konstatera att om man för säkerhets skull bokar större eller fler hallar än vad man behöver innebär detta att man blir försiktigare.

Därmed kommer hallarna att bli tillgängliga för många fler, vilket ur ett folkhälsoperspektiv skulle vara mycket bättre. Fler kan då komma i åtnjutande av hallarna och använda sig av dem. Det blir inte bara ett fåtal, utan många, många fler – vilket är precis vad jag tror att både du och jag vill.

Anförande nr 118

Emilia Buggren (S): Det stämmer att vi vill att barnen ska bli mer fysiskt aktiva. Men faktum är att i dag är de enda tider då det finns lediga tider dagtid. Det tycks inte vara det primära problemet att det inte finns hallar att tillgå på dagtid. Däremot står det som sagt i underlagen att man ska minska överutnyttjandet. Jag tycker tvärtom att man borde stimulera skolor att idrotta mer och inte kalla det för överutnyttjande utan kalla det för ett bra utnyttjande av sin tid.

Anförande nr 119

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Vi har gått igenom några år av stora idrottssatsningar i Stockholm. Investeringarna på idrottsområdet har varit historiskt höga liksom satsningarna på många andra saker inom idrotten. Därför följer jag denna debatt med oerhört stort intresse. Jag noterar att det viktiga tydligen är att det finns tomma lokaler som ingen använder. Det är visst viktigare än att de används. Det tycker jag är väldigt förvånande.

Jag har två frågor till Socialdemokraterna. Den ena gäller att det finns en svartmålning av idrottslivet i Stockholm – att det skulle vara så dåligt här. Jag skulle vilja veta om Socialdemokraterna kan nämna en enda annan kommun än Stockholm som har tillgång till alla riksiddrottsförbundets grenar för sin befolkning. Jag kan tipsa

om att det inte finns någon. Men jag skulle gärna vilja höra det när ni talar om hur dåligt det är i Stockholm.

Jag tycker att det är oerhört intressant att barns prestationsförmåga skulle avgöras av från vilket konto deras gymnastikkostnad eller idrottskostnad betalas. Det öppnar oanade möjligheter i Stockholms stad att manövrera med både det ena och det andra. Tror du på allvar att barnens prestationsförmåga i skolan avgörs av om det är utbildningsförvaltningen eller idrottsförvaltningen som betalar för deras hyror?

Anförande nr 120

E m i l i a B j u g g r e n (S): Som jag sade: Om det bara vore rent budgettekniskt skulle det inte vara några problem. Men som det står i underlaget ska detta hindra att man bokar halltid i onödan. Jag tror inte att någon bokar halltid i onödan, men jag tror att det finns en risk att man ställer idrottsverksamhet mot andra kostnader i skolan. Den risken tycker jag att man ska undvika.

Jag håller med dig om att Stockholm har ett helt fantastiskt idrottsutbud och ett fantastiskt föreningsliv som främjar idrotten. Jag tycker bara att det är synd att den sittande majoriteten i stället för att verkligen anstränga sig för att främja detta hela tiden försöker öka kostnaderna och försvara för stadens idrottsföreningar att bedriva sitt fantastiska arbete och fortsätta att erbjuda denna fantastiska verksamhet för stadens barn, ungdomar och vuxna.

Anförande nr 121

I n g e g e r d A k s e l s s o n l e D o u a r o n (MP): Fru ordförande! Miljöpartiet yrkar avslag på ärendet till förmån för Miljöpartiets reservation i kommunfullmäktige.

Vi gör detta därför att vi ingenstans i förslaget ser att man utgår från det som kanske borde vara det absolut viktigaste, nämligen varför dessa idrottshallar över huvud taget finns. Varför betalar skattebetalarna skatt för dem? Jo, därför att vi anser att hallarna är en gemensam nyttinghet. Det är någonting som är bra för oss. Det är någonting som är bra för vår hälsa. De ideella föreningarna, som vi inte har talat så mycket om hittills, är oerhört viktiga här. De jobbar både med barn och med vuxna. De är viktiga för folkhälsan, de är viktiga för livskvaliteten och de är viktiga för demokratin. Det finns forskning som säger: Ju mer föreningar, desto bättre demokrati!

Dessutom har jag några frågor när det gäller pengarna hit och dit. Det är lite oklart. Ska det bli dyrare för skolorna eller ska det inte? Hur är det egentligen? Å ena sidan skriver utbildningsförvaltningen att de har budgeterat 36,7 miljoner kronor per helår mer för hallhyror. Å andra sidan talar man om ekonomiska incitament som ska göra att skolorna inte överbokar lokalerna. Överbokar de verkligen lokalerna? Om lokaler står tomma och någon annan skulle vilja komma in är det ett problem. Men frågan är om man botar det med taxehöjningar. Det kanske kan finnas andra möjligheter att se till att skolorna inte gör på det viset.

Förslaget är rätt oklart. Det är svårt att rösta ja till ett förslag som man inte riktigt förstår effekten av. Man förstår inte effekterna för elever, och man förstår inte heller effekterna för föreningslivet. Därför yrkar vi avslag.

Anförande nr 122

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Det är intressant att högeralliansen tycker att det är fel att subventionera barn- och ungdomsidrott i Stockholms idrottshallar och anläggningar. Samma majoritet väljer att subventionera ett privat företag för att driva en av badanläggningarna i Stockholm – Högdalens sim- och idrottshall. Det är väldigt intressant.

Vad gäller den anklagelse som Billy riktade mot mig om att jag skulle värna friskolornas rätt att hyra lokaler till rimliga prisnivåer handlar inte detta i första hand om att gynna friskolornas ekonomi. För mig är det viktigaste att barn och ungdomar har tillträde till stadens idrottsanläggningar. Det är det som är viktigt.

Däremot skulle jag välkomna om Billy Östh med sin högerallians ställde samma krav när man upphandlar skolan på att de privata skolorna – de så kallade friskolorna fast de är privata – hade samma krav på sig att tillgodose skolhälsovård, psykolog, kurator, sköterska och läkare. De borde erbjuda tillgång till bibliotek, tillgång till matsal, skolgårdar etcetera. Det ställs inte samma krav på privata skolor som på kommunala skolor i dag. Där har du mycket arbete att göra, Billy Östh!

Anförande nr 123

B i l l y Ö s t h (M): Mehdi! Med nuvarande subventionerade taxor gynnas friskolor och kommunala skolor som hyr av idrottsnämnden på bekostnad av skolor som har egna idrottsanläggningar. Det är faktum. Vi vill inte att det ska vara så längre.

Jag vet inte om jag misstolkar dig eller inte, men sade du att vi var emot nolltaxor för barn och unga? Det är ju det vi har. Vi har nolltaxor i våra idrottsanläggningar just för barn och unga. Vi tycker att det också ska förbli så.

Anförande nr 124

M e h d i O g u z s o y (V): Återigen, Billy Östh: Detta handlar om att möjliggöra för barn och ungdomar att också i fortsättningen motionera, träna och röra på sig. Det ska inte minska. De rör sig inte för mycket, utan snarare tvärtom. Därför menar vi att detta riskerar att bygga ytterligare barriärer för barn och ungdomar att motionera.

Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen och idrottsnämnden.

Anförande nr 125

Å s a J e r n b e r g (MP): Fullmäktige! Majoriteten har i olika omgångar i idrottsnämnden beslutat att höja taxorna på våra idrottshallar, vilket påverkar privatpersoner och föreningar, det vill säga invånarna här i staden. Detta är inte den första höjningen utan tyvärr en i raden.

Jag ställde tidigare frågan om på vilket sätt detta kan gynna folkhälsan och vad ni i majoriteten har för tankar om det. Jag undrar också varför ni i majoriteten är så rädda för subventioneringar. Är det inte detta som är idrottspolitik? Det handlar till exempel om kulturpolitik och att möjliggöra för människor att idrotta och motionera och stärka deras förutsättningar för en god hälsa. Vi måste tänka på vad som är lönsamt inte bara för individen utan också för staden. Friska människor är helt enkelt bättre.

Vi saknar egentligen en konsekvensanalys av hur beslutet kommer att slå mot barn, ungdomar, skolelever och vuxna samtidigt som vi ser en risk att avgiftshöjningarna kommer att slå mot folkhälsan. Det är lite otydligt vad beslutet egentligen innebär, och jag tycker inte att debatten på något sätt har klargjort detta. Därför kan vi inte rösta för beslutet.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

§ 18 Överenskommelse mellan Stockholms stad och den idéburna sektorn inom det sociala området

Förslag från socialnämnden och äldrenämnden (utl. 2012:90)

Anförande nr 126

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag är glad över att få stå här i fullmäktige i dag och lägga fram en så pass viktig och helt ny typ av överenskommelse som denna mellan den ideella sektorn och Stockholms stad. Den ideella sektorn spelar en oerhört viktig roll i vår stad – både som utförare och som fristående kraft men också som bärare av socialt medmänskligt engagemang.

Initiativet till överenskommelsen togs under förra mandatperioden av Ewa Samuelsson och Ulf Kristersson. Tanken var att man skulle föra över principerna från den nationella överenskommelsen till en lokal överenskommelse för staden. Det har varit en omfattande process, minst sagt, som har letts av Peter Öhrn tillsammans med tjänstemän från både äldreförvaltningen och socialförvaltningen. Det har varit en lång och intensiv process med ett tiotal dialogmöten och en arbetsgrupp med representanter för de olika verksamheterna och organisationerna.

Överenskommelsen med den idéburna sektorn är central för att vi ska kunna fortsätta att ta ett gemensamt ansvar för det samhälle vi vill ha både i dag och i morgon. Jag tycker att det är värt att poängtera att vi i och med överenskommelsen också har ett dokument som tydliggör våra olika roller och hur de hänger samman.

Det hela utgår från sex olika principer som också härrör från den nationella överenskommelsen. Det handlar om principerna om självständighet och oberoende, dialog, kvalitet, långsiktighet, öppenhet, insyn och mångfald. Det övergripande syftet är just att det ska vara en plattform för dialog och samverkan mellan staden och den idéburna sektorn.

Samtidigt är det viktigt att poängtera att resan inte tar slut bara för att vi skriver under och fattar beslut om detta dokument. Tvärtom går arbetet in i en ny fas. Vi åtar oss att årligen arrangera en konferens tillsammans med den ideella sektorn. Det är tydligt i det dokument vi fattar beslut om i dag att det ska tas fram en handlingsplan med mer konkreta åtgärder för hur vi kan stärka både samverkan och dialogen med den ideella sektorn.

För mig har det varit viktigt att ha en bred överenskommelse och en bred förankring hos föreningarna i Stockholms stad. Men det har också varit viktigt att få fram en överenskommelse som har varit långsiktig. Därför känns det bra att också vice ordförande i socialnämnden Roger Mogert och Christopher Ödmann från Miljöpartiet, vice ordförande i äldrenämnden, har meddelat att de tänker skriva under överenskommelsen. Jag tror att det ger hopp om den långsiktighet som vi har strävat efter. Efter det att vi förhoppningsvis har fattat beslut om detta i dag och antagit det hela planerar vi inför en signeringsceremoni den 4 september i höst. Det känns glädjande, fru ordförande, att vi i dag kan fatta beslut om en överenskommelse.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 127

M a r t i n M i c h e l (MP): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Det är bra att den moderatledda alliansen nu har tagit ett första steg mot fler upphandlingar och fler beställningar av tjänster från den idéburna sektorn, och då framför allt från de sociala företagen. Det borde ha gjorts redan för 15 år sedan när Stockholm stod för en jättestor konferens i Trygg-Hansa-huset. Jag minns inte om det var 1997, 1996 eller något sådant. Men även vi i den förra majoriteten och nu i oppositionen är ansvariga för att vi inte har kommit längre; det ska jag ärligt erkänna.

Det var trevligt att höra de stora orden från socialborgarrådet om hur viktig denna verksamhet är. Men tyvärr kan vi inte se av förslaget till överenskommelse att man tar detta på så jättestort allvar. Det vi beslutar om i dag är att vi ska fortsätta dialogen. Det tycker vi är tunt. Man borde ha kommit längre.

Om vi nu ser framåt är det helt nödvändigt att först och främst få med Riksförbundet för Social och Mental hälsa på vagnen, med på beslutet och med på överenskommelsen. De har valt att stå utanför denna överenskommelse. Deras yttrande, som medföljer ärendet, innehåller många viktiga synpunkter som måste vägas in i överenskommelsen för att den ska få en chans, för att den ska bli bra och för att den ska ge de positiva effekter som borgarrådet här har talat om.

Att avtal och beställningar skrivs mellan två jämbördiga parter är otroligt centralt i denna uppgörelse. Det är centralt därför att bägge parter ska vinna på det, och det ska betraktas som normal affärsverksamhet. Vi vet mycket väl att för varje individ som har varit långtidssjuk eller arbetslös länge och som kan återfå ett lönearbete är det en stor seger för den enskilde individen och en stor vinst för samhället. Detta har gång på gång bevisats i så kallade sociala bokslut. Därför är det märkligt att vi inte har kommit längre.

Vår tids hjältar är företagare som driver sociala företag, i synnerhet de små företagen. Dessa engagerade företagare har stort ansvar för sina anställda och tvingas slita och lägga tid på kontakter med oförstående myndighetspersoner och orimlig byråkrati.

De sociala företagen tvingas i dag underordna sig både orättvisa och orimliga krav i samband med upphandlingar och avtal. De är värda en värdigare behandling från samhällets sida. Jag beklagar också att Socialdemokraterna inte har reserverat sig i förslaget och haft ungefär samma tankegångar som vi har haft.

Jag yrkar på Miljöpartiets reservation till kf.

Anförande nr 128

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Jag kunde inte låta bli att begära replik när Martin Michel lyfte fram RSMH:s synpunkter. Även om de inte säger att de i dagsläget vill signera är deras slutkläm denna: Sammanfattningsvis vill vi dock framföra att vi är preliminärt positiva till viktiga delar i förslaget. I detta uttalande känns det ändå som att det lutar mer åt att man kommer att skriva under än åt att man kommer att försöka lägga det i knäet på oss och säga att vi inte har kommit långt och att de inte vill vara med.

Anförande nr 129

M a r t i n M i c h e l (MP): Jag har verkligen läst igenom RSMH:s tre sidor långa yttrande. De har på många vitala punkter i överenskommelseförslaget haft viktig kritik. Jag hoppas, precis som du säger, att de ska ansluta sig så snart som möjligt och att man tar hänsyn till den väsentliga kritiken.

Anförande nr 130

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det finns en kraft i det ideella arbetet som inte kan ersättas av offentlig verksamhet hur mycket resurser vi än lägger in. Men det är oerhört viktigt med rollfördelningen emellan oss. Det är också viktigt med respekten. Under många år har man kunnat höra att man inte riktigt har vetat var man står i förhållande till varandra. Det gäller både den ideella sektorn och den offentliga sektorn.

År 2007, när Nyamko Sabuni var minister, beslutade regeringen att man skulle starta denna dialog. Den undertecknades sedan 2008. Det var roligt och bra när Ewa Samuelsson och Ulf Kristersson satte i gång arbetet 2010 i Stockholm. Som vi har hört här är det många som har varit involverade. Vi i vårt parti tycker att de här principerna är viktiga. Det är just en dialog som vi måste ha – och inte bara på ett högre plan, utan detta måste nu ännu mer ned i stadsdelarna och ned i verksamheterna.

Det är kvaliteten det handlar om. Man får inte låta bli att ställa höga krav på kvalitet därför att det hela kommer från den ideella sektorn. Det är många gånger precis lika hög, eller ännu högre, kvalitet i den sektorn. Vi ska ha möjlighet att mäta på samma sätt som vi mäter våra egna verksamheter. Man måste veta vad man har att räkna med. Långsiktigheten är en jätte viktig fråga för oss som sitter i organisations- och föreningsutskottet. Man måste kunna planera för framtiden, och man måste kunna få se in i varandras verksamheter. Allt detta finns nu med i överenskommelsen. Men den är inte någonting värd om den inte följs upp. Därför är det bra att också detta finns med i överenskommelsen.

Det gäller att gå vidare nu och göra verkstad av detta. Det här är en plattform. Vad vi sedan gör av den handlar om det som sker ute på fältet och ute i den riktiga verkligheten. Men detta är ett oerhört viktigt steg, och det är oerhört viktigt att vi följer upp det noggrant om det behövs. Och det kommer att behövas eftersom en överenskommelse ska vårdas och odlas så att den blir ännu bättre.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 131

K a r i n R å g s j ö (V): Ann-Katrin! Jag står på talarlistan lite senare, men jag tänkte ställa en fråga till dig: Tror du inte att det finns en risk i överenskommelsen att man satsar lite mer på de stora organisationerna, exempelvis Stadsmissionen? Tror du inte att de kan komma lite i förgrunden medan de lite mindre organisationerna, exempelvis RSMH, kommer lite i efterhand?

Jag måste också fråga dig hur man ska göra med en organisation som exempelvis Ersta Vändpunkten? De har burit så mycket arbete när det gäller barn till missbrukare, och de får söka medel varje år för att bära hela stadens ansvar för detta. Jag tycker fortfarande att det är märkligt.

Anförande nr 132

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag tycker att du tar upp två viktiga frågor. När det gäller de små organisationerna har vi ett ansvar. Det finns också ett ansvar för nya organisationer som inte ska motas ut bara för att det redan finns andra. Detta är jätteviktiga avdelningar som ska kombineras med långsiktigheten. Då är det bra att ha någonting att hålla sig i, tycker jag.

När det gäller Ersta Vändpunkten vet du precis som jag att det är krickiga frågor som handlar om upphandling och så vidare. Vad är upphandling och vad är föreningsbidrag? Det är många som brottas med den frågan, och det gjorde ni också.

Anförande nr 133

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Ordförande och fullmäktige! Detta är ett mycket spännande ärende som rymmer enorma potentiella möjligheter för framtiden. Men det handlar också om hur vi som politiker här i Stockholm handhar möjligheten med kommunikationen och dialogen med de idéburna organisationerna.

Men om man skulle se detta som ett lyckat projekt tror jag att vi får se fler ideella organisationer som arbetar i stadens verksamheter på olika plan. Vi kommer att få se sociala företag inom omsorgsverksamheterna. Vi kommer att få se kooperativ. Många stadsdelsförvaltningar säger att det aldrig någonsin har hänt att ett kooperativ har lagt anbud när man gör upphandlingar i staden. Jag hoppas att detta är ett steg på vägen mot att vi kommer att få se en ökad mångfald av omsorgsverksamheter i Stockholms stad.

Men då gäller det också att vi är riggade på bästa möjliga sätt och kan skapa en miljö där det känns naturligt och lätt för de idéburna organisationerna att kunna delta. Stockholms stad är en fyrkantig och hierarkisk organisation. Vi ska nu samarbeta med organisationer som är mer runda och platta. På vissa håll kör man med lika lön – något som vi inte är så vana vid här i Stockholms stad, till exempel. Det vill till att vi klarar att göra dialogen fruktbar så att vi kan komma fram till konkreta verksamheter som är bra för stockholmarna, för de äldre och för andra som behöver hjälp i Stockholms stad.

Jag tror – och Miljöpartiet har lyft fram denna frågeställning – att vi behöver en policy för detta. Hur ska vi från stadens sida sett hantera denna viktiga möjlighet? Jag tycker att det är bra att man praktiskt taget från alla partier ställer upp på att vi ska ta detta steg. Jag tror att det kommer att vara ett riktigt steg.

Men som sagt: Det viktigaste är hur vi själva handhar denna möjlighet. Det kan hända att vi kommer att behöva utbildning, inte bara av stadens politiker, i hur man tänker, gör och arbetar inom de ideella organisationerna, i kooperativ och i sociala

företag. Jag tror att det krävs rätt mycket av oss alla för att det här ska bli ett bra projekt.

Jag tycker också att vi ska titta på de reservationer som finns i ärendet från flera organisationer. Vi ska ta till oss det och se på vilket sätt vi kan förena deras synpunkter och deras kritik med det steg som vi nu tar för ett samarbete med de ideella organisationerna.

Avslutningsvis yrkar jag bifall till Miljöpartiets förslag i kommunstyrelsen och för den fortsatta spännande processen i framtiden.

Anförande nr 134

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Stockholmscentern gick till val på att kommuners, landstings och frivilligsektorns insatser ska samordnas. Det gjorde vi därför att vi vet att ett samhälle har fler grundpelare än den offentliga verksamheten. Vi vet att vi, både som politiker och som en stor arbetsgivare och motor, alltså kommunen, är beroende av kunskap, erfarenheter och inte minst energi från driftiga människor utanför detta hus. Och visst har vi fått energi genom arbetet med att starta denna överenskommelse. Ungefär 100 frivilligorganisationer har deltagit i arbetet.

Ordförande! Överenskommelsen innehåller sex viktiga principer. Den första principen handlar om självständighet och oberoende. För Centerpartiet är detta en springande punkt. Vi ska inte styra frivilligorganisationernas arbete, och de ska inte styra oss. Därför ska överenskommelsen inte heller handla om frivilligorganisationerna som opinionsbildare. Snarare uppmuntrar och stärker överenskommelsen genom sin utformning frivilligorganisationernas roll som opinionsbildare.

Ordförande! Genom sekler har frivilligorganisationer arbetat för ett bättre Stockholm. Under kriget arbetade Stockholms stadsmission med att dela ut ved till behövande. Pro Patria drev ett barnbördshus i Stockholm redan på 1700-talet. På 1800-talet började nykterhetsrörelsens intensiva arbete. Exempelen är många. Genom överenskommelsen öppnas dörren för ännu fler.

Ordförande! Det krävs en by för att uppfostra ett barn. Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 135

K a r i n R å g s j ö (V): Stina! Du sade någonting som jag reagerade på. Det handlade om att organisationerna inte skulle få vara opinionsbildare. Tolkade jag dig rätt?

(**S t i n a B e n g t s s o n (C):** Nej.)

Då kan ni utveckla detta senare, för det är väl det organisationerna är till för. De ska vara som ett litet bloss och piska på oss andra. Det är oerhört viktigt.

Jag måste ställa en fråga till dig. Om man ska få i gång organisationerna i Stockholm – är det då inte dags att casha in lite pengar? Vi trodde på den här sidan att ni

moderater, centerpartister och resten av ert gäng när ni kom till makten skulle stödja organisationerna med lite mer medel. Det har ni inte gjort.

Anförande nr 136

S t i n a B e n g t s s o n (C): Karin Rågsjö har helt missuppfattat mig, som vanligt. I den första princip som jag nämnde står det – och jag läser innantill – att staden respekterar de idéburna organisationernas särställning som självständiga röster och samhällskritiker. Det är jätteviktigt. Om du inte förstår vad jag säger har du och jag ett stort problem, för uppenbarligen missförstår du mig rätt ofta – eller så låtsas du göra det.

Vad gäller pengar vill vi fördela så att fler och fler organisationer kan komma in, få göra sin röst hörd och få driva sina verksamheter. Jag förstår inte riktigt vad du är ute efter där heller.

Anförande nr 137

E w a S a m u e l s s o n (KD): Herr ordförande! Det finns en lång tradition av positiv samverkan med det civila samhället. Inte desto mindre har vi nu sett ett behov av en överenskommelse för att utveckla detta samarbete. Det civila samhället var en gång initiativtagare till välfärdsarbetet. I dag utgör det ett komplement till det som vi i kommuner och landsting gör. Den ideella sektorn kan möta behov som vi inte alltid kan tillgodose. Om det finns någonting som vi kristdemokrater i alla sammanhang försöker lyfta fram är det just värdet och vikten av det ideella samhället vid sidan av det som stat och kommun ska se till finns. Vi klarar oss inte, menar jag, och vi ska inte heller klara oss utan det civila samhället.

I den dialog som nu har genomförts har över 100 organisationer deltagit. Man har där genom arbetsgruppen kommit fram till ett förslag med en överenskommelse om principiella grunder för samverkan där man utifrån synen på jämbördiga parter nu har tagit fram det gedigna arbetet och förankrat det med övriga organisationer.

Jag skulle särskilt vilja lyfta fram den princip som handlar om långsiktighet. Om det är någonting som den civila sektorn lyfter fram är det just långsiktighet, inte minst när det gäller ekonomin. Det tror jag är en del som vi behöver arbeta vidare med när vi i dag ger många gånger årsvisa, och ibland projektvisa som räcker över lite längre tid, ekonomiska stöd. Det behöver vi arbeta vidare med.

Genom det kommunfullmäktigebeslut som vi ska fatta i dag går vi sedan vidare och inbjuder undertecknande av de olika organisationerna för att sedan komma fram till den konkreta handlingsplanen. Det är det som är det viktiga – att vi kommer fram till konkreta åtgärder som kan prickas av i arbetet framöver. När uppföljningskonferensen sedan kommer ska vi kunna gå vidare. Vi ska titta på det som behöver förändras, det som kan utvecklas och det som kan förbättras. Det gäller också sådant som vi säger att vi inte har lyckats med.

Socialnämnden och äldrenämnden har ansvaret för att redovisa samverkan i sin verksamhetsberättelse, men ute i stadsdelsnämnderna kan arbetet nu också gå vidare utifrån deras ansvarsområden. De kan arbeta utifrån denna överenskommelse med

hur de ska gå vidare i sina kontakter med de organisationer som de har närmast kontakt med.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 138

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande! De ideella krafterna gör ett stort jobb i Stockholm. De är också nyskapande – exempelvis Ersta Vändpunkten som var nyskapande på 90-talet när man började arbeta med barngrupper, barn till missbrukare och så vidare.

Men det är också uppenbart att de ideella krafterna i Stockholm har fått ta ett stort ansvar beroende på den socialpolitik ni har bedrivit under de senaste åren från 2006. Vi anser att man har stora möjligheter i de ideella krafterna delvis genom att de arbetar mycket kontaktskapande. Ett exempel är kvinnojourerna som har gjort ett fantastiskt jobb, inte bara i Stockholm utan i hela Sverige. Ett annat är Stadsmissionens arbete med hemlösa och med unga vuxna. Jag nämner Ersta Vändpunkten igen, för jag tycker att det är en skandal att de har samma summa i dag som för typ fem år sedan.

Men ideella organisationer ska inte ta över samhällets ansvar. Då står vi på ett sluttande plan, och det är lite grann så det känns nu ibland. De ideella organisationerna ska vara just den kritiska granskaren av exempelvis den socialpolitik som bedrivs i Stockholm, eller som snarare inte bedrivs i Stockholm. Vi har i vår budget lagt in 4,5 miljoner till de ideella organisationerna. Det är med förundran vi ser att ni i Alliansen inte lägger in mer pengar till ideell sektor. Vi trodde faktiskt att ni skulle göra det. Det är lite märkligt.

Det finns en kritisk röst i detta. Det är RSMH som har pekat på lite problem i en del skrivningar. Det gäller just det här med röstbärare, det vill säga att den ideella sektorn ska vara den kritiska massan. Då gäller det för politiker att stå ut med kritiska organisationer och inte bara med ja-sägande organisationer. Det är ganska viktigt, tycker vi, och det tycker också RSMH. Det handlar också om att kunna satsa på de lite mindre organisationerna och inte bara på de stora. De stora organisationerna i dag har blivit en del av Stockholms stads arbete. Exempelvis gör Stadsmissionen extremt mycket när det gäller hemlösa. Vi har lämnat över mycket av arbetet med hemlösa till dem, och det kan man fundera på.

Ideell sektor har i omgångar slagit i klockan och sagt att de inte fixar att göra det jobb som de gör med den pengapott de har. Man kanske ska titta lite grann också på möjligheten att lyfta in ideella organisationer i direktkontakter och direktkontraktera dem. Det är ganska trickigt, för det ska upphandlas. Då kanske Carema AB, Attendo eller vad det är tar över organisationernas arbete. Detta är någonting som jag tycker att man ska titta på så att även små organisationer har möjlighet att göra bra saker i Stockholm. Det ska inte bara vara de stora jätteaktörerna.

Med detta vill jag avsluta och yrka bifall till vår reservation.

Anförande nr 139

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Om man värnar de små aktörerna kanske man ska vara för LOV och andra valfrihetsreformer som möjliggör inte bara för kommunala jättar eller stora aktörer att driva sociala verksamheter. Ni säger att ni satsar 4 ½ miljon på verksamhetsstöd. Men sanningen är att det skiljer sig mycket i oppositionens samlade budgetförslag också när det gäller finansiering. Hur verkligheten blir med era förslag får vi väl se. Vi får se om det blir en sådan möjlighet.

Sanningen är att alliansregeringen har satsat mycket inte minst på kvinnojourer de senaste åren. Om man jämför med hur det var när Vänsterpartiet styrde talar vi om en ökning med 280 miljoner kronor totalt som går till kvinnojourer runt om i Sverige. Vi matchar resurser med våra ambitioner, till skillnad från hur det var när ni styrde.

Jag måste också säga angående Ersta Vändpunkten att vi tycker att det är en viktig verksamhet. Vi ger också stöd till den. Men om det inte sker en ökning av antalet barn kan man ifrågasätta att de ska ha mer medel, som Karin Rågsjö menar i debatten. Det viktigaste är att vi har tillfört ökade medel till våra föreningsstöd under åren. Det är inte sant att vi har skurit ned på det, utan vi fortsätter att satsa. Vi har också en långsiktighet i våra satsningar.

Anförande nr 140

K a r i n R å g s j ö (V): Anna! Moderaternas historieuppfattning är som vi alla vet skev. Vänsterpartiet har aldrig haft makten, men vi hoppas att det snart blir vår tur.

Du talar om LOV och så vidare, Anna. Vi tror fortfarande att det är de stora drakarna som kommer att kamma hem det också. När det handlar om barn till missbrukare måste man ha en pågående rekrytering i stadsdelarna. När vi tittar runt på vad som händer i de 14 stadsdelarna när det gäller barn till missbrukare, barn till psykiskt funktionshindrade och barn till dem som sitter i fängelse pågår det ingen rekrytering. Det handlar om att ni har fallerat i det förebyggande arbetet. Om man inte går ut och frågar barn och söker upp dem i skolan, förskolan eller wherever lär man inte få någon rekrytering till Ersta. Så ser det ut. Det är ungefär som om den här staden inte skulle ha några barn till missbrukare. Jag ställer mig tveksam till det.

Anförande nr 141

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag skulle först vilja läsa en mening ur RSMH:s remissvar. De skriver att de anser att underlaget till förslaget har vissa brister men att det kan vara en bra utgångspunkt att gå vidare från. De är alltså inte fullt så kritiska som Karin Rågsjö låter antyda.

Karin Rågsjö säger att ni har ”lämnat över” till Stockholms stadsmission. Jag undrar: Saknar Karin Rågsjö förtroende för Stadsmissionens arbete, erfarenhet och kunskap?

Anförande nr 142

K a r i n R å g s j ö (V): Jag kan börja med det sista. Jag har haft mycket kontakt med Stadsmissionen och har det fortfarande. Jag tycker att de gör ett fantastiskt jobb.

Men frågan är vad ni gör i Stockholms stads kommun. Frågan är vad man gör i Stockholm, i de 14 stadsdelarna. Det är det jag är intresserad av. Hur mycket ansvar lämnar man över till ideell sektor medan socialtjänsten i Stockholm står och stampar och kan göra mindre och mindre? Så ser verkligheten ut även i Centerpartiets Stockholm.

När det gäller de brister i förslaget som RSMH har påpekat är de oroliga för att de röstbärande, starka organisationerna eventuellt kan motas tillbaka till förmån för stora organisationer som cashar in uppdragen. Det får vi se. Det här är en utvärdering. Det är intressant att följa detta, och det är inte sista gången vi diskuterar detta och er socialpolitik – det tror jag inte.

Anförande nr 143

E w a S a m u e l s s o n (KD): Det finns länder i världen där man tar fullt ansvar för allt som sker inom stat och kommun. Jag är glad att vi i Sverige samverkar med den civila sektorn, inte minst när det gäller barn och ungdomar. Även om antalet barn just nu minskar på Ersta Vändpunkten betyder inte det att förebyggande arbete inte pågår. Det finns också andra som jobbar med de här barnen och möter deras behov av samtal och annat.

Det är intressant att det hela tiden ska misstänkliggöras. När man nu i stort sett är överens om överenskommelsen och det finns en positiv attityd från de flesta partier måste Vänsterpartiet ändå misstänkliggöra arbetet och vad det ska leda till. Det gäller inte minst detta att stora organisationer ska komma fram. LOV säkerställer ju att det blir en mångfald! Om det är någonting som de små organisationerna är tacksamma för är det just att vi inför LOV inom alltfler områden i Stockholms stad.

Anförande nr 144

K a r i n R å g s j ö (V): Vi följer detta därför att vi tycker att det är intressant. Vi tycker att det är ett intressant förslag, och vi har delvis sagt ja till det. Vi är i opposition. Vi ser riskerna. Det gör vi efter att ha följt ert arbete inom äldreomsorgen. Även om man genomför LOV är det lite småsvårt att förstå hur de små, små företagen ska kunna fixa konkurrensen med de större. Jag är lätt skeptisk till det, men vi får följa det.

När det gäller socialt arbete är det tyvärr så, Ewa, att det kom en rapport i lördags från Rinkeby – och vi kommer att kunna se samma rapporter från Skärholmen, Vantör och från hela ytterstaden – som visar att den kommunala socialtjänsten blöder. Det räcker inte att man har sjysta organisationer som gör ett bra jobb om inte staden gör ett eget bra jobb.

Anförande nr 145

Borgarrådet M o g e r t (S): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara helt kort från vår sida markera att vi står bakom överenskommelsen med de idéburna organisationerna på det sociala området. Man kan naturligtvis invända, som V och MP, och säga att vi hade kunnat fylla överenskommelsen med mer. MP tog upp social ekonomi, och V och RSMH tog upp vikten av den idéburna sektorn som röstbärare. Jag har full respekt för det.

Men oavsett detta tror jag att det är viktigt att vi gör denna överenskommelse som ett första steg. Den har ett värde i sig. Jag vill nog mena att en av de viktigaste punkterna, enkelt uttryckt, är dialogen – dialogen mellan offentlig sektor och de idéburna organisationerna. Jag tror att det är en dialog där vi har allt att vinna på att lyssna på varandra, lära av varandra och undvika missförstånd. Vi ska exempelvis undvika att staden lägger sig i de idéburna organisationernas arbete på områden där man inte ska lägga sig i, som i fallet med de hemlösa EU-medborgarna där staden försökte styra de idéburnas inriktning. Med denna överenskommelse kan vi nu se att detta strider mot principen om självständighet och oberoende, som togs upp här tidigare. Vi kan styra bort från och undvika denna typ av klavertramp genom att ha en bra dialog.

Till slut vill jag bara säga några korta ord om principen om långsiktighet, som både Karin Rågsjö och Ewa Samuelsson tog upp. Jag tycker att detta är, och att vi ska välja att se det som, ett åtagande från stadens sida. Vi ska se det som ett uppdrag även om det bara är formulerat som en princip. Vi vet alla att det som ni har sagt stämmer. För många av de idéburna organisationerna är bristen på förutsägbarhet och långsiktighet i relationen till staden ett problem. Jag menar att vi ska se denna överenskommelse som ett förpliktigande för oss att hitta en lösning exempelvis på den ekonomiska stödformen och hitta en form som medger bättre framförhållning, större långsiktighet och ökad förutsägbarhet. Där är i alla fall jag för min del beredd att bidra konstruktivt till ett sådant här arbete.

Jag är glad att vi kan göra denna överenskommelse och att vi ser den som ett första steg – ett dokument som vi sedan kan utveckla och stärka.

Bifall – faktiskt – till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 146

H a n n a B r o b e r g (M): Fullmäktige och ordförande! Jag ska först säga att jag har jobbat med att bygga upp det nationella kansliet för överenskommelsen och uppföljningen av det partsarbete som finns för hela landet. Men jag slutar detta jobb på fredag, så jag tycker inte att det är jävigt av mig att lägga mig i diskussionen eftersom detta är en process som har tagits fram helt och hållet i Stockholm mellan organisationerna och de ansvariga nämnderna. Det är ett jättespännande dokument, och jag tänkte sätta det lite grann i ett sammanhang.

Internationellt sett är det unikt att Sverige och Stockholm, Göteborg, Örebro, Botkyrka och många andra kommuner har gjort denna resa. Region Skåne har också gjort den. Det unika är att man gör detta i en jämbördig dialog med de 16 organisationerna. I många andra länder och i kommuner tidigare i Sverige har man haft ett slags policy som är politiskt beslutad ensidigt från politikerna och tjänstemännen. Men här har också organisationerna varit med i en dialog.

Jag tycker att det är viktigt att Stockholm lyfter fram detta. Det är självklart i nästan alla kommuner att man har en näringslivsstrategi och att vi samverkar nära och förbättrar villkoren för jobb och tillväxt. Men det är sällan man lyfter fram de idéburna organisationerna. Det finns många anställda i organisationerna om vi räknar alla, både de nationella och de lokala organisationerna i Stockholm. Om vi tittar på

hur många frivilligt arbetade timmar som görs i den här staden ser vi att ungefär hälften av befolkningen varje månad ger ungefär 16 timmar av ideellt engagemang. Det blir 39 000 heltidstjänster i den här staden av ideellt arbete. Det är ganska mycket. Det krävs stöd och förutsättningar.

Jag tycker att det har kommit fram mycket som är bra i diskussionen. Dokumentet har också kommit långt. Det finns åtaganden. Jag tror att det var Ann-Katrin som var inne på att det är viktigt att detta blir konkret och att det blir verkstad. Man kan lyfta fram många av de saker som handlar om hur en långsiktig finansiering ser ut och hur vi hanterar särskilda hänsyn eller formuleringar vid upphandlingar så att vi får ta till vara den kompetens som finns hos de idéburna organisationer som kan och vill leverera tjänster. Man ska diskutera hur man representerar vid olika remissammanhang eller grupper på sådant sätt att små och stora organisationer kommer fram. Det finns ett jättearbete att göra när man väl har lagt grunden i ett sådant här dokument.

Roger pekade tydligt på varför också Socialdemokraterna står bakom detta. Det är viktigt, tycker jag. En bred politisk förankring är en av de framgångsfaktorer som man ser nationellt och som man ser i andra lokala och regionala överenskommelser. I riksdagen står alla politiska partier som var med och beslutade bakom detta.

Det handlar om att lyfta fram värden, utgångspunkter, perspektiv, kompetens, röst och möjligheter att påverka och samverka. Det handlar om att skapa tillit och nära samarbete och att sprida kunskap om arbetet. Det är viktigt, och detta lägger vi grunden för.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 147

M a r t i n M i c h e l (MP): Jag vill bara ställa en fråga till dig. Det finns sociala företag som arbetar med att lotsa ut och coacha fas 3-personer ut i arbetslivet igen. Hur ser du på deras metoder och på hur de har lyckats?

Anförande nr 148

H a n n a B r o b e r g (M): Det är kanske inte så jätteintressant vad jag ser, men man kan ju titta på forskning och utvärderingar som visar att de har väldigt stor framgång i sitt arbete därför att man har förtroende, metodik och konkreta uppgifter i sitt arbete med organisationer som gör de här insatserna. Många gånger lyckas man bättre än en del av de andra platser som man har upphandlat stöd och tjänster hos.

Därför tycker jag att man i den här överenskommelsen bör titta på och kartlägga hur relationerna till organisationerna ser ut, vilka uppgifter de vill och kan jobba med och vad som krävs för att vi ska samarbeta bättre och till exempel, om man nu ska jobba med fas 3 eller andra sådana här sociala företag, hur en sådan strategi skulle se ut. Det kan ligga inom ramen för den fortsatta samverkan.

*§ 19 Kulturvision 2030
Förslag från kulturnämnden (utl. 2012:91)*

Anförande nr 149

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Här har vi alltså en kulturvision för Stockholms stad som anknyter till den vision 2030 som vi också har för Stockholms stad och som talar om hur staden ska utvecklas. Vad som har hänt under de senaste åren som jag kan överblicka inom kulturlivet i Stockholm och kulturpolitiken är att kulturpolitiken och kulturen har tagit ett kliv ur sina små smala ramar där man var förut till något mycket bredare som är giltigt på många områden. Vi ser i dag hur många olika nämnder tar hänsyn till kulturfrågor när man planerar nya områden, när man gör nya verksamheter och när stadsdelar funderar över vad man ska göra för barnen.

Kulturen har blivit något som man räknar med, inte bara inom kulturpolitiken i Stockholm utan också inom många andra områden, och det är för mig som kulturborgarråd väldigt glädjande.

Det finns av den anledningen skäl att försöka formulera en vision för hur det här arbetet ser ut och hur det ska se ut i framtiden, och därför är jag väldigt glad över att vi har fått fram den här kulturvisionen. Vi i kulturnämnden har jobbat med den länge, och många har varit inblandade. Vi har lagt upp det så att alla stockholmare har inbjudits att ha synpunkter; det gjorde vi på affischtavlor. Vi hade öppna konferenser. Vi lät kulturlivet vara med i många olika seminarier som allihop var öppna för alla, och det här är det dokument man har kommit fram till.

Det som är bra med detta dokument är dels vad som står i det, men också den uppmaning som det här ärendet innebär att nu ska det vidare till alla nämnder för att konkretiseras och bli tydligt när det gäller genomförandet.

Jag vill dock gärna nämna några punkter i dokumentet som är väldigt viktiga. Det handlar om att här säger vi att det är stadslivet som är bra. Det är bra att vi är många. Det är bra att vi lever nära inpå varandra, och det skapar möjligheter för oss alla att vara väldigt olika. Jag som liberal tycker att man ska få vara lite som man vill och tycker väldigt illa om att buntas ihop med en massa andra människor som jag kanske bara har könet, tycken och smak eller något annat gemensamt med. Jag tycker att man ska få vara som man är, och det får man i det här programmet. Det säger vi väldigt tydligt: Folk är individer med olika smak, olika preferenser och olika drömmar, och det ska man kunna förverkliga i kulturlivet.

Vidare säger vi att det här är ett program inte bara för det som är kulturpolitik eller de kulturarbetare som har medel från det offentliga, utan det här är någonting för den breda kulturen i Stockholm, inte bara den del av Stockholms kulturliv som har en offentlig peng i ryggen, utan alla som jobbar inom det här området är en del av kulturlivet och alltså föremål för stadens omsorg, omtanke och ibland åtgärder för att underlätta för dem att verka.

Visionen pratar också om att vi ska ha många mötesplatser över hela staden. Barn och unga ska lyftas fram, och alla som är aktiva i den här sektorn ska kunna få stöd och hjälp om man vill göra ett eget företag, om man vill tjäna pengar, om man vill få förutsättningar att överleva professionellt inom kulturområdet.

Det här är alltså en vision. Det gör att det finns en del kvar att göra, men jag är väldigt stolt över den inriktning vi har lagt fram i den här visionen. Den sätter ribban väldigt högt för Stockholm som den kreativa huvudstaden i Skandinavien med allt vad det innebär. Det är väldigt höga ambitioner, och jag tror att vi kommer att uppnå dem. Detta är startskottet för ett stort arbete ute i många av våra nämnder kring dessa frågor.

Anförande nr 150

E w a L a r s s o n (MP): Jag kommer senare att tala om hur bra jag tycker att den här kulturvisionen är, men det är alltid lättare att prata om man kan få en definition av vad borgarrådet menar med kultur.

Alla får vara med, sägs det, och vi ska bejaka mångfalden. Det är en plats för alla. Sedan säger man på s. 3, under ”Rustad för det globala kultursamhället”, att alla ska få plats både framför och på scenen. Men kultur är ju så mycket mer. Det är litteratur, film, konst, musik, formgivning, arkitektur, you name it – hur definierar egentligen borgarrådet själva den kultur som vi här i fullmäktige ger ekonomiskt stöd till?

Anförande nr 151

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det gör vi naturligtvis både i verksamhetsplaner och i budget, men hela poängen med det här utlåtandet är att *inte* prata om konstform efter konstform. Vi pratar inte om kvinnor och män. Vi pratar inte om vilken sexuell böjelse man har eller inte har. Vi pratar i stället om alla. Vi pratar om hela kulturlivet. Den är oerhört omfattande, och det är liksom det som är hela poängen.

Anförande nr 152

A n n M a r i E n g e l (V): Jag tror att Madeleine Sjöstedt och jag är helt överens om att ett rikt kulturliv är alldeles nödvändigt för att fler människor ska känna sig hemma i staden. Vi vill att kulturen ska växa och omfatta alla områden.

Men vi är ju inte så överens om hur det ska gå till. Majoriteten är väldigt flitig när det gäller att skriva visioner men rätt mycket sämre, tycker vi, på att avläsa verkligheten. Det är inte fel att ha en vision, men den här visionen har en ganska sorglig historia. Arbetet med den har hållit på i flera år, och den presenterades först med en strategisk del. Den tog man sedan bort eftersom den faktiskt förpliktade alla i staden till att göra någonting.

I stället har vi nu ett väldigt tunt dokument. Man får väl säga att det bidde en tumme. Det är knappt fem sidor, och där staplar man plattityder om en väldigt idyllisk framtid. Vad sägs till exempel om det här som framtidsvision: ”Stockholm styrs av tanken att staden inte är en produkt som lever av egen kraft utan ett resultat av dess människor och de liv medborgarna lever.” Är det någon som har trott att staden är en produkt?

Det här dokumentet bygger på majoritetens politiska dokument, Vision 2030, och det är det första problemet. Det är ju ganska övermaga att tro att majoriteten ska fortsätta styra fram till 2030, och därför kan man kanske inte bygga en framtidsvision på det.

Vi vill återremittera det här ärendet, för ska man ha ett dokument ska det vara befriat från den här politiska inriktningen. Vi saknar ett antal ganska viktiga perspektiv, till exempel barnens rättigheter. Det är väldigt tunt. Det slås inte fast. Vi saknar jämställdhetsperspektiv. Vi saknar ett medborgarperspektiv. Vi saknar en strategi för integration. Vi saknar konstnärerna som är de som ska skapa den här kulturen. De omnämns som entreprenörer, men de har en väldigt liten plats. Vi saknar förstås ett klassperspektiv, och det saknas helt någonting om alla de utmaningar som det innebär att det i dag finns en sådan stor obalans mellan innerstad och ytterstad när det gäller tillgång till kultur.

Det här har gått ut på remiss, och många remissinstanser har väldigt bra och konkreta förslag. Frågan engagerar. Men de finns inte med i förslaget.

Sedan blev jag väldigt orolig när jag läste koncernledningens remissvar. De vill nämligen ta bort enprocentsregeln, det vill säga att 1 procent av byggkostnaderna ska gå till konstnärlig utsmyckning. Det är ett av få konkreta förslag som staden kommer med, och det är väldigt oroväckande. Hoppas inte att det blir en del av den kommande visionen!

Förslagen från stadsdelarna finns inte alls med, så egentligen är det här ett icke-dokument som inte förpliktigar till någonting. Om man ska ha en vision vill vi att den ska återremitteras för att få lite mer innehåll, och därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 153

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag vill börja med att yrka bifall till Miljöpartiets reservation som innebär en återremiss av det här. Precis som borgarrådet anförde i början finns det helt klart vissa ambitioner i dokumentet, men det har blivit väldigt urvattnat, och precis som Ann Mari sade fanns det tidigare en strategisk del där vi bland annat hanterade det här med hur kulturmiljön ska bevaras i den växande staden och så vidare. Det är borta nu. Mycket av det som var bra har försvunnit, och en hel del som är ganska dåligt har smugit sig in, bland annat den här alliansstämpeln som dokumentet har med den borgerliga majoritetens politiska vision och språkbruk. Jag vet inte riktigt vad ni tänker er. Ska vi godkänna den typen av alliansstämplade dokument? Det kan ni väl inte tänka er egentligen? Det kan tyckas lite långsökt.

Men förutom detta finns det en hel del saker som faktiskt måste arbetas in i ett sådant här dokument för att det ska få något slags existensberättigande. Det viktigaste av allt är barnens rätt, barnkonventionen. I ett sådant här dokument vill vi absolut ha en direkt hänvisning till barnkonventionen och artikel 31 som handlar om barnens rätt till lek, fritid och kultur. Jämställdhetsperspektivet är inte alls med. Segregationen, detta stora problem inte bara för Stockholm utan för nästan alla stora städer, bortser man mer eller mindre från i dokumentet. Hur ska kulturpolitiken användas för att förbättra situationen? Det hade jag velat ha mycket tydligare skrivningar om. Vi har

andra lika rättsperspektiv, till exempel hbt-frågor. Madeleine tycker inte att det ska vara med; jag tycker att sådant ska vara med.

Den växande staden ställer många frågor till kulturpolitiken. Dokumentet har en ambition att svara på dem, men det gör inte det eftersom det är så urvattnat och flummigt. Vi har bland annat kulturarbetarnas villkor: Vad kan vi göra genom kulturpolitiken för att främja den kreativa sektorn som kanske är den allra viktigaste sektorn för en hållbar tillväxt och så vidare? Det handlar även om kulturentreprenörer, och var är kulturmiljön i dokumentet?

Det här är sammanfattningsvis ett sorgligt fattigt dokument som tyvärr speglar allianspartiernas kulturpolitik med nedskärningar, åtstramningar och bortprioriteringar på kulturområdet och där bonussystemet egentligen har blivit det enda förslaget för ett växande kulturliv. Vi i Miljöpartiet tror inte på bonussystem. Vi tror inte på den typen av piskor och morötter. Vi tror på kraftiga satsningar på kulturens infrastruktur – det är så vi får kulturen att växa!

Anförande nr 154

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kulturpolitikens Bill och Bull, det är Vänsterpartiet och Miljöpartiet som till och med har samplat sina reservationer i det här ärendet. Det är intressant att se att ni är så otroligt lika hela tiden.

Det här är intressant. Kulturvision 2030 anses vara ett genompolitiserat dokument. Hur kom det sig att ni röstade för det då? Det är det dokumentet som styr Stockholms stad. Ni var för det. Det antogs i politisk enighet. Det är det vi utgår ifrån. Jag trodde att vi var ense om att vi skulle hålla oss till det vi gemensamt hade bestämt, och därifrån utgår detta dokument.

Det är naturligtvis väldigt svårt att förstå skillnaden mellan vision och strategi. Det är nästan oöverstigligt. Jag förstår det. Men om jag ska förklara så är vision när man sätter upp ett mål, och sedan är strategierna hur man når dit. Det är det vi ska försöka göra. Jag vidhåller att med ordet ”alla” menar jag alla. Jag vill inte definiera människor efter var de kommer ifrån, vad de heter, vad de gör, vad de har för hudfärg, vem de ligger med – inte någonting över huvud taget.

Det här är ett dokument för alla, och vi ska i kulturnämnden göra en strategi utifrån detta.

Anförande nr 155

M a t s B e r g l u n d (MP): Du pratar om ”alla”, och det står fint här att kulturen ska nå ”alla” utan hänsyn till ekonomiska förutsättningar till exempel. Men det är ju inte den politiken ni driver. Ni har höjt avgifterna i kulturskolan, vilket har gjort att väldigt många barn har tvingats sluta. Statistiken visade väldigt tydligt vad som hände mellan 2007 och 2008.

Om Bill och Bull skulle vara Miljöpartiet och Vänsterpartiet kan det väl lika gärna, eller snarare, vara Moderaterna och Folkpartiet. När det gäller er höga svansföring, Madeleine, i Folkpartiet gällande entréavgifter till museer till exempel har ni fått vika

er för Moderaterna – antar jag. Eller är det så att Folkpartiet har bytt åsikt i den frågan? Ni går ju helt i Moderaternas ledband, likaväl, och deras väldigt kulturfientliga attityd med att dra ned kulturbudgeten ytterligare. Vi får se hur det blir i nästa budget.

Anförande nr 156

M o n i k a L i n d h (S): Ordförande, ledamöter! Den här visionen är väl vällovlig. Ambitionerna talar. Det är en vision. Den är placerad i år 2030, alltså 18 år framåt. Man har haft fem år på sig att få fram de här fem sidorna. Det är inget måldokument, och det är inget strategidokument, och just så luftig som en vision är.

Just det tar remissinstanserna upp på tre viktiga sätt som jag snabbt ska rekapitulera. Remissinstanserna, och de är väldigt många, säger att det saknas viktiga perspektiv för att staga upp visionen så att den får något slags riktning och inte bara fladdrar omkring. De perspektiv som saknas, menar man, är barnperspektiv, ett tillgänglighetsperspektiv som också innefattar tillgången till kultur, ett jämställdhetsperspektiv och också jämställdhet över staden, mellan innerstad och ytterstad men också jämställdhet mellan människor och ett integrationsperspektiv, vilket saknas helt.

Man menar också att den här visionen är väldigt otydlig. Stadsledningskontoret är väldigt tydliga när de skriver att de strategier och mål som sedan förhoppningsvis ska arbetas fram måste vara sådana att de kan placeras in i stadens målstruktur. Så otydlig är den här visionen.

Många tar också upp kopplingen till stadens övriga nämnder. Ibland erbjuder remissinstanserna samarbete på kulturområdet, och det är trevligt att de gör det, men det indikerar också någonstans att samarbetet inte har varit så bra. Ibland är det som ett önskemål om samverkan, särskilt från stadsdelsnämnderna som har varit väldigt tydliga i diskussionerna med att man vill ha samverkan med kulturnämnden. Detta visar också på en brist.

Dessa perspektiv och det som remissinstanserna tar upp nämner inte borgarrådet alls i "Mina synpunkter." Där säger hon att det är kul att de har fått tycka. Men det viktiga är ju vad man säger och hur det som sägs tas till vara, för det är också det som kommer att vara den viktiga delen i nästa arbete med det här dokumentet.

Vi har ingen reservation. Dock har vi ett särskilt uttalande, och det är just för att det här är mycket snack och lite verkstad och för att det i dag är nästan omöjligt att bedöma vilket värde den här visionen har. Det kan vi möjligen bedöma när vi närmar oss en budgetprocess. Till dess nöjer vi oss med ett särskilt uttalande.

Anförande nr 157

E w a L a r s s o n (MP): Madeleine, jag vill säga att Miljöpartiet instämmer i den grundläggande tesen att kulturen ska ses som en viktig sammanhållande kraft i samhället, men vi delar också flera remissinstansers åsikter om att den stora frågan är vad kultur får kosta. Vår bedömning är att när man höjer avgifterna till kulturskolan så verkar det segregering, och vi står fast vid den uppfattningen. Vår syftelse blir då att det tycks långt till visionen att ge kultur till alla. Jag har fortfarande inte riktigt

förstått vad Madeleine menar med kultur till alla, och det är också en fråga från remissinstanserna. Därför vore roligt om borgarrådet lyssnade när jag pratade.

Vi ser också att de kulturella tillväxtmedlen minskar. Först var det 40 miljoner. Det har minskat, och allt har inte blivit genomfört. Jag tyckte ändå att det var något som borgarrådet hade rätt att vara stolt över när vi började prata om kulturella tillväxtmedel, men det är kanske någonting som kan utvecklas senare. Vi skulle gärna vilja börja definiera vad som kulturellt bör växa till i Skarpnäck. Vi ställer gärna upp på det och för den diskussionen i stadsdelsnämnden.

När det gäller texten om föreningslivets avveckling till nätverk bör väl det rimligen vara något som föreningslivet själva beslutar om, och vad statsmakten och stadshuset bör göra är väl då att omforma sitt bidragssystem eftersom det är konstruerat för att segregera ungdomar från äldre och mäta antalet individer som kommer på varje möte. Det kan man inte göra i nätverk, så börja med att ändra i bidragssystemen för att visa vad ni vill, och gör det i samarbete med föreningslivet! Kommunens roll är ju att se till att föreningslivet arbetar demokratiskt och att medlen fördelas jämställt, och då måste jämställdhet finnas med, även om borgarrådet tycker att alla har rätt att vara som de är.

Vi vill också påminna om att den kulturellt närvarande historien i stadens offentliga rum är tämligen enkönad och att bilden, den rumsliga miljön, påverkar individerna. Därför bör vi, möjligen, satsa tio år på att kvinnor gestaltar kvinnor i staden både som skapare av kultur och som kulturellt-historiskt närvarande för att ge lite mer balans, eftersom Miljöpartiet gillar jämställdhet och gärna vill jobba aktivt för det.

Slutligen: En stad i världsklass ger fler arenor för världsmusik, tycker vi, vilket Stallet gör i dag. Då är det viktigt att staden fortsätter ge Stallet ekonomiska förutsättningar och öppnar för fler världskulturscener.

Anförande nr 158

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag gladdede mig särskilt åt vad Ewa sade om kulturella tillväxtmedel. Det är roligt att du tycker det. När jag blev kulturborgarråd inrättades någonting som hette Växtpengarna. 10 miljoner varje år går till ett kulturliv som ska söka sig utåt för att få in ökade resurser. 60 miljoner nya pengar har gått till de här åtgärderna sedan jag tillträdde. Miljöpartiet har varje år röstat nej. Hur kan det vara så?

Anförande nr 159

E w a L a r s s o n (MP): Därför att vi tycker att kultur växer underifrån, och som jag sade, vi i Skarpnäck talar gärna om vad vi vill ska växa till kulturellt. Vi gillar kulturell tillväxt, men vi gillar också demokrati.

När jag ändå har ordet vill jag återigen tala om jämställdhet. I dag har vi fått en bok om Stockholm historiskt, från början. På första sidan kan vi se nio män, fyra kvinnor och tre hem. Vi bör tänka på jämställdhet i alla led, och helst ska vi skriva om jämställdhet också i vårt kulturdokument så att vi håller uppmärksamheten på hur det

ser ut. Vi kan inte fortsätta reproducera den patriarkala struktur vi lever i i dag och har gjort de senaste tusen åren!

Anförande nr 160

A r i a n e B u c q u e t P o u s e t t e (M): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte prata lite om Kulturvision 2030 som vi har kommit fram till. Det jag vill börja med att säga är att i den mångsidiga, upplevelserika, innovativa och växande staden spelar kulturen en stor roll. Kulturvisionens avsikt är att skapa en stad med kultur i världsklass med lokal, nationell och internationell kultur som är präglad av utveckling och tillväxt.

Stockholm har alla möjligheter att bli och uppfattas som den kreativa huvudstaden i Skandinavien. Jag har gjort det förut, men jag skulle än en gång vilja lyfta fram Richard Florida som har forskat kring ekonomisk utveckling i städer. Hans forskning har utmynnat i teorin om att storstadsområden med hög koncentration av högteknologi, konstnärligt verksamma personer, ett stort inslag av homosexuella och en grupp som han beskriver som *the high bohemians* står i samband med en hög nivå av ekonomisk utveckling.

Florida menar alltså att den kreativa kraften alstrar en öppen och dynamisk miljö som i sin tur drar till sig fler kreativa personer liksom affärsverksamhet och kapital. Han menar att en stad bättre nyskapar sig genom att vara tilldragande för talanger av hög kvalitet än genom att ensidigt fokusera på varje infrastrukturprojekt.

Florida förespråkar alltså ett öppet samhälle som han baserar på de tre t:na: teknologi, talang och tolerans, och det är så jag ser på Stockholm. Det är människorna i Stockholm, deras kompetens, deras kreativitet och nyfikenhet på omvärlden som bygger den innovativa staden. Det är institutioner som har ett folkbildande uppdrag, erbjuder en arena för oväntade möten och för många olika intressen och kulturyttringar.

Kulturvision 2030 anger en tydlig vision av ett Stockholm där kultur, skapande och bildning står i centrum för medborgarnas och näringslivets utveckling. Med dessa ord vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 161

A n n M a r i E n g e l (V): Ariane, du kanske ska läsa Florida lite grundligare. Det finns en del saker som Stockholm tyvärr inte riktigt lever upp till i det här. Vi har inte tolerans på alla områden. Tvärtom har vi nolltolerans på vissa konstnärliga områden. För att Stockholm ska bli en riktigt kreativ, intressant och spännande huvudstad tror jag att det måste finnas en massa miljöer som är tillgängliga. Om vi tar Berlin som exempel, vad har hänt där? Jo, där bestämde borgmästaren att nu upplåter vi en massa billiga lediga lokaler till konstnärer. Där finns festivaler, ateljéer, gallerier och småteatrar som inte behöver betala höga hyror. Det finns stora offentliga platser. Det finns möjlighet till graffitimålning – allting sådant som skapar en kreativitet.

Ariane motiverar med att kreativitet och tillväxt är bra för ekonomins tillväxt, men det är väldigt viktigt på vilket sätt man gör detta. Man måste liksom ha en stad som är öppen och som inte blir mer och mer privatiserad. Tyvärr är det inte åt det hållet Stockholm går just nu. Tänk därför på relationen mellan tolerans och nolltolerans! Kanske Stockholm har en del att lära.

Anförande nr 162

A r i a n e B u c q u e t P o u s e t t e (M): Vad menar Ann Mari med att vi har en nolltolerans i den här staden?

Anförande nr 163

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Vi har haft en stad som har erbjudit olika ateljéer av olika slag till konstnärer och som dessa konstnärer sedan har hållit kvar. De lokalerna har därmed inte blivit tillgängliga för yngre konstnärer som har velat komma in på banan, utan man har hållit fast vid de här billiga lokalerna som man har fått en gång i tiden. Jag vet inte om det har utvecklat vårt kulturliv här i Stockholm.

Som jag ser det är ett rikt kulturliv en förutsättning för ett fungerande samhällsliv. Kultur är också hälsa för oss alla men inte minst för personer som kanske mår fysiskt eller psykiskt dåligt. I dag ska vi diskutera den övergripande strategin, Stockholms stads långsiktiga intressen och ambitioner inom kulturområdet. Remissomgången har visat på ett stort engagemang bland nämnderna genom inspel på olika områden som kan komma att involveras i kommande måldokument. Man lyfter till exempel fram att integration bör bidra till kulturvisionen. Man pratar om digital information, om mötesplatser, tillgänglighet, tekniska hjälpmedel och lättillgängliga sätt att tillhandha information och service. Socialnämnden nämner hur man ska kunna få fler stockholmare att delta i kulturlivet och så vidare. Det finns mängder som på sikt kommer att kunna involveras när man ska gå ned på den målnivå som ska skrivas framöver i olika verksamhetsplaner.

Det som nu diskuteras är dock en övergripande vision som talar om åt vilket håll vi vill se att kulturlivet utvecklas. Med de orden vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 164

A n n M a r i E n g e l (V): Jag tycker att Ewa Samuelsson började sitt anförande med ett oerhört oförskämt påhopp på stadens bildkonstnärer. Hon sade att stadens konstnärer har fått billiga ateljéer som de har hållit fast vid och inte släppt till andra. Har Ewa Samuelsson en aning om hur stadens ateljéstödssystem är utformat? Man söker bidrag, och det är väldigt svårt att få. Det är en ganska liten procent av alla som söker som får ett litet bidrag till att betala sin ateljé. Bildkonstnärer är den grupp som har sämst inkomster av alla konstnärer, nästan av alla svenskar över huvud taget, och det är väldigt behovsprövat. Man måste ha ett stort antal utställningar och vara väldigt aktiv för att få behålla en sådan ateljé. Varför står Ewa här och påstår att de har lagt beslag på billiga ateljéer som ingen annan har fått? Jag tycker att det är ganska oförskämt.

Anförande nr 165

E w a S a m u e l s s o n (KD): Jag berättade hur det har sett ut. Jag är väldigt glad att det har skett en utveckling inom kulturområdet under den tid som Alliansen har haft ansvaret i Stockholms stad. Det var precis så det såg ut tidigare: Den som lyckades komma in och få en ateljé blev kvar. Det var också så att trots att författare och andra kanske haft enorma framgångar fortsatte bidragen att strömma till för att de en gång hade blivit tilldelade detta.

Så ser det inte ut längre, och jag är glad att den förändringen har skett.

Anförande nr 166

A n n M a r i E n g e l (V): Jag måste börja med några korrigeringar. Madeleine, jag måste korrigera dig. Vi tog inte den här visionen 2030 i enighet. Vänsterpartiet hade en alldeles egen vision för staden, för vi har en alldeles egen politik. Den ser annorlunda ut än er politik, och det är vi jätteglada för.

Vi har också en helt annan kulturpolitik. I den är vi ibland överens med MP, ibland är vi överens med S. Vi ser inget större problem med det. Madeleine borde väl ha lite större problem med att sitta i högerburen tillsammans med Moderaterna och nedskärningspartiet Centern och Kristdemokraterna som ofta uttrycker ett kulturförakt.

Ewa sade till exempel nu senast att författare fortsätter att kvittera ut pengar trots stora framgångar. Men det är inte alls så det här författarstödet är uppbyggt, utan det dras av om man har en inkomst. Många av de få konstnärer här i landet som har statlig författarlön får aldrig ut den, för så fort de får en inkomst dras den av. Det är som en liten garantipension, kan man säga, som man får efter ett långt liv som författare om man inte skulle komma upp i inkomster som man kan leva på. Det är inte alls så att man bara får kvittera ut den. Ewa Samuelsson uttrycker ofta ett sådant förakt för skapande människor som jag tycker är helt oförenligt med att ha en kulturvision för den här staden.

Jag förstår inte heller Madeleine Sjöstedts ingång att det viktigaste är att alla ska få vara som de är och därför ska det inte finnas någonting i den här kulturvisionen om segregation eller jämställdhet eller satsning på barn. Det har väl inte med det att göra? Visionen handlar väl om vilken kulturpolitik som vi vill driva, och det har vi olika syn på. Madeleine tror till exempel att den viktigaste satsningen som ni har gjort är de här tillväxtpengarna som har resulterat i ett bonussystem som inte har lett till någon ökad tillväxt. Det har vi ju fått utrett och garanterat. Det har inte lett till större självfinansiering, utan det har lett till ett ganska onödigt litet belöningssystem till dem som redan har lyckats få in mycket pengar. Vi har också den här fonden som vi är ganska oense om, så någon större tillväxt har det inte lett till.

Det finns väldigt många saker i kulturpolitiken som vi inte är överens om. Det vet vi. Den här visionen skulle dock ha långsiktiga mål som man möjligen skulle kunna tänka sig vara överens om – om det inte vore så att dessa mål byggde på er politik och på er vision om ett Stockholm 2030 där ni helt har bortsett från den verklighet som finns i den här staden som handlar om ojämlika villkor mellan olika människor,

mellan innerstad och ytterstad, som handlar om en växande segregation, som handlar om ekonomiska hinder för att ta del av kulturen.

Ingenting av det finns med i er vision, och därför kan vi omöjligen ställa oss bakom en sådan vision. Vi hoppas att ni inte får någon som helst möjlighet att förverkliga det här till 2030!

Anförande nr 167

A r b a K o k a l a r i (M): Ann Mari Engel, du är så arg över att den här visionen bara innehåller fem sidor. Men då ska jag tala om för dig att det är ganska många sidor för att vara en vision för hur vi ser Stockholms kulturliv om några år och långsiktigt och så vidare. I en del verksamheter är sådana visioner några rader eller bara en sida. Jag tycker att visionen är väldigt bra.

Ann Mari klagar också över att olika perspektiv saknas. Men om du läser noga, Ann Mari, lovar jag att du kommer att hitta de här perspektiven. Barnperspektivet finns med genom att vi vill att alla barn ska ha tillgång till kultur, oavsett var de bor, var de kommer ifrån och vilka föräldrar de har. Likaså när det gäller jämställdhet: Det ska vara öppet för alla, både kvinnor och män och alla andra grupperingar som ni gillar att sätta in människor i.

Ni ägnar åt petitesseer, omformuleringar och formalia. Så ser jag er kritik, för innehållet är detsamma. Vi håller med varandra, så varför kan ni inte bara erkänna det?

Anförande nr 168

A n n M a r i E n g e l (V): Tack för den intressanta repliken, men jag tror faktiskt inte att vi håller med varandra. Evenemangsstrategin som kommer strax är i alla fall 19 sidor. Jag kan inte tycka att fem sidor är så oerhört märkvärdigt när det gäller en vision för hela stadens kulturpolitik.

Det handlar dock inte om antalet sidor, utan det handlar om vad som står på dem och det är ingenting annat än floskler. Arba säger att vi ägnar oss åt petitesseer som barn och jämställdhet och så vidare. Men det som står där är ju inte bindande ett enda dugg. Det står att alla barn bör ha och det står att alla ska ha lika. Det står inte att man ska driva några frågor om jämställdhet, att man ska driva barnkonventionen, att man ska titta på segregationen – alla de frågor som är strategiskt viktiga – utan det är allmänt luddiga, flummiga formuleringar.

Tyvärr, där stannar inte vår kulturpolitik. Den sträcker sig betydligt längre än så.

Anförande nr 169

M o n i k a L i n d h (S): Ordförande, ledamöter! Jag är en vän av ordning och reda även på kulturområdet, och från en vision till verklighet är det ett slags process som pågår, och den processen är oerhört viktig. Det är viktigt att den förstås av alla så att man förstår vad ens uppdrag är, om man nu är nämnd, bolag eller kulturutövare i den här staden.

Därför har jag en fråga som gäller s. 95-96, och jag hoppas att kulturborgarrådet kan besvara den. På s. 95 beskriver kulturförvaltningen i sitt tjänsteutlåtande den process som man föreslår. Var vi är någonstans i den processen just nu kan kännas lite oklart. Om man sedan går vidare till s. 96 beskriver stadsledningskontoret att man ser det väldigt positivt och att stadens nämnder nu i en första omgång får ta ställning till innehållet och inriktningen i Kulturvision 2030 – det är precis det man har gjort med den här remissgången – men att man sedan i ett andra steg får bedöma de strategier och mål som kulturnämnden kommer att föreslå, där man då får möjlighet att komma med egna förslag till strategier.

De två processer som beskrivs på dessa två sidor hänger inte riktigt ihop, och jag befarar att det kan bli väldigt mycket bubbel och bludder och snack och väldigt lite verkstad om man inte har koll på var någonstans i processerna man är och vilka som omfattas av dem. Det skulle jag därför vilja ha ett svar på.

Anförande nr 170

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det som gäller är det som står i att-satsen som jag hoppas att vi kommer att besluta om i dag, vilket handlar om att berörda nämnder ges i uppdrag att implementera Kulturvision 2030.

Hur man gör det kommer naturligtvis att ske på olika sätt. Några kommer att göra det i budgeten. Några kommer att göra det i verksamhetsplaner, och några kommer att göra det i strategiska dokument. Till exempel kulturnämnden kommer att göra på det sättet.

Anförande nr 171

M o n i k a L i n d h (S): Det var precis det jag befarade. Här har vi ytterligare en synpunkt på hur detta ska implementeras. Kulturförvaltningen kommer att jobba på ett sätt i ungefär fyra eller fem steg, stadsledningskontoret *tror* att kulturnämnden kommer att jobba på ett sätt som innebär ungefär två steg, medan kulturborgarrådet menar att berörda nämnder genast ska implementera detta i sina verksamheter. Det ska bli väldigt intressant att se var den här visionen störttycker.

Anförande nr 172

M a t s B e r g l u n d (MP): Madeleine hoppade på min partikollega Ewa Larsson här tidigare. Det har hon gjort tidigare också och sagt att vi har röstat emot alla växtpengar. Jag vill korrigera det. Det har vi verkligen inte gjort. Vi har varit väldigt kritiska till bonussystemet, och det är vi inte ensamma om tillsammans med Vänsterpartiet, utan där har vi i princip hela kulturlivet med oss. Det är ett system som har skapat kaos och som inte har lett till någon större positiv effekt, enligt de utvärderingar som kulturförvaltningen har gjort.

Vi har dock röstat för till exempel Kulturdirekt, om Madeleine läser ärendena. Vi har röstat för livecheckarna, även om vi var tveksamma till upplägget. Nu togs de bort, bland annat på grund av att de inte fungerade just på grund av det vi åberopade. Vi har röstat för de delar som handlar om att initiera EU-projekt och så vidare.

Där vill jag också säga att vi, eller jag, har lagt fram förslag i motioner om att vi ska ha andra typer av forskningsinitiering, men det har ni röstat emot. Det tycker jag är väldigt konstigt. Det är forskningsinitiering som kunde leda till andra typer av EU-finansierade projekt, så jag tycker att det är väldigt konstigt.

Så är det fonden för nyskapande kultur som vi har haft en ganska sval inställning till. Idén är god. Man bör stärka den nyskapande kulturen – ja. Men utformningen har varit väldigt konstig. Man har i princip har gett 1 miljon kronor till kulturlivet och 1 miljon kronor till en extern konsult för att göra ett arbete som vi tycker kulturförvaltningen har kompetens att göra.

Det finns en linje i hur vi i Miljöpartiet har röstat i de här frågorna. Vi har röstat för de projekt som handlar om kulturens infrastruktur – Kulturdirekt, livecheckar och så vidare. Men vad ni har gjort är också att ta bort stödet för flera infrastrukturella verksamheter, till exempel KKV, Konstnärernas kollektivverkstad, Danscentrum där många dansare kan samlas gemensamt i en lokal och Stallet som har en bred verksamhet och till och med arbetsskapande verksamhet för utländska musiker som kommer till Sverige. Tidskriftsverkstaden är ytterligare en sådan verksamhet där många kulturarbetare kan samlas i en lokal.

Jag skulle egentligen också vilja ta upp det här med det tredje t:et som Ariane pratade om, det vill säga tolerans. Florida pratar i sin bok även om graffiti som en positiv verksamhet, men det har majoriteten en nolltoleransinställning till.

Anförande nr 173

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Mats och fullmäktige! Det är sant att vi har nolltolerans när det gäller rätten att förstöra annans egendom. Den står jag för, och jag tycker att den är mycket rimlig, och jag tror att alla stockholmare, utom några få i den här salen, håller med mig och oss om detta. Det är rimligt att man ska ha tillåtelse när man gör någonting på någon annans egendom. Det är inte så konstigt.

Mats säger att ni är för Växtpengarna. Ja, det är möjligt att ni är för hur vi gör av med en liten del av de här pengarna, men ni har ju inte varit för att de har kommit till. Ni röstar ju varje år nej till de budgetar och verksamhetsplaner där våra 10 miljoner som ska gå till att öka tillväxten finns. Ni säger även nej till de stora projekt i detta som är viktiga för att bredda kulturlivet, nämligen bonusen som säger att man ska jobba mot nya pengar från annat håll och de pengar som går till fonder för innovativ kultur som ska stödja avantgarde.

Ni säger ja till Kulturdirekt, en marknadsföringsplats. Det är väl bra, men det handlar inte om tillväxt i kulturlivet. Det är något mycket större, och det röstar ni nej till.

Anförande nr 174

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag vill börja med nolltoleransen. Nolltolerans mot att förstöra andras egendom regleras i lagtext. Vad ni har infört här, utöver detta, är en nolltolerant inställning till en specifik kultur- och konstform, nämligen graffiti. Det är helt oacceptabelt. Jag har lämnat in en motion om det i dag så att vi får en remissrunda kring hela den frågan och förhoppningsvis utreder den.

När det gäller kulturbonusen har den ju inte fungerat. Kulturlivet vill inte ha den. Den har inte inneburit någon tillväxtfaktor för kulturen. Vi har andra förslag. Vi har röstat för de delar som vi tycker är bra som har med infrastrukturen att göra, och vi har andra förslag för hur man kan stärka infrastrukturen. Jag har lagt fram några sådana som motioner här i fullmäktige, men ni har röstat emot.

Anförande nr 175

Ewa Larsson (MP): Mats har redogjort för vad vi inte tycker om när det gäller kulturell tillväxt. Jag försökte i mitt anförande tala om vad vi tycker om med kulturell tillväxt. Precis som de flesta stadsdelsnämnder som har haft synpunkter på detta säger vi att vi vill ha fler flerfunktionella mötesplatser till exempel där man kan träffas oavsett vem man är och om man är ung eller gammal. Där är vi låsta i ett bidragssystem, så den problematiken kan verkligen borgarrådet börja se över och göra någonting åt. Vi har ju byggt upp någonting alldeles bort i tok som segregerar människor från varandra.

När det gäller öppettider på stadsbiblioteket är det många bibliotek som säger att de vill ha möjlighet att ha öppet när människor är lediga, men då stänger biblioteken för då vill de som jobbar på biblioteken också vara lediga. Det här är något som flera stadsdelsnämnder har påtalat. I Husby vill man ha ett nytt kulturhus. Från Skarpnäcks sida säger vi att vi ibland har svårt att vikta mellan de fasta institutioner vi har och det nyskapande kulturlivet. Vi har en liten pott att fördela, och det är ett problem för oss. Vi har fasta institutioner som har innovativ verksamhet inom sina institutioner, till exempel TUR-teatern, Reflexen och Kulturhuset. Hyran måste dock betalas, och numera betalar man också hyran med kulturpengarna. Till och med elräkningen betalar man med kulturpengarna. Vi ser fram emot att få energieffektivisering naturligtvis, men den kan ju inte vi står för. Där måste fastighetsnämnden in, så här måste flera nämnder och förvaltningar jobba tillsammans för att man ska kunna använda medlen på ett effektivt sätt för alla.

Om vi i stadsdelarna alltså kunde få vara med och bestämma vad vi vill ska växa till kulturellt i stadsdelarna, så är vi med på det här tåget.

Anförande nr 176

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Det var roligt att höra! Då skulle jag vilja se Miljöpartiet rösta ja för den insats vi har gjort i den förra budgeten, där nästan 13 miljoner gick till ytterstadssatsningar, som gick direkt till mötesplatser i ytterstaden, där bibliotek, kulturskola och andra saker skulle jobba ihop. Jag skulle vilja höra ett ja från er på den punkten. Jag skulle vilja höra ett ja från er på den punkten som handlar om alla de bibliotekssatsningar som vi har gjort under senare år, satsningar som inte liknar något annat. Det skulle jag vilja se er rösta ja till.

Anförande nr 177

Ewa Larsson (MP): Vi är väldigt glada om vi kan vara med och direkt påverka tillsammans med borgarrådet, och det tror jag absolut inte att Mats har någonting emot. Vi från stadsdelarna kommer att ladda Mats med massor av argument som han kommer att föra fram till dig, så ska du se att vi kan vara med tillsammans framöver!

Anförande nr 178

A n n M a r i E n g e l (V): Jag ska inte förlänga debatten, för den handlar egentligen inte om den nuvarande kulturpolitiken. Men när vi talar om det lokala engagemanget måste man ändå ta upp frågan om hur oerhört mycket svårare det har blivit för den lokala kulturen. De här tillväxtpengarna, Madeleine, var vi självklart med på i budgeten, men vi har inte sett att det har blivit någon tillväxt i ytterstaden. Tvärtom finns det nu till exempel förslag om att lägga ned en biblioteksfilial i Akalla. Det är hela tiden så att det finns väldigt fina och höga toner, men när det kommer till realiteten är det problem.

Ett stort problem är att det tilldelas pengar till stadsdelarna centralt i budgeten eller när man beräknar stadsdelsnämndernas budget, men när det sedan kommer till realiteten i stadsdelarna går de pengarna till annat, för det här är inte lagstadgad verksamhet. Vi har sett år efter år hur man har tänkt att 50 miljoner finns beräknat i budgeten, men i själva verket har man använt mindre och mindre. Jag tror att det är nere i 13 miljoner nu som stadsdelarna faktiskt använder till kultursatsningar. Resten stoppas i hål för förskolan, äldreomsorg, socialtjänst och annan lagstadgad verksamhet.

På något sätt måste alltså hela den här frågan vändas på. Vi måste vända på kulturpolitiken i staden. Det finns en lång, lång rad faktorer som gör att man har utarmat och urholkat möjligheterna för dem som bor utanför innerstaden att ta del av och delta i kulturen. Det är en allvarlig utmaning som tyvärr saknas helt och hållet i den här kulturvisionen. Det är det vi har påpekat som en jättestor brist, för vi tror att om alla stockholmare ska bli involverade i kulturlivet i kulturvisionen måste man se hur det ser ut utanför innerstaden, och där blir det tyvärr sämre och sämre med tillgången på kultur.

Anförande nr 179

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det vore roligt om Ann Mari Engel som innerstadsbo någon gång kanske kunde ta sig tid och åka ut till exempel till Tensta. Jag brukar vara där ibland. Men när man hör ditt anförande så låter det som att du inte har satt din fot där.

Har du sett all den verksamhet inom barn- och ungdomskultur som man satsar på på Blå huset? Har du sett Tjechovteatern med barn och ungdomar? Har du sett all den verksamhet som pågår på Tensta bibliotek? Det är hur mycket som helst, och ändå står du här och anklagar stadsdelar och kulturförvaltningen för att pengarna läggs på andra saker. Jag tycker att det är oförskämt.

Anförande nr 180

A n n M a r i E n g e l (FP): Ann-Katrin, du vill väl. Men det handlar inte om hur mycket jag åker ut. Jag tillhör de större kulturkonsumenterna och besöker väldigt ofta kultur i ytterstaden, men jag har gjort en systematisk genomgång av vad den här staden satsar på kultur i innerstad och ytterstad, område efter område. Generellt satsas det mellan fyra och fem gånger mer pengar per innerstadsbo än per förortsbo, och det gäller alla förorter. Det satsas mindre i kulturskolan, det satsas mindre på alla områden i ytterstaden, och de pengarna som stadsdelsnämnderna får redovisas i

kulturrapporten. Kulturförvaltningens egen rapport visar krona för krona hur mycket pengar som stadsdelarna satsar på kultur, och det har minskat. Av 50 miljoner är det ungefär 13 miljoner som går till kultur. Kanske går pengarna till kultur i din stadsdel, men i många andra är det nästan lika med noll.

Det finns en lång rad siffror och statistik. Ann-Katrin Åslund kan åka ut och titta och se att det ser trevligt ut och att det händer någonting, men det är inte det som det handlar om. Det här handlar om en strukturell ojämlikhet som vi är politiskt ansvariga för. Det spelar ingen roll om vi bor i innerstaden eller ytterstaden. Vi är ansvariga för kulturlivet här i staden, och det är bedrövligt att ojämlikheten växer.

§ 20 Evenemangsstrategi för Stockholms stad (utl. 2012:92)

Anförande nr 181

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag hörde häromdagen på radio att Stockholm har ungefär 200 evenemang varje dag. Det har vi utan att kommunfullmäktige vare sig engagerar sig eller lägger sig i frågan. Det visar att det finns otroligt mycket initiativkraft i den här staden, och det är det som gör den så attraktiv.

Men det krävs också att staden engagerar sig i frågan om evenemang, och det har vi gjort genom åren. Det handlar förstås om de stora centrala evenemangen inom kultur, idrott, nöje och vad det nu kan vara. Ändå har det funnits en liten avsaknad av en samlad evenemangsstrategi, och därför är jag glad att kunna lägga fram en sådan för kommunfullmäktige i dag för beslut.

Självklart måste vi fundera. Varje gång vi går in med personalresurser, med vårt varumärke och med pengar måste vi på ett bra sätt kunna motivera varför vi gör detta och kunna svara mot att evenemanget är någonting som vi också kan stå upp för.

Det här är väldigt viktigt för jobben i Stockholm. I Stockholms län omsätter besöksnäring och turism i dag 22 miljarder, och man beräknar att evenemang i sig omsätter 5 miljarder. Detta var 2009, och vi har ökat sedan dess. Dessutom påverkar de stora evenemang som blir internationellt kända och bevakade också den övriga besöksnäringen positivt. Evenemangen har därför stor betydelse för Stockholm.

Vad vi gör nu är att ha en central strategisk sammanhållen verksamhet om evenemanget medan själva utförandet naturligtvis, precis som tidigare, är decentraliserat på de förvaltningar som är bäst skickade att göra detta.

Jag noterar och känner glädje över att det finns en tämligen bred politisk uppslutning omkring evenemangsstrategin. Det är viktigt. Jag noterar Socialdemokraternas särskilda uttalande och kan hålla med om ett antal punkter i det, till exempel att det är viktigt med evenemang inte bara i innerstaden utan också i ytterstaden, att det självklart är så när vi talar om kärnvärden att dessa inte har någon politisk profil i den meningen. Det handlar till exempel om Stockholm som vattenstad, som miljöstad och en stad med tolerans och öppenhet. Det är sådana kärnvärden vi talar om.

Jag noterar också att Socialdemokraterna säger, helt riktigt, att det alltid finns en risk att det går slentrian i att stötta olika evenemang. Har man gjort det ett eller två år är det på något sätt väldigt tufft att ta diskussionen att kanske ändra på det. Ändå gör vi det ibland.

Miljöpartiet likaså, känner jag. Att miljöaspekter ska in i detta tycker jag är en självklarhet för det som var Europas första miljöhuvudstad. Om man konkret gör det genom att miljöförvaltningen, som ju också är en myndighet, ska vara med i den här centrala styrgruppen eller ej vill jag inte ta ställning till i fullmäktiges beslut, men att miljövärdena är viktiga i Stockholms stad är självklart.

Vänsterpartiet tycker, tråkigt nog, nu när vi har lyckats få genomslag för Stockholm som The Capital of Scandinavia och har 50 kommuner som ställer upp och marknadsför sig på olika sätt under det, att vi ska upphöra med det. Det tycker jag var tråkigt. Att vi ska dra en säck över huvudet och sätta oss i ett hörn när vi liksom börjar märkas, det tycker jag är en trist attityd. Men det får väl vara Vänsterpartiets bekymmer. Jag uppfattar ändå att det i övrigt finns en bred uppslutning i kommunfullmäktige bakom evenemangsstrategin, och det bådär väldigt mycket gott för framtiden.

Med de orden, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 182

A n n M a r i E n g e l (V): The Capital of Scandinavia. När vi var på nordiskt kulturhuvudstadsmöte var vi glada att inte det stod på någon av våra prylar. Det här väcker hos många ett visst löje, för det är ju inte alls sant. Vi är inte Skandinaviens huvudstad, men det är många runt om i världen som missförstår det och tror att det faktiskt finns en huvudstad i Skandinavien och att det i så fall skulle vara Stockholm.

Det är inte heller ett uttryck som säger någonting. Det finns så mycket man kunde framhålla om Stockholm – staden på vatten, utveckling och allt vad man vill – men det här tycker vi faktiskt är ett löjligt varumärke, och det möts av omvärlden, om du, Sten, har sett lite mediereaktioner kring det här, som lite fänigt. Därför skulle vi gärna se att man kom med någonting som var lite mer modernt och framåtriktat och dessutom sant.

Anförande nr 183

Borgarrådet N o r d i n (M): Det är ju sant. Vi är inte i formell mening huvudstad i Skandinavien, men jag tror inte att det är så många som tror det. Dock är vi den ledande staden. När man tog fram det här, under min företrädare Annika Billströms tid som finansborgarråd, gjorde man en noggrann analys av detta för att man skulle kunna stå för att kalla sig för The Capital of Scandinavia.

Jag har i dag mycket regelbundna kontakter med mina kolleger i Helsingfors, Oslo och Köpenhamn, och jag uppfattar inte att de hänger läpp över detta. Tvärtom har det sporrat dem. Vi kunde glädjande nog ta emot Köpenhamns överborgmästare med en stor delegation före jul som verkligen ville titta på Stockholm, bland annat när det gäller hur vi lyckades på det här området.

När vi däremot kallade oss de här snälla sakerna, Beauty on Water och sådant där, var det ju ingen människa som höll isär om det handlade om oss, Venedig eller Göteborg. Man måste sticka ut i sådana här sammanhang, utan att vara *rude*, för man ska naturligtvis också kunna stå för vad man kallar sig. Och jag tycker verkligen att vi kan stå för The Capital of Scandinavia.

Anförande nr 184

A n d e r s W a l l n e r (MP): Jag är väldigt positiv till en sådan här strategi för att kunna få en styrning på vilka evenemang staden dels initierar, dels vilka vi stöder med de skattemedel vi fördelar.

Jag är lite nyfiken. När det gäller de kärnvärden som lyfts fram i strategin, det vill säga Stockholms unika och naturliga förutsättningar, Stockholm som ledande spetskompetens och spetsområden inom kultur, är jag lite fundersam om det är tillräcklig styrning för att det ska ske en förändring. Är det tillräckligt skarpa styrmedel för att det ska ske en förflyttning av resurser? Det känns lite brett, om jag uttrycker mig så direkt.

Jag undrar om Sten Nordin kan se några förändringar utifrån de här kärnvärdena som du ser, någon sorts evenemang som vi kanske ska stödja lite mindre och andra som kanske ska stödjas lite mer om det här blir antaget.

Anförande nr 185

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag tror att det är viktigt att man formulerar sig med en viss bredd. Avsikten är ju ändå inte att kraftfullt smala av när det gäller evenemang. Jag tycker inte att det blir rätt om jag här börjar peka på enskilda evenemang som vi skulle säga nej till. Men jag kan ärligt säga att när vi var på väg att få ett evenemang med lågtflygande flygplan över Mälaren så tyckte inte jag att det stämde överens med Stockholms profil som miljöstad, och det var en av de saker som fick mig att ta initiativ till att man tar fram en evenemangsstrategi.

Ett evenemang handlar både om det som det handlar om i sig och om hur man uppträder under evenemanget. Jag tror att bara det faktum att fullmäktige ställer sig bakom en evenemangsstrategi där man pekar ut kärnvärden ger den här centrala styrgruppen helt andra möjligheter att ta upp sådana diskussioner än vad vi hade tidigare.

Vi får naturligtvis utvärdera detta och se om det är tillräckligt som vi har formulerat oss, men jag tycker i alla fall att det är en bra start.

Anförande nr 186

A n d e r s W a l l n e r (MP): What is up with all the gay nannies? That's actually the fathers of the children.

Det här är en populär klintbergare som sprids om amerikanska turisternas reaktioner när de kommer till Stockholm. Men det säger någonting ganska centralt, nämligen att när man pratar om turistfrågor är det inte de mer logiska och objektiva kriterierna om möjligheterna att få tag på hotell, möjligheter att få snabb sjukvård och sådana saker som styr var människor väljer att lägga sina pengar när de ska turista och var de förlägger sina evenemang, utan det är mer av en känsla av en stad. Vilka bilder framkallar det när man hör stadens namn?

Därför är det väldigt bra att ha en evenemangsstrategi. Det är väldigt bra att lyfta dessa frågor och ge politiker och tjänstemän en möjlighet att styra resurserna så att de hamnar på evenemang som visar upp den bild av Stockholm som vi vill sprida i världen.

Vad är det då för bild vi vill sprida i världen? I den här evenemangsstrategin känns det lite som att det som ska locka människor till Stockholm är tillväxtpotentialerna.

Det kommer först, på s. 2, sedan får det eget stycke på s. 3. Sedan kommer miljö som vi alla är överens om är en av våra styrkor först på s. 7 och då upplyft som en möjlighet för människor att uppleva naturnära upplevelser i Stockholm. Det lyfts inte fram några förväntningar på hur evenemangen ska bidra till eller öka bilden av oss som ett jämställt land utomlands. Det står ingenting om hur vår bild som en tillgänglig huvudstad ska spridas och heller ingenting om hur lika rättigheter ska vara någonting som man kopplar till Stockholm.

Det tycker vi från Miljöpartiet är lite tråkigt. Det som står är att det finns en förväntan att arrangemangen som vi stöder inte själva ska diskriminera. Det tycker jag är bra, men det är kanske en lite låg ambition.

Jag skulle vilja se kriterier som inte bara handlar om att man inte ska *orsaka* något utan också om evenemang som *främjar* en positiv utveckling. När vi väljer ut vilka evenemang som får våra medel ska vi kunna se det som en pluspoäng att evenemanget dessutom skapar gröna jobb i Stockholm eller att det lyfter fram en minoritets situation på ett sätt som gör att det inte bara får äga rum i Stockholm utan också betyder saker i verkligheten.

I stället har vi dessa tre teman med tre olika kriterier inom allt från vatten och it till dans. Det står dessutom, i alla fall när det gäller de medel som Stockholm Business Region fördelar, att då ska man fördela pengar om det om möjligt tangerar de här värdena. Jag tycker att det blir lite luddigt och ifrågasätter om det är så pass styrande som Sten Nordin tror.

Jag skulle vilja se fler folkfester i Stockholm som lockar hundratusentals människor ut på gatorna och som dessutom lyfter fram mänskliga rättigheter. Jag skulle vilja se fler konkreta förslag i den här strategin som ser till att pengarna hamnar där de behövs allra mest. Det finns flera sådana goda och positiva förslag i remissrundan, både när det gäller hur vi får evenemang att främja en god miljö och hur vi främjar bilden av mänskliga rättigheter och mångfald för Stockholm.

Anförande nr 187

M e h d i O g u z s o y (V): Att det behövs en gemensam strategi för att locka hit människor från andra delar av världen och andra delar av Sverige råder det inget tvivel om. Det finns infrastruktur, det finns bra transporter, hotell och arenor för att kunna arrangera diverse små och stora evenemang.

Det som skiljer vår strategi från högeralliansens är, som föregående talare pratade om, att de evenemang som man göra ska präglas av jämställdhet. Det ska vara jämlikt, socialt och ekonomiskt hållbart. Miljöperspektivet och barnperspektivet ska finnas med, och det ska vara tillgängligt för funktionshindrade.

Det som högeralliansen skriver i ärendet handlar bara om *att* sälja Stockholm så att man får hit fler människor och evenemang, inte *hur*. Vi tycker till exempel att det är viktigt att den här stadens bild av rättvisa, av solidaritet, öppenhet och tolerans är mycket viktigare än att bara tänka i rena och skära ekonomiska termer.

I likhet med Ann Mari Engel tycker jag också att det sker lite begreppsförvirring när man kallar Stockholm The Capital of Scandinavia. Jag tycker att det vore bra om man utlyste en tävling där stockholmarna kom till tals om vilken bild vi vill att människor ska associera med Stockholm. Det finns säkert nog innovationskraft och uppfinningsrikedom bland invånarna för att komma på en bättre slogan för hur vi förmedlar bilden av Stockholm.

Jag yrkar därmed bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 188

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag är väldigt glad över att få stå här i dag och fatta beslut om en evenemangsstrategi för Stockholm. I huvudsak delar vi det förslag som föreligger, och det var väldigt skönt att höra att Sten Nordin också anammade de synpunkter som vi tog med i vårt särskilda uttalande.

Det är viktigt med en evenemangsstrategi, och när vi nu 2012 fattar beslut om det dyker ju tanken upp: Varför har vi inte gjort det här tidigare? Men nu ska vi gå till beslut, och det är väldigt bra för Stockholms utveckling. Det är viktigt för sysselsättningen. Det är viktigt för tillväxten, och det är viktigt för Stockholms utveckling som global storstad.

Vissa tolkningsutrymmen finns dock i den här evenemangsstrategin, och det är därför det är viktigt att också kunna återkomma till en evenemangsstrategi, att få gå igenom den på regelbunden basis för att utvärdera om vi följer evenemangsstrategin, om vi kan göra det bättre och om vi verkligen vet att det omfattar de evenemang vi vill ha till Stockholm.

Den som funderar på att besöka Stockholm tänker förstås på vad Stockholm är för slags stad och vad man förknippar den med. I kväll spelar Sverige mot Ukraina. En del här kommer kanske att smita iväg för att se den matchen i stället för att ha en trevlig sommaravslutning, men diskussionen om Ukraina handlar ibland om hur de med utländskt utseende blir behandlade på plats i Ukraina. Det har varit mer diskussioner om det än om de fantastiska arenor som de har byggt för att få dit detta evenemang.

Där har Stockholm en konkurrensfördel. Vi vet att när man kommer och besöker Stockholm så är man trygg. Man vet att man kan röra sig på kvällstid. Risker för brott finns, men den är minimal om vi jämför med andra storstäder. Vi vet också att människor är öppna och välkomnande och i väldigt hög utsträckning kan prata engelska. Vi har konkurrensfördelar när det gäller att få evenemang till Stockholm. Därför är jag som stockholmare stolt att i dag få fatta beslut om en evenemangsstrategi som gör att vi kan få ytterligare bra evenemang till Stockholm, för Stockholms framtid.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 189

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag vill tacka Karin Wanngård för ett väldigt bra inlägg i debatten. Det är bra när vi, oberoende av vilken sida om gången vi sitter på, kan vara stolta över vår stad och dess konkurrensfördelar.

Ni reducerar miljön till ett varumärke. Så skrev Stefan Nilsson och Emilia Hagberg, Miljöpartiets dåvarande gruppledare på Svenska Dagbladets Brännpunkt den 15 oktober 2011. Lite annat ljud i skällan är det i dag när Daniel Helldén i sin reservation tycker att vi för lite använder miljön som ett varumärke i evenemangsstrategin, och därför tänkte jag gå igenom evenemangsstrategin för att tala om att det faktiskt finns väldigt bra formuleringar som just handlar om miljön i den här strategin. Ni kan vara på det klara med att Centerpartiet, och även andra, ser till sådana saker när vi skriver fram ärenden här till fullmäktige.

Som Anders Wallner sade står det på s. 7 mycket riktigt att Stockholm 2010 blev utsedd till Europas första miljöhuvudstad, någonting som jag använder dagligen i vår kommunikation med omvärlden. Unika och naturliga förutsättningar, fortsätter vi med på s. 7. Få städer i världen kan förena storstadens puls med närheten till naturupplevelser och ren stadsmiljö på det sätt som Stockholm gör och som den politik vi för också understryker, eftersom vi så mycket värnar våra naturområden i Stockholm.

På s. 8 fortsätter det med effektiva och miljövänliga transporter. Stockholms kollektivtrafik tillhör Europas effektivaste och gör det enkelt för både publik och aktiva att ta sig till arenor och andra platser på ett sätt som förstås också är miljövänligt.

Vi fortsätter med det här för att vi ska känna oss bekväma med det. På s. 12 står det under mål och stödjande av mål att Stockholms stad ska bidra till att etablera evenemang inom nya nischer. Till exempel samlar ett it-evenemang som mobilmässan i Barcelona 65 000 besökare varje år, och för oss som inte vill förbjuda mobiltelefoner i kollektivtrafiken och inte är skrämnda av sådana saker är förstås it någonting som är bra för miljön och kan användas i miljöns tjänst. Forskning och evenemang runt detta är förstås någonting som är bra.

På s. 13 står det att staden inte ska aktivt stödja evenemang som är negativa för Stockholms varumärke eller som är direkt skadliga för invånarna, till exempel om det medför negativ påverkan på miljön.

På s. 14 står det om Stockholms unika och naturliga förutsättningar, som Wallner var inne på tidigare. Vattnet, ljuset, mörkret, miljön, it/life-science och miljöteknik är sådant vi ska arbeta med. Stockholm Water Price finns nämnt ett antal gånger i den här skriften, och det är förstås ett evenemang som staden i högsta grad är inblandad i och är väldigt stolta över och som är väldigt mycket förknippat med forskning och miljö. Även it-evenemang återkommer där.

Det finns mängder av exempel som jag inte hinner rada upp just nu, men jag kan ta det sista exemplet i texten, och det är att vi genomföra en fördjupad benchmarking.

Där finns just de städer upptagna som ibland är våra konkurrenter när det handlar om att ha miljön som varumärke. Det är jättebra att vi benchmarkar mot dem och arbetar vidare mot att stärka varumärket miljön för Stockholm.

Anförande nr 190

A n d e r s W a l l n e r (MP): Det är jättebra att man lyfter upp miljön i en benchmarkingprocess som ett sätt att locka hit människor för att njuta av en god miljö. Det är någonting väldigt positivt och ett av de två områden där vi från Miljöpartiet tycker att Stockholm har en väldigt stor fördel gentemot många andra städer.

Problemet är att man inte lyfter upp möjligheten att kunna välja evenemang som på ett positivt sätt bidrar till miljön, där man kan säga att det här evenemanget är inte bara bra för att det visar upp Stockholm på ett bra sätt utan det skapar också gröna jobb, till exempel att det här är en aktör som går in och som ett led i arrangemanget energieffektiviserar det ställe man ska vara på. Vi talar om den sortens olika situationer som kan uppstå där man ger pluspoäng till vissa aktörer för att de också bidrar till en ännu bättre miljö. Det finns det tyvärr ingenting om i den här strategin.

Anförande nr 191

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det Anders Wallner säger utesluter inte att man faktiskt får hit en hel del evenemang som är starkt miljöprofilerade. Miljöteknik är någonting som går igen när det gäller vad staden satsar på, det vill säga att få hit både företag och evenemang. Ett annat exempel är just it där vi också har en lång tradition av att arbeta med it på olika sätt, både inom underhållningsbranschen, inom forskningen och inom andra teknikbranscher. It är ju väldigt sammankopplat med miljö.

Jag tycker inte heller att Anders Wallner ger en rätt vis bild av de formuleringar som finns om miljön. Jag läste bland annat upp att den typ av evenemang som skadar miljön ska vi inte ha i Stockholm, och det tycker jag är ett exempel bland flera på att den bild som Miljöpartiet försöker sätta inte riktigt stämmer.

Jag vill ändå säga att det finns delar i Daniel Helldéns reservation som jag tycker att vi kan ta till oss och arbeta med för att påminna oss om att vi ska kanske arbeta ännu mer för att stärka miljön som varumärke för Stockholm.

Anförande nr 192

A n n M a r i E n g e l (V): Det behövs absolut en evenemangsstrategi. Framför allt kan man titta på det där som har upplevts som problem, nämligen att man måste samordna olika instanser i staden, till exempel underlätta tillståndsgivning, för att det ska fungera.

Vi har i huvudsak tillstyrkt strategin, men vi ser ändå som ett problem att också den ansluter till majoritetens politiska vision. Om man tittar på första sidan av 19 sidor – det tar sig från kulturvisionen – står det som punkt 2 att man ska fastställa kärnvärden och kriterier för vilken typ av evenemang som är strategiska för staden i linje med visionen om ett Stockholm i världsklass.

Det där kan man läsa på lite olika sätt, och kulturförvaltningen framhåller i sitt yttrande att man måste göra det med ganska stor försiktighet om man ska ha en styrgrupp som bestämmer det här. De lyfter till exempel upp evenemanget Ung08. Deras ledord är integration, samarbete och brottsförebyggande verksamhet. Det är inte alls de ledorden som slås fast i den här visionen men som ändå naturligtvis är väldigt viktiga. Man hoppas väl att det inte kommer en styrgrupp som lägger sig i innehållet i dessa olika evenemang, för jag tror att mångfalden är väldigt viktig och att många sorters evenemang ska kunna vara i staden. Alla måste inte syfta till samma sak, och alla kan inte syfta till att förverkliga visionen om ett Stockholm i världsklass.

När jag nu nämner Ung08 kan jag även räkna upp ett antal evenemang som är väldigt bra arrangerade och populära bland stockholmarna. Kulturfestivalen, Ung08, nationaldagsfirandet, OS-jubileet, Love Stockholm, kulturnatten, Strindbergsjubileet, Pride – vad har de gemensamt? Jo, alla är innanför tullarna. Naturligtvis är det många från ytterstaden som åker in innanför tullarna för att ta del av det här, men alla gör inte det, särskilt inte barn och unga, särskilt inte äldre och särskilt inte de som inte ens har en SL-remsa. Jag återkommer till att jag tycker att det är ett problem att allting händer i innerstaden.

Jag tror att det är viktigt att staden initierar festivaler och arrangemang i alla delar av staden. Det framhålls som ett problem här att man ibland kanske upplever brist på intresse från stockholmarna för evenemang. Då tror jag att man måste titta på att det måste angå alla stockholmare. Det finns evenemang som romsk kulturfestival och latinamerikanska festivaler som inte får stöd från staden, kanske för att de anses smala eller vänder sig till en viss grupp. Men jag tror att det är väldigt viktigt med den här evenemangsstrategin att inte alla måste uppfylla alla de här kärnvärdena, utan det är ett väldigt stort värde att det finns en stor mångfald, att det finns någonting för alla här i staden och att man aktivt initierar och arbetar för att staden arrangerar någonting på alla platser, för alla olika stockholmare.

Anförande nr 193

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag yttrar mig i den här debatten. Jag hade i och för sig kunnat yttra mig i den förra och i den förrförra med ungefär samma synpunkter, men det hade inte påverkat några beslut så synpunkterna kan jag lägga fram nu.

Först och främst instämmer jag naturligtvis i de socialdemokratiska synpunkterna. Det finns ingen reservation eller så. Det vore ganska orimligt om det fanns någon, eftersom det här på det hela taget är väldigt bra.

För en dryg vecka sedan var jag också på Hötorget. Det var ganska många stockholmare till som var där, och vi var ganska glada för vi hade vunnit schlager-EM. Även finansborgarrådet var för övrigt där, med all rätt tycker jag, för det är verkligen något att vara himla stolt över att vi var där allihop. Någonting som markerades väldigt tydligt från scen och något att vara väldigt stolt över är att Loreen väldigt tydligt representerade de bra värderingarna som vi har, att alla är lika mycket värda.

Ska vi nu vara i världsklass och ordna evenemang i världsklass så ska vi stå för de värderingar som är våra värderingar, och det är just dessa.

Det jag vill göra som inspel är naturligtvis funktionsnedsattas synpunkt att man när man sedan levererar detta faktiskt ser till att man också markerar att dessa värderingar finns. Är man i Stockholm ska man uppleva att det här är en stad där folk får vara med, där vi har solidaritet, där jämställdhet, jämlikhet och att det här med att man räknas som medborgare faktiskt betyder någonting och inte bara är snack. Det finns rätt många ställen där det bara är snack.

Jag kan exemplifiera med ett ställe där man snackar väldigt mycket och menar väldigt lite i praktiken. Det är Havanna på Kuba, ett ställe där det snackas väldigt mycket och görs väldigt lite. Där har vi ett flagrant undantag från detta, för man vet att inom x antal år kommer de amerikanska turisterna tillbaka, så det är lika bra att se till att anpassa hotellen efter amerikansk standard. Då helt plötsligt är de tillgängliga, därför att det är vad som gäller, annars kommer de aldrig att få dit några amerikanska turister. Det har alltså inte ett smack att göra med några värderingar, utan det är iskall ekonomisk cynism.

Vad jag vill slå ett slag för är dock inte att vi ska vara cyniska, utan vi ska verkligen stå för de här värderingarna, att alla människor räknas, att alla behövs, att allas kunskaper har värde och att de som finns har något att bidra med. Det är inte bara spetskompetens; det finns en del annat om man ska respekt för folk.

Sedan tycker jag personligen, och det är ingen partiståndpunkt, att det är ganska bedrövligt att OS går i London i år, och jag tycker att det är väldigt bedrövligt att det ser ut som om schlager-EM inte går i Stockholm 2013. Det tycker jag är fruktansvärt.

Anförande nr 194

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Jag kan inte låta bli att berätta för Kaj och övriga att jag i dag precis har fått ta emot blommor från ett företag som heter Humana som gör en tillgänglighetsmätning av kommuner runt om i Sverige. 200 kommuner har deltagit och svarat på deras tillgänglighetsförfrågningar, och Stockholm landade på nionde plats. Nionde plats bara, säger ni, men vilka kommuner låg före? Jo, det var till exempel Osby och Markaryd – kommuner som har ett ganska begränsat antal invånare, och de var därför ganska imponerade över att Stockholm hade kommit så långt.

Tillgänglighetsfrågorna ska ligga högt i alla våra olika visioner, om det nu är evenemangsvisioner, kulturvisioner eller annat. Det lovar jag att vara en garant för.

Anförande nr 195

K a j N o r d q u i s t (S): Jättebra, och då tycker jag inte heller att vi ska vara feiga, utan vi ska ställa upp i den här EU-tävlingen om Europas mest tillgängliga stad. Där har vi bangat för att vara med, och det tycker jag att vi ska ändra. Det är inte för sent. Man kan skicka in ansökan ända till september i år, så kom igen nu, majoriteten!

Anförande nr 196

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Vi närmar oss slutet på den här debatten, och jag vill bara instämma i den övriga kören och säga att det är väldigt bra att ha fått det här dokumentet på plats. Kaj och även flera andra har sagt många tankvärda saker.

Evenemangsfrågorna är frågor där ibland väldigt starka intressen kommer som flugor kring en sockerbit. Det handlar om stora pengar som man kommer med, och ofta är det så att ju mer pengar man kommer med, desto mer kräver man från Stockholms stad, vilket är lite paradoxalt, men så funkar det ofta.

Då är det väldigt bra att veta i vilka sammanhang vi ska engagera oss. Jag har varit med om det här på idrottsområdet många gånger att det har kommit väldigt starka intressegrupper som vill ha väldigt stora resurser från Stockholm, och då gäller det att man gör precis rätt saker med dessa resurser.

Därför är det bra med de här värdena som vi sätter upp och som ger oss en ram att hålla oss till. Men det är också viktigt att notera vad som står där, att det *kan* knytas till följande kärnvärden. Det är självklart så att det finns många andra värden som vi i Stockholm tycker är viktiga att lyfta upp, till exempel, som Anders Wallner förtjänstfullt påpekade, vår syn på mänskliga rättigheter, på mångfald, allas lika rättigheter som Kaj sade, och tillgänglighetsfrågorna. Det här alltså inte ett helt uteslutande dokument, utan det är ett dokument som ger en vägledning. Det finns många andra saker att göra också. Men det är bra, för det gör att vi kan stå på oss där vi ska vara inne och vara aktiva, och det är inte alltid de områden där det finns väldigt starka och ofta penningstarka intressenter.

Anförande nr 197

A n d e r s W a l l n e r (MP): Då passar jag på att yrka bifall till Miljöpartiets reservation.

*§ 22 Överenskommelse om exploatering för bostäder inom fastigheten Enskede Gård 1:1 i Årsta med JM Bostad AB. Årstastråket etapp 1.
Genomförandebeslut (utl. 2012:94)*

Anförande nr 198

Borgarrådet L a r s s o n (M): För ordningen skall jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut som i dag utgör den första etappen av tre som handlar om att börja knyta ihop det som är Årsta med Enskede Gård. Alla som har suttit i den här salen och följt diskussionen genom åren om den kraftledning som staden har medfinansierat och sett till att den hamnat under mark har nu möjliggjort den här typen av exploatering, och vi får sammanlagt nästan 1 700 bostäder på just det här stråket.

Den här delen av staden vittnar om vikten av det som vi i översiktsplanen kallar promenadstaden, att man faktiskt binder samman stadsdelar, ser möjligheten i att i det här fallet Johanneshovsvägen och Årstavägen får de stadsgator som ger möjligheter till både gång- och cykelbanor, trädplantering och butiker i kombination med bilkörfält och kantstensparkering. Det kommer att bli enormt många förbättringar i området, en förbättrad miljö för dem som redan bor i området men också en stadsutveckling som sedan kommer ned mot Årstafältet och hela den exploatering som kommer att ske där.

Det är roligt att se att det är många byggherrar som är intresserade av det här stråket och även fortsättningsvis kommer att vara intresserade. Det är många som vill bygga både bostadsrätter och hyresrätter i området, och just dagens beslut innebär att Familjebostäder får en placering av 139 hyresrätter. Jag yrkar som sagt var bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 199

M a r i a H a n n ä s (V): Vänsterpartiet är positivt inställt till bebyggelse i hela Årstastråket, även om vi inte i alla avseenden tycker att byggnaderna har utformats som vi vill. Men det är mer en stadsbyggnadsfråga.

Vi tycker däremot att förutsättningen för att den här bebyggelsen är att den planerade landskapsparken som vi tycker är så viktig och som fullmäktige en gång i tiden har beslutat om ska färdigställas. När man förtätar kraftigt i Årsta behövs det också ytor som fortsatt är park. Vi tycker att den park som nu är planerad på Årstafältet är för liten. Vi hade velat se en mycket större park. Vi tycker inte riktigt att Årstaskogen räcker som rekreationsområde.

Vi har dock ingen reservation, utan vi har samma förslag till beslut som kommunstyrelsen. Det som borgarrådet Larsson tog upp om kraftledningen var en viktig sak. När jag är ute och inventerar åt Vänsterpartiet och tittar på var vi kan bygga på hårdgjord mark och annan mark som är bra att bygga på noterar jag på många ställen i staden just det här med kraftledningarna, där det finns otroliga resurser att bygga när vi ska bygga många, många fler bostäder. Ett krafttag till att ta bort kraftledningar bör alltså ske.

Anförande nr 200

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Ordförande, fullmäktige! Utan att föregripa något annat i närheten är det här ett område som lämpar sig synnerligen väl för exploatering. Vi är mycket positiva till att bebygga området runt de här kraftledningarna med bostäder på det sätt som beskrivs i ärendet. Jag vill också skicka med att det är angeläget att säkerställa att planeringen av förskolor och skolor blir sådan att det räcker, och om det inte räcker måste det planeras för detta på ett tidigt stadium så att det byggs. Behovet av ytor för rekreation och idrott måste också tillgodoses. Den här landskapsparken i ett angränsande område är en viktig del, och Årstaskogen är ett annat.

Detta är ett mycket bra förslag, och jag tycker att det är väldigt roligt att kunna yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 201

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Fru ordförande! Vi i Folkpartiet konstaterar att det är mycket positivt att det här nu blir av. En kraftledningsgata blir till trevliga bostadsområden. Som Joakim Larsson påpekade blir det totalt runt 1 700 bostäder om allt flyter på och projektens alla etapper blir av till fullo. Det är också bra att vi redan nu får till stånd beslut om en förskola med fem avdelningar. Jag kan förstå att det finns en oro för att man inte kommer att ha tillräckligt med förskoleplatser och så vidare i framtiden, men det är väl ganska självklart att behoven av förskoleplatser och skolplatser måste följas upp så att vi kan möta dem. Vi vet alla i den här salen hur jobbigt det är att förklara för föräldrar att de måste skjutsa sina barn väldigt långa sträckor för att över huvud taget få en förskoleplats.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 202

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi i Miljöpartiet tycker också att det här är ett intressant projekt. Det är en exploateringsfråga, men vi har också tidigare haft diskussioner om vad som ska byggas här. Det blir en fråga som vi framför allt kommer att behandla i stadsbyggnadsnämnden, och sedan kommer den väl hit. Det finns några intressanta saker som vi har lyft upp, och det är att man förhoppningsvis ska bygga något som kallas bokaler i de här husen, det vill säga ett ställe där man bor och kan ha ett småföretag samtidigt. Det är någonting som vi vill värna i staden så att vi kan få mer företagande.

Vi vill också bifalla kommunstyrelsens förslag.

§ 23 Överenskommelse om exploatering för bostäder inom detaljplan Norra 2 (del av Hjorthagen 1:3) Norra Djurgårdsstaden. Genomförandebeslut 5. Villkorat av kommunfullmäktiges godkännande senast den 31 oktober 2012 (utl. 2012:95)

Anförande nr 203

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! I det förra ärendet var det en kraftledning som utgjorde hindret. Det hanterades. Nu har vi ett annat spännande och intressant område, och det är Norra Djurgårdsstadens Norra 2 där Fortum har haft gasproduktion och som det naturligtvis inte har varit så värst lämplig att förlägga bostäder på tidigare. Det här avslutades den 19 januari. Fram till nästa sommar kommer det förvisso att var en viss hantering i området, men det är planerat att vi ska kunna sätta spaden i backen 2014.

Det är otroligt spännande att följa Norra Djurgårdsstadens utveckling för alla oss som har varit med en tid i diskussionen om området. Vi kan konstatera med dagens ärende får staden igenom de kraftiga miljökrav som vi ställer på byggandet av denna etapp. Det kommer att innebära en stadsmiljö som inte bara anpassas efter människors krav på service och områdets utveckling utan också efter kraven på att kunna driva ett miljöprofilerat boende. Det här boendet kommer att ha en mycket låg energiförbrukning. I samband med de här exploateringsavtalen har fastigheterna hamnat på 55 kilowattimmar per kvadratmeter och år. Det inbegriper fastighetsel på högst 15 kilowattimmar per kvadratmeter. Det är en egengenerering av energi i området som vi inte har sett tidigare. 30 procent av fastighetselen kommer från solfångare. Det kommer att bli en grönytefaktor som kommer att synas. Det blir gröna tak, och även väggar och vatten kommer att grönska.

Det finns goda förutsättningar för att vattenförbrukningen kommer att kunna hållas på nivån 100 liter per person och dygn. Vi har en medveten uppföljning av detta i exploateringsavtalen. Sophanteringen sker med sopsug i tre olika fraktioner. Köksavfallskvarnar kommer att finnas i samtliga lägenheter. Det kommer att finnas miljöledningssystem och så vidare.

Det kommer också att märkas på dagvattenhanteringen på stadens mark. Vidare kommer det att finnas bilpooler, något som har diskuterats under många år i den här salen. Det kommer också att finnas möjligheter att parkera sin cykel.

Det här området är indelat i ganska många etapper. Jag har ganska ofta mötts av frågan när miljöprofileringen kommer i gång. Jag kan med stolthet säga att i och med dagens ärende har vi kraftfulla och realistiska miljömål för det här området. Det är viktigt att de är realistiska för att de ska kunna genomföras. Här har vi byggherrarna och de kommande boende i området med oss.

Fru ordförande! Med stolthet yrkar jag bifall till detta förslag till beslut från kommunstyrelsen.

Anförande nr 204

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande! Vi tycker att det är bra att det byggs bostäder i området. Det förstår ni. Det tycker vi alla. Däremot har vi en reservation som handlar om att vi vill att man utreder en alternativ finansiering av de 440 miljoner som budgeteras i projekten för inkomster av markförsäljning. Markkostnaderna är i dag den enskilt största kostnaden, och de driver upp hyrorna både i nyproduktion och även på sikt i det befintliga beståndet. Vi vill prioritera hyresrätter och i första hand markanvisa till våra kommunala bostadsbolag eftersom de får en alldeles för lite tilldelning av mark att bygga på.

Vi vill också prioritera kollektivtrafiken i det här området. Vi tycker att vi måste få in den på ett bättre sätt redan från början. Vi tycker också att man ska sänka p-talet. Vi har inte angett någon siffra, men generellt vill vi ha miljöbilar, bilpool och sådant i det här området och en bra kollektivtrafik som ska medföra att människor inte över huvud taget behöver skaffa sig en bil.

Ytterligare en fråga i det här ärendet är förskolan. Om jag inte minns helt fel har vi debatterat den tidigare här i fullmäktige. Det är viktigt att se till att de förskolor som byggs i innerstaden och i områden där det finns parkmark får en vettig gård. Om jag inte minns helt fel var det så i det här ärendet att man skulle ha en väldigt liten gård eftersom de här småtingarna skulle knalla upp i skogen i kanten av Hjorthagen i stället. Men mycket små barn kan behöva ha en gård. Man hinner kanske inte alltid gå i väg med barnen. Då är det bra att ha en egen förskolegård. Det handlar om en friliggande förskola. Det är viktigt att man inte bara har utsläppsgårdar, utan man måste ha riktiga gårdar som man kan leka på.

Med det yrkar jag bifall till reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 205

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag kände behov av att reda ut frågan om markförsäljning. Maria Hannäs har beskrivit det, och jag har också läst reservationen. När vi anvisar mark till byggherrar som ska bygga bostadsrätter säljer vi gärna marken. Så har också skett i det här fallet. 40 procent av de lägenheter som ska byggas är just bostadsrätter. 60 procent är hyresrätter. Menar Maria Hannäs att vi i stället för att ha tomträtsavgäld för dem som bygger hyresrätter i området skulle sälja marken? Det är i sådana fall en ny linje från Vänsterpartiet.

Anförande nr 206

M a r i a H a n n ä s (V): Nej, vi tycker att det är bra att staden generellt sett behåller marken och inte säljer den.

Anförande nr 207

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Ordförande, fullmäktige! Detta är ett svårt område med stora utmaningar, och det finns kanske ännu större utmaningar i angränsande områden. Vi tycker ändå att detta är spännande och att man har kommit långt i miljöhänsyn, exploateringstal och så vidare, och en del av de här sakerna kommer man säkert att justera ytterligare under resans gång.

Därför yrkar vi bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 208

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Fru ordförande, kommunfullmäktige! Det känns fantastiskt kul att här i dag fatta ett beslut som kombinerar bostadsbyggande med innovation. Det här området i norra Hjorthagen är en spännande del av Norra Djurgårdsstaden. Vi skapar inte bara 560 nya bostäder här i bostadsbristens Stockholm, utan det är också gruppboende och förskolor, och inte minst kan vi som stockholmare återerövra en tidigare bortglömd del av staden.

Som varm vän av innovation och miljöutveckling tycker jag också att det är fantastiskt spännande att vi nu kan realisera nytänkande inom både stadsbyggnadsfrågor och miljöteknik och att vi kan hålla en hög miljöprofil som gör att det här området blir ett föredöme för hela norra Europa.

Detta innehåller också en ambitiös plan för våra cyklister. Vi har ett högt tal på 2,2 för cykelparkering. Vi har låncyklar, och det finns goda möjligheter att cykelpendla i stadsdelen, vilket minimerar behovet av biltrafik.

Vi har också fantastiska, innovativa lösningar för att minska vattenförbrukningen och effektivisera sophanteringen genom avfallskvarnar i varje kök, bra sopsugar och annat som gör att vi kan minska transporter i vår nya stadsdel.

Folkpartiet välkomnar också att vi nu har en ambitiös plan för bilpooler och låga parkeringstal på 0,5 som vi nu beslutar om. 0,5 är en mycket realistisk plan och en väldigt ambitiös satsning från stadens sida. Miljöpartiet kräver att vi ska gå ned till 0,1, och det vore däremot inte realistiskt. Det visar också att man ingenting lärt från våra misstag i Hammarby Sjöstad.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 209

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Alla lär vi oss eftersom tiden går. Här har vi ett område med miljöprofil. Det är centralt för Stockholm. Den moderatledda Alliansen lyfter detta som något centralt och viktigt. Då bör man också gå lite längre än vad man gör här. Vi måste vara vägledande och ha de visioner som behövs för att vi ska kunna prata om en bra, klimatsmart stad och framför allt en modern stad.

Det är bra att man går långt ned när det gäller energiförbrukningen i husen, men man måste gå längre. Om det ska vara någon poäng med detta måste man se till att de som bygger tänker ett steg till och utvecklar nya tekniker, arbetar på olika sätt för att utbilda sin personal och så vidare så att man får en bra energistandard på husen. Om vi ska prata om att detta är ett stort och viktigt pilotprojekt ska det göras här och inte senare.

Sedan gäller det antalet parkeringsplatser. Tunnelbanan vid Ropsten ligger nära. Det kommer att bli spårväg dit och bussar och annat. Här kan vi verkligen göra någonting och se till att vi inte behöver bilarna. Vi har inte sagt 0,1, men någonstans mellan 0,1

och 0,3 i parkeringsnorm är det som vi har skissat på som lämpligt. Och framför allt ska de här parkeringsplatserna i huvudsak användas till bilpooler. De som bosätter sig här ska veta när de bosätter sig här att detta är ett område där man inte ska ha bil, vilket man tyvärr inte har gjort i Hammarby Sjöstad. Man ska se till att det finns en struktur som gör att man kan bo här och vara miljövänligt i sitt boende och när det gäller hur man transporterar sig.

Vi yrkar bifall till själva grundstrukturen för det som byggs. Vi tycker att det här området är jättebra. Det kommer också att bli en spännande arkitektur. Det är en bra plats att bygga på, men man kan göra det bättre. Därför yrkar vi på vissa förändringar.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 210

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Detta är ett spännande område och ett bra exempel på ständiga förbättringar. Eftersom det är många olika etapper finns det möjlighet att hela tiden trigga miljömålen. Det sker också. Det verkar som Daniel Helldén inte är riktigt informerad om det arbete som faktiskt sker kontinuerligt inom ramen Norra Djurgårdsstaden innovation och inom exploateringskontoret. För någon vecka sedan hade man ett möte där med fastighetsägare, byggare och olika intressenter där man diskuterade vad man kan göra för att höja miljömålen ännu mer, utbyta erfarenheter och hela tiden ha målsättningen att vi ska skärpa detta och göra det till ett ännu bättre miljöprofilsområde. Man lär sig hela tiden för de kommande etapperna och de nya miljömålen av de etapper som genomförts. Det tycker jag är ett fantastiskt bra sätt att jobba på.

Anförande nr 211

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är alldeles utmärkt att man gör det här arbetet. Vi ska ju bli en stad som verkligen tar det här på allvar och gör det på ett bra sätt. Jag tycker att det är jättebra. Men vi har erfarenhet av att om man inte låser upp vissa saker blir de inte alltid av. Det är det vi bör göra i det här genomförandeavtalet. Vi behöver låsa upp det så att vi får en klimatsmart stad och att det verkligen sker i det här nya området som ska visa vägen.

Anförande nr 212

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Stockholm ska inte bli, utan Stockholm är en miljöstad i världsklass. Min erfarenhet är att vart man än åker, oavsett om jag följde med dåvarande miljöborgarrådet Ulla Hamilton till den kinesiska staden Boshi, om jag åkte med Micke Magnusson till Seattle och Portland förra året eller som för några veckor sedan när jag åkte till den japanska staden Kitakyushu, träffar man miljöengagerade människor i kunskaps- och maktpositioner som har varit i Stockholm för att se hur vi arbetar med miljöfrågorna här. De har lärt sig av våra förslag och vårt sätt att arbeta och tagit det med sig hem. Stockholm är en miljöstad i världsklass.

Det är kanske lite svårt att sätta i gång en engagerad miljödebatt någon halvtimme innan båten går till vårt gemensamma firande och sommaravslutningen av kommunfullmäktigeterminen, men jag gör ett försök.

Miljöpartiet har förlorat initiativet i miljöpolitiken i Stockholm. Så skrev Svenska Dagbladet på redaktionell plats efter det att vi hade presenterat budgeten och haft budgetdebatterna i kommunfullmäktige förra året. Jag kan förstå att det är svårt för Miljöpartiet att hålla jämn takt med oss när vi jobbar på så som vi gör. Jag ska också säga i all ödmjukhet att vi fortsätter ett arbete som har pågått under många olika majoriteter.

Det här ärendet är ytterligare ett galant exempel på miljöarbetet i Stockholm, och vi kan vara väldigt stolta över det. Det är ett arbete med en mycket hög ambitionsnivå samtidigt som det är mycket realistiskt. Det är en kombination som jag återkommer till. I ärendet ser vi att vi ska anordna nio bilpoolsplatser i gatumiljön. Jag vet också att det pågår en dialog mellan bilpoolsföretagen och projektgruppen. Det kommer att bli cykelparkeringar för 2,2 cyklar per lägenhet, låncyklar och cykelparkering på offentlig plats.

I programmet för det här området som vi antog här i kommunfullmäktige för ett par år sedan gäller dessa regler för samtliga sju byggherrar i etappen: En energiförbrukning på högst 55 kilowattimmar per kvadratmeter, en egengenerering på 30 procent av fastighetselen genom till exempel vindsnurror och solfångare på husen och en grönytefaktor på minst 0,6. Det är en grönytefaktor som vi kan vara mycket stolta över. Den är redan en lyckad exportvara och har tagits över till Brasilien och staden Fortaleza. Representanter därifrån var här i staden och träffade mig och många andra för ett år sedan. Det ska finnas förutsättningar för en vattenförbrukning på högst 100 liter per person och dygn. Det ska göras medvetna och miljöbra materialval och uppföljning av förbrukningen. Det kommer att bli en sophantering med sopsug och tre fraktioner. Dessutom kommer miljöprofilen att märkas genom dagvattenhanteringen med djupa och stora växtbäddar. Papperskorgar i parker, på torg och gator ansluts till sopsugssystemet. Det blir goda förutsättningar för gång-, cykel- och kollektivtrafik för att minska behovet av personbilsresor. Det blir bilpools på gatan, mycket grönska med stort inslag av ek och så vidare. Dessutom kan jag säga att KTH är inblandat i det här projektet också genom att de ska göra ett banbrytande försök med ett projekt med smart elnät.

Det finns ett stort engagemang bland stadens anställda, förvaltningar, högskola, byggherrar, energiföretag med flera för att bygga Norra Djurgårdsstaden och fortsätta den stolta tradition som Stockholm har att vara en miljöstad i världsklass. Vi gör det både realistiskt och med höga ambitioner, och vi är ändå bäst.

Anförande nr 213

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Majoriteten av det du räknar upp är helt normala saker som vi har i Stockholm. Det är flera stycken som till exempel har talat om låncyklar. Ja, vi har låncyklar i de flesta områden som är nya och centrala i innerstaden. Det ser inte jag som någonting nytt och revolutionerande. Den stora saken som vi måste göra i Stockholm är att få ned energiförbrukningen. Vi måste se

till att färre bilar kör i Stockholm så att vi kan klara luften, som vi har problem med i Stockholm, och klimatet. Detta är någonting som vi verkligen måste satsa på, och det görs inte. Du pratar om den stora staden som ligger i framkant, men det stämmer inte. Vi släpper ut alldeles för mycket koldioxid för att på något vis komma i närheten av de mål som behövs för att landet ska komma i kapp det som vi har som nationella mål.

Anförande nr 214

Borgarrådet **A n k e r s j ö** (C): Stockholm släpper ut en tredjedel så mycket koldioxid per invånare som resten av landet. I det här förslaget implementerar vi regeln om 55 kilowattimmar per kvadratmeter. Att vi sedan har gått vidare och implementerat det här i resten av staden också tycker inte jag är någonting negativt. Det är någonting mycket positivt. Ulla Hamilton sade tidigare att det här projektet kommer att pågå under många år. Jag tror att det kommer att finnas utrymme för att göra ännu mer, men det här är i världsklass redan i dag. Det finns ingen annan storstad eller huvudstad världen som kommer i fatt oss över huvud taget när det gäller de här siffrorna. Det är science fiction för de flesta. Vi gör det i Stockholm och vi gör det i business as usual. Det ska vi vara stolta över. Det är ingenting vi ska sopa under mattan, tvärtom.

§ 24 Reinvesteringsprogram för gatuytor och kommuncentrala parker med tillhörande anordningar

Inriktningsbeslut (utl. 2012:96)

Anförande nr 215

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det finns inget kontroversiellt i detta ärende, men jag vill ändå säga några ord. Jag tycker att det är ganska viktigt. Vi pratar väldigt ofta om att vi behöver göra nyinvesteringar i staden, men det är också otroligt viktigt att vi vårdar och underhåller de investeringar som vi har gjort historiskt. Det arbete som har gjorts inom ramen för trafikkontoret under de senaste åren, där de har tagit fram det här reinvesteringsprogrammet, är otroligt viktigt för att vi ska ha bättre kontroll på sakernas tillstånd i den infrastruktur som vi har runt om i staden. Det är viktigt att göra nyinvesteringar, men det är minst lika viktigt att jobba med underhåll och se till att det som vi har satsat på tidigare lever riktigt länge.

Fru ordförande! Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.